

Îäáîðëî ĸéëääâýðëÿë ýðõëÿã÷ êîîîàíèóääîí
“Àøèã õĸðòÿã÷ æèíõýíÿ ýçÿä”-èéí
ÈÈ ÒÎÄ ÁÀÉÄÈÛÃ ÕÀÍÃÀÕ ÍÛ

Îëáîðëî ÿéëääÿðëÿë ÿðöëÿã÷ êîî ïàíèóäîí
“Àøèã õ;ðòÿã÷ æèíõÿíÿ ÿçÿä”-èéí
ÈÈ ÒÎÄ ÁÀÉÄÈÛÃ ÕÀÍÃÀÕ ÍÛ

**ОЛБОРЛОХ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ ЭРХЛЭГЧ КОМПАНИУДЫН
“АШИГ ХҮРТЭГЧ ЖИНХЭНЭ ЭЗЭД”-ИЙН ИЛ ТОД БАЙДЛЫГ ХАНГАХ НЬ**

Нóàèàà÷: ×.Ī òāī ÷óèóó
Ä.Ûyāøāyð

Ýí ýõçç āī àēī āūī ñóāēāāāā Ī ýýèððýé Ī èēāyī Ōī ðòī ūī
ñāī ðççæèèðyð “Ī ēāī ðēī ð çéēāyðèyèèēī èè òī ā āāēāēūī
ñāī āā÷èēāūī ñòāī āāðò 2016”-ūī òçðyúí ā āī ēī āñðóóēāā.
Ōā ñóāēāāāī ū āçāī ýèð í ū í ū ç°āð°ī ñóāēāā÷āūī āāēð ñóóðèēā
èèyððèèèyð āī ēī ī.

ТОВЧЛОЛ

ÀĪ Ā	Àøèäð ì àèòì àèùí àaçàð
ĀŌĀ	Ā¿òýýääýð¿¿í ðóáàäð äýðýý
ĀĪ ß	Āæéääèù ì ð÷í ù ýàì
ĀÍ ðŌ	Āæéäóóèèääùí í óóòùí ðóðæé ðóóèù
ĀÝĀŌÝĪ ŌŌŌÇ - ĀøŌ	Āáí é, ýðð á¿ðèè ðóóèèéí ýðäýýæééí ì °íā°í ðääääèàì æ, ð°èá°ð ðìí òìí, çýýèèéí ¿éé àæèèèääàáí ù ðóðæé ðóóèù
ĀÍ Ā	Āí òì í äùí í èèð á¿ðýýääýð¿¿í
ÈĀŌÈĪ ĀŌ	Èð Āðèòáí è Òì àðä Èðèáí äùí Í ýäänyí Āáí ð Òèñ
ÇĀŌĀ	Çañāā āāðāùí Òàì āùí āaçàð
Ì ŌĀŌÑŌðŌ	Ì °í ā° ðääāð áí èī í ðàððì ðèçì ùā ñàì ð¿¿æ¿¿èýðóýé ðýì òýð ðóðæé ðóóèù
Ì ÈŌĀĀĪ ĀÝðŌ	Ì ýäýýèèèéí èè òì ā áæéääè äá ì ýäýýéýé äāāð ýððèèéí ðóðæé ðóóèù
Í ĀÍ ĀŌĀÑÇĀÑÇŌÑðŌ	Í èèðèéí àèááí ā í èèðèéí áí èī í ðóáèéí àøèā ñí í èððèùā çì ðèèóóèèāð, àøèā ñí í èððèùí ç°ð÷è°ñ òðüā÷èèáí ñýðàèèéýð ðóðæé ðóóèù
Î ŌĪ ĀŌ	Î èī í ðàèùí í ðì èòì í ð Āæèùí òýñýā
Î -ÈŌĀÑ	Î èáí ðèī ð ¿éèääýðèýèèéí èè òì ā áæéèèùí ñàì àà÷èèā
ªŌĀ	ªì ÷èéí ðàððèèòāáí ù āaçàð
ÑÇŌ	Ñàí ð¿¿æèéí çì ðèèóóèèāð òì ðì í
ŌŌÇ	Ō°è°è°í òáèðääð ç°àè°è
-ŌÇÇðŌ	- í ýð òāāñí ù çàð çýýèèéí ðóðæé ðóóèù
-ŌŌŌŌ	- í ýð òāāñí ù ð°àè°ðñ°í ðääääèàì æèéí ð°ā
ŌĀŌŌ	Ōàí ð¿¿æèéí āýì ð òýðýāðýé ðýì òýð áæéäóóèèèāā
ŌŌÍ ðŌ	Ōðāù ð¿¿éé í óóòùí ðóðæé ðóóèù
ŌÝĀŌÍ ĀĀ	Ōóóèèéí ýðäýýä, āāāāāāùí ð°ð°íā° í ðóóèèèèò á¿ðòäýèèéí āaçàð
ŌŌÈ	Ōýçāāàðèèāāāì àè ðàððèèóóèèāāàðèé èī ì í àí è
ŌÈ	Ōóāùòāāð èī ì í àí è
ŌÈŌ	Ōèñùí Èð Ōððæ
ŌŌÍ ĀÝ	Ōèñ ð°ðā í °è°ò á¿ðèè ýðäýýä
ÝÇŌĀŌĀ	Ýäèéí çañāèéí ðàì òùí àæèèèääāā, ð°āæèèéí áæéäóóèèèāā
ÝÇĀŌ	Ýäèéí çañāèéí Āæéí āùí òì ðì í
IMF	Î èī í Ōèñùí Ñàí ð¿¿æèéí Ēī ðì í ðàøè
FMO	Í èāāðèèáí āùí Ō°āæèèéí Ñàí ð¿¿æèèðèèéí Ēī ðì í ðàøè

3.3	Äzãí yèò	42
3.4	Ñàì àè áì èãì æ áóé òì áì ðòì ééì èò, ðàì ðàò òçðýý	43
4.	ÓËÑ Ò°ÐÄ Í °È°ª Á-ÕËË ÝÒÃÝÃÄ	45
4.1	Óëñ ò°ðä í °è°ª áçòèé ýòãýýæèã ðàì ààðóóèàð øààðäèàã	45
4.2	Î -ÈÒÃÑ-ûì óëñ ò°ðä í °è°ª áçòèé ýòãýýæéí òì áì ðòì ééì èò	45
4.3	Óòðøèèò ðèèããñýì óëñ ì ðì óóãûì “óëñ ò°ðä í °è°ª áçòèé ýòãýýä”-èéí òì áì ðòì ééì èò	47
4.4	Î ì ì ì è Õëñûì “óëñ ò°ðä í °è°ª áçòèé ýòãýýä”-èéí òì áì ðòì ééì èò, ðàì ðàò òçðýý	47
4.5	Äzãí yèò	48
4.6	“Óëñ ò°ðä í °è°ª áçòèé ýòãýýä”: Î -ÈÒÃÑ-ûì òçðýýì ä ñàì àè áì èãì ò òì áì ðòì ééì èò	49
5.	Ì ÝÃÝËËËËËËËË ÕÀÌ ÐÀÒ Ò-ÐÝÝ, Ì ÝÃÝËËËËËËËË ÕÓÃËÓÓËÈ, ÀÀÒÄËÀÀÀËÓÓËÈ -ËË ÑÃÕ	50
5.1	Ò°ðèéí ààèãóóèèããûì ýððèýì ò°ð°èæ áóé áçðàýè, ì ýãýèèèéí áçòýò	50
5.2	Ò°ðèéí ààèãóóèèããûì ì ýãýèýè òóãèóóèàð òýèáýð, øéí ý-èýò çéè ýãò	52
5.3	Ëì ì ì áì èéí çãñãæèèûì çì äýñì èè ç°æ°è	60
5.4	Õóãèéí òýãøèè: Áàì è, ñàì òççæèí ààèãóóèèããûì òððè ðèóóèæ áóé ì ýãýèýè	60
5.5	-í ýò òàãñì ù ò°æ°ðñ°ì òãããèàì æèéí ò°æèéí ýððèýì ò°ðè°ò ì ýãýèýè	61
5.6	Ò°ðèéí áì èì ì áóñãã ààèãóóèèããûì òððè ðèóóèæ áóé ì ýãýèýè: Äzãí yèò	62
6.	Ì ÝÃÝËËËËËËËË ÈË ÕÌ À ÀÀËÀÀË ÀÀ Í ÓÓËÈÀË	63
6.1	Õì èáì äãì ò òóóèù òì ðòì ì ì æ	63
6.2	Ì ýãýèýè àà èè òì ä ààèääè	63
6.2.1	Í èèòèýã ààèääè	63
6.2.2	Õóãèèèàð èì ì ì áì èéí ì ýãýèýè	64
6.2.3	Õóãèèèí òýãøèèä ò°æ°ð- áóé ì ýãýèýè	65
6.3	Ì ýãýèýè àà ì óóèèè	67
6.4	Ò°ðèéí àèããì òããã-, óëñ ò°ðä í °è°ª áçòèé ýòãýýæéí ì ýãýèýè àà òàðèóóèèãã	68
6.5	Ì ýãýèèèéí èè òì ä ààèääè àà ì óóèèè: Äzãí yèò	70

7. Ä-ÄÍ ÝÈÒ ÄÄ ÇªÄËªÌ Æ _____ 71

7.1	Äªäí ýèò	71
7.1.1	Äð°í ðèé äªäí ýèò	71
7.1.2	“Àøèä òªððýª- ýçýí” -èé òì äí ðòí ééì èò	71
7.1.3	Õàì ðàò òªðýý	72
7.1.4	“Òðàøòí èä” áóβó ýçýì øèèéí òªäøéí	74
7.1.5	Óèñ ò°ðä í °è°° áªðèé ýòäýýäèéí òì äí ðòí ééì èò	75
7.1.6	Àøèä ñì í èððèùí ì ýäªªýýª äà ð°ð°íª° í ðèíªùí ì ýäªªýýª	75
7.1.7	Ì ýäýýèèéí øààðäèäªª ðàíªªò äàéäè äà ì ýäýýèèéí äªªç	76
7.1.8	Ì ýäýýèèéª äàðäèäªªæóóèªð äà ðàðèóóèäªª	77
7.1.9	Ì ýäýýèèéí í óóóèèè äà èè òìª äàéäèè	78
7.1.10	Ò°ðèéí áóñ äàéäªªóóèèäªª, ðòàèéí ðýªøèè, èðýªèèéí í ðí èòí î	79
7.1.11	Ñóäèèäªª øéí æèèäýý	79
7.2	Çªæ°ì æ	80
7.2.1	Í ýð òì ì ù, î	80
7.2.2	Õì äí ðòí ééì èòùí ðàì ðàò òªðýý: Í èáí ðèí ò ñàèäªðð	80
7.2.3	Õóäü ýçýì øèè	82
7.2.4	Óèñ ò°ðä í °è°° áªðèé ýòäýýª	82
7.2.5	Óóóèù òìªðí î ì æèéí çì ðèóóóèèèè	82
7.2.6	Ì ýäýýèèéí ñàí	84
7.2.7	Ò°ðèéí äàéäªªóóèèäªªùí +èªªªðýª	85
7.2.8	Àæ àóóéí í ýªæ	87
7.2.9	Ì ýäýýèèéí èè òìª äàéäèè	87
7.2.10	Õàðèóóèèäªª	87
7.2.11	Áóñªª ñàí àè çªæ°ì æ	88

8. ÝÕ ÑÓÐÄÄËÆ _____ 89

ÕÄÄÑÐÄÈÒ 1: Î -ÈÒÄÑ-ÕÍ ÑÒÄÍ ÄÄÐÒ _____ 90

ÕÄÄÑÐÄÈÒ 2: Î -ÈÒÄÑ-ÕÍ ÑÒÄÍ ÄÄÐÒÕÍ ÕÝÐÝªÆÈÈÒ Ì Î Í ÄÍ È ÓÈÑÄÄ _____ 92

Ацөао и аеөи аеүи аџаеі і°ооуе оеñ іџііа ааеаа, оууе оаоооөү, і°іа° оааао, оаоааџааñ çаеeñоeөө аҫи о оуџаеeі уџñауе оіа°џ ааеааа іу іеііі нoааeааааааџ ааөeаааñаі ааеааа. Еeі ä Ì ііаіе Оeñуі уџауñ аауеаeеі ñаeааџо аууџо уџñауеeеа аооџоөeао, оџуа-еeаі ñуџаeеeуо çіџeеаііџ іeаіџeіо çeеауџeуе уџџeуа- ае аџоeі іуаeеeі çeе ааeеeааааааñ “ацөа оçџоуа- аeіоуіу уçуа”-eеі eө оіа ааeаeуа оаі аао оçџууі ä оа нoааeаааа оeеeуу.

І ууeоуе І eеауі Оіџоі уі çаөeаeаааџ оeеааñуі уіуоçç нoааeааа іу 2016 ііа өeіу-еуі ааөeаааñаі Ì-ЕОАÑ-уі ñаі ааџоуі оуџуаeөeөeеа оаі ааџаа ооау іуі уџ іџоөeао, іeаіџeіо çeеауџeуе уџџeуа- ае аџоeі іуаeеeі çeе ааeеeааааааñ ацөа оçџоуа- аeіоуіу уçаeеі і уаууeеeеі eө оіа ааeаeуа іуі уааççeуо аџаа çаі уа оіаі џоі eеe, Ç°аe°і æ аі eі аñџоөeао +eаeуeууџ і аі аe оeñаа оeеааñуі аі оі у аeөe ßі .

Ì-ЕОАÑ-уі ñаі ааџо, өааџаeааа, ç°аe°і æ іу іeеаі eеі о°аeөeеі оџџаао, оаџіeө оаџііeіаeеі ауаөeөуе оуeааі оіаоі іe өeіу-еуаауаe eџñуі. Уіуоçç өeіу-еуeууñ оі оџіоаçe ааeө іу о°џeеі ааeаоөeеауі çeе ааeеeаааа, eө оіа ааeаeа іeіі іeөeеі ççауñ оааeө оуіаeө, ааeеаа оууе оаоооөү, і°іа° оааао аҫи о оуџуа, өоааџаа аоñ °џñ°eа°оіeеа оаñeаі çіаñііо, оџуа-еeаі ñуџаeеeуо, і°і оаоааџуі çаeөeаі, аeаñаі о°џ°іа°о уџаççeуі іeа ааао ааeуа уџ-eі æççeуоуа +оџаe ä- оі eаі ааі eөі e.

Оа аіаeіауі нoааeааааааџ Ì ііаіе Оeñуі уџауñ аауеаeеі ñаeааџо çeе ааeеeаааа уџоуeауа ае аџоeі іуаeççаeеі ацөа оçџоуа- уçаeеа оіаіџоіeеіо, о°џeеі ааeаоөeеааааñ і уаууeуе ооаeөөeао, өаeааі ааөаeаааөоөeао аі eіі іeіі іeөөуа eө оіа аіeаіо çeе уаоуі оі°оаeеі і°оө°e ааeааeа оç-еі о°а°eа°џ і°џа°а°æ аоe ооөөү оіаоііі аeеі оçџууіä çіуeуeө аçаіуeө °а°а. Оeі ааџ Ì-ЕОАÑ-уі ñаі ааџоуі аааоө ацөа оçџоуа- аeіоуіу уçіeө і уаууeеeеа eө оіа аіeаіоіа çаeөөаçe аа- оуџуаeççeуо аџаа оуі аууіeө ç°аe°і æ аі eі аñџоөeа, Ì eіі оаeуі іџіeөііо ааeуі оуñуа (Ì ÒĬ ÄŎ)-о ñаіаe аіeаіоуа çіџeеіі. Òççі-еуі іeаіџeіо ñаeааџ ауауао оөe ооџоаe, ааçџуі оіñ, ааeааeөeеі оeеі +eаeуeууџ çeе ааeеeаааа уџоуeаe аоe (уџуe, оаeаоөe, іeаіџeіeө, аіeіаñџоөeаeө, оаіааі іeөeççeуeө, о°џ°іа°о іџоөeаeө) аçөeө e eіііаіeөауа оаі џоөeао ааeаeааџ оіаоііі іу аа- ççуөeеа ñаі аe аі eаі а.

Нoааeааааі ä аçі оñeаeөаа çççeуі оіeаіааіо і уауу і уаууeуe, ооџөeаааа оаџаі аçe ооааeөñаі Оөe ооџоаeі уаі , Ацөао и аеөи аеүи ааçаџ, Ааçџуі оіñі ü ааçаџ (џоо-еі іуџууџ) аіeіі аоñаа о°џeеі ааeаоөeеааа, і°і Ì-ЕОАÑ-уі ауџауауо аџааі оаeө ааeуі оуñаeеі аeççауа оаeаџоаe eөуџоeөeөү.

Ýí ýõçç ñóääëääáí ä öõññáí ç°äë°ì æççä í ü êî ì ìáíëéí çàññáëäë, ò°ð°íá° îðóóëää-ëéí ýðð, àøëä ñííëððëüä òàì äàëëäð òààøëäää ì ýäýýëëëéí òçððýýì æ, íëíí íëëðëéí òýíáëðüä ñàëæðóóëäð, íëáíðëíð ñàëáàððàñ íëëäýì, ýäëéí çàññáð îðíð çð °ã°æëëä äýýøëççëýðýä òí äí ððí é ðóäü í ýì ýð îðóóéí à äýäýäð í àëääæ äáéí à.

Æè-: Ñóääëääáí ü ýäöää ò°ðëéí çàðëì äàëëóóëëääää äçððëéí °òð-ë°èð òëëääñýí. Ýí ýõçç ñóääëääáí ä ò°ðëéí äàëëóóëëääóóäüí °ì í °ð í ýððëëä àøëëäññáí äí ëíí.

1.1 Судалгааны зорилго

Î ëáíðëíð ñàëáàððüí çð °ã°æ íýì ýäýýëëéí òýðýýð íëëáí ëéí òàðëóóëäää, òàðáàð ò°ë°èð, àøëä òçððýä- ýçýä, öõññáë ç°äø°ð°ë íëáíëð, ò°ðëéí çëë àæëëëääääáí ü ëë òí ä äàëëäüí äñóóäëüä ÷ðäë-ëäí ççýð øààðäëääàðäë þì .

Óã ñóääëääää äàððáð çí ðëëáí îð äí ëí äñðóóëää. ~ çí ä:

1. 2016 ííä øëíý-ëýí äàðëääññáí Î-ÈÒÁÑ-üí ñòáí äàððüí 2.5-ä çàññáí øààðäëääüä òáí äàð
2. Î ëáíðëíð çëëääýðëýë ýððëýä- àæ äðóéí íýäæëéí çëë àæëëëääääáí äàñ ýðýë, òàëáóóë, íëáíðëíëð, äí ëí äñðóóëäëð, òáí äáí íëëëççëýëð, ò°ð°íá° îðóóëäëð òýëäýðýýð àøëä òçððýä áóé æëíðýíý ýçàëéí ì ýäýýëëëéí ëë òí ä äàëëäüí íýì ýäççëýð äðäà çàì üä òí äí ððí ëëíð
3. Î ëáíðëíð ñàëáàðð "àøëä òçððýä- æëíðýíý ýçýä"-ëéí ëë òí ä äàëëäüí äáí äàð ÷ëëýýýýð äà- òýðýäæççëýð äðäà òýì æýýí ëë Ç°äë°ì æ äí ëí äñðóóëäð.

1.2 Судалгааны хэрэгцээ, шаардлага

Óëñ îðíí äàëëäëëéí í°ò ëððýë äàëó òýðýýð äàëëää, òýýë òàðóóëü, ì °íá° óäää çýðýä äýì ò òýðäëéí ýðñäýë °íá°ð äàëëäää äæýý. Ýí ý ò°ðëëéí äýì ò òýðäëéí òáí ðàð òçðýý óëäí °ðã°æëí òýëæ, àøëä òçððýä- æëíðýíý ýçýä ò°øëáíëë äðä íóóääáí, äðäá íü íàðëëñàæ äàëëää °í°ò çäá íëáíðëíð çëëääýðëýë ýððëýä- êî ì ìáíëäñ àøëä òçððýä- ýññëéí °ì ÷ë°ä-äëéí äçððäýë ì ýäýýëëëéí òí äòí ëòíí äàë äí ëáí æ, íëíí íëëðýä ì ýäýýëýð ýðð ççëí îð-íüä äçðäççëýð, íëíí óëñüí òçàøëí ä òàðëëóáí ì ýäýýëýë ñí ëëëóíð, òáí òðáí àæëëëäð øààðäëäää óëäí äçð °ðã°æëä äáéí à.

á°á°á íééðýä èè òíä áóñ ááéäää ó÷ðààñ íēīí öēñúí æèøēä ðáíäēäää íééö¿¿ýö öýðýäöýú øààðäēäää ááéíä.

1.2.1 Монгол Улсын олон улсын өмнө хүлээсэн үүрэг

Ì ííäíē Öēñ 2006 ííä Î ÒËÄÑ-ä íýäýí íðæ ò¿¿íéé çàð÷ēì , ñòàí äàðð, øààðäēääüä öýðýäæ¿¿æ ááéíä. 2013 ííä Î ÒËÄÑ-úí ñòàí äàððààð àøēä ò¿ððýä÷ æēíöýíý ýçäēēí ì ýäýýēēēēí ñàí áéé áíēäíö ç°äē°ì æēēä æèø¿¿í îðíóóäää °äñ°ì ááéäää 2016 ííä Î ÒËÄÑ-úí ñòàí äàðð øēíý÷ēýääýí áàðēääññàí äàð óä Ñàí äà÷ēēäüä öýðýäæ¿¿ýä÷ öēñ îðíóóä 2020 äýöýä íēáíðēíð ñàēáàðð “àøēä ò¿ððýä÷ ýçýä”-ēēí ì ýäýýēēēēä èè òíä áíēäíö, ¿¿íéé ðóēä äà÷ öýðýäæ¿¿ýö äðää öýí æýýíéé ð°ē°äē°ä°á° 2017 ííú 1 ä¿äýýð ñàðúí 1-ýýñ °ì í° áàðēäí äàðäàð ¿¿ðýä ò¿éýýñýí áíēíí.

Ò¿¿í÷ēýí èè òíä ááéäēüä ðáíäàð, áàēēäàðäé öýì öýö, çàñäæēäēüä áýöæ¿¿ýö çíðēēäí ä¿ðēé öēñ îðíóóäüí ñàéí äòðúí íēíí ðàèð ñàíäà÷ēēää áíēíö Í ýýèððýé çàñäæēäēüí ò¿íøēýēä Ì ííäíē Öēñ 2013 ííä íýääýí îðñííä æēéýý. Í ýýèððýé çàñäæēäēüí ò¿íøēýēēéí 2015-2018 ííú Ò íäýñíéé ð°ē°äē°ä°íä íēáíðēíð ñàēáàðúí äýðýú ää “àøēä ò¿ððýä÷ ýçýä”-ēēí èè òíä ááéäēüä ðáíäàð äñóóäēüä ðóññàí öýðýäæ¿¿ýöýýð ¿¿ðýä àì èàèð ááäää ááéíä.

1.2.2 Төрийн бодлогоор хүлээсэн үүрэг

Øēéýí äàíñíú ðòðäé ðóóēü áàðēääññàíäàð ð°ðēéí ááéäóóēēää, ð°ðēéí °ì ÷èð ēìì íäíéóä ñàíò¿¿æēéí ì ýäýýēéýý èè òíä áíēäíö ¿¿ðýä ò¿éýýñýí. Ì °ì Ì ííäíē Öēñúí Çàñäēēí äàçàð íü ð°ðēéí áíēíí íēíí íééðēéí ēìì íäíééí çàñäæēäēüä ñàéæðóóēäð, èè òíä ááéäēüä ðáíäàð çíðēēäíð “Èìì íäíééí çàñäæēäēüä ð°äæ¿¿ýö çíäýñíéé ð°ð°éá°ð”-ēēä 2011 ííä áàðäēñàí ááéäää. Äýýðð ð°ð°éá°ðēéí ò¿ðýýíä Çàñäēéí äàçðúí ¿éé äæèèääääáíú ì °ðēéí ð°ð°éá°ðð ēìì íäíééí çàñäæēäēüä ñàéæðóóēäð çàðēì ¿éé äæèèääää ðóññàäññàí. Ì °ì Èìì íäíééí çàñäæēäēüí çíäýñíéé ç°äē°ä ð°ðēéí çàðēì ÷ēä ¿¿ðäēēä öýðýäæ¿¿ýö ¿¿ðýä °äñ°ì íü ¿éé äæèèääääáíú ð°ð°éá°ð áíēíí öýðýäææ èðæýý. Ò¿¿í÷ēýí ÖËÖ-ààñ 2014 ííä áàðäēñàí “Ò°ð°ñ ýðäýñ ääýēäēéí ñàēáàðð äàðēì ðēäð áíäēíäí”-úí áàðēì ð äé÷ēäð çàññíäàð ýíý ñàēáàðúí áíäēíäí íü èè òíä, ðàððēóóēäàðäé óóè óóððäéí îēíí öēñúí ñàíäà÷ēēäüä äýì æēí ð°äæ¿¿ýöýýð ðóññàñàí íü Î ÒËÄÑ, Í ýýèððýé çàñäæēäēüí ò¿íøēýé çýðýä ýðäýñ ääýēäēéí ñàēáàðð èè òíä ááéäēüä ðáíäàð îēíí öēñúí ñàíäà÷ēēäüä öýðýäæ¿¿ýö ýðð ç¿éí çíäýñ áíēæ ááéäää ðì .

Ò¿¿í÷ēýí Ñàíò¿¿æēéí çíðēèóóēäð òíðíì íü 2015 ííä Èìì íäíééí çàñäæēäēüí ēíäáēñ äàðäæ, ò¿¿íä ðóññàñàí ì ýäýýēēēēä íééðýä èè òíä áíēäíö ñàíäà÷ēēäüä íēíí öēñúí ñòàí äàððää íééö¿¿ýö çíðēèð ðàáéí öýðýäæ¿¿æ ýöýñýí áíēíä÷ äýýðð ¿éé äæèèääääáíú ðóóēü òíäðíì æēéí ò¿ðýýíä öýēäää òíēáííðíē áíēäíö øààðäēäääðäé.

3.1 Олон улсын тодорхойлолт

3.1.1 ОУИТБС-ын стандартын тодорхойлолт

Í ēīí òàèò î ðī ēōī ā-āūī áĵēyā í ū ááí áòēèèàð òì ÷ē°ā÷ēēí àñóóāēūā àā÷ ĵĵýðāýý àøēā òĵðòýā÷ ŷĵí ēē òóðāē òī āī ðōī ēēī èò āýýð ĵ°āøēèè°ēā òĵðñýí áāēō , ñòì ē. Í ÒÈÒÁÑ-ūí ñòàì áàððāā áàððāò áāēāēāàð ñàì àē áí ēāī āī ā.⁸

ОУИТБС-ын тодорхойлолт

“Компанийн ашиг хүртэгч эзэн гэдэг нь тухайн компанийг шууд болон шууд бус байдлаар эцэст нь өмчлөх, эсхүл удирдан хянах хувь хүнийг хэлнэ”⁸

Òā òī āī ðōī ēēī èòūī “...yōyñò í ū òì ÷ē°ò...” āýñýí í ū °ðā°í òĵðýýðýē áāóóēāā èēýðòēēēýðýýð áāēāāā á°ā°°ā àæ àðóéí íýāæéí ò°ð°ē, òýēáyð, óāèðāēāāā, ĵíðēíí áāēāóóēāèòūī áĵòýò, òóðāéí óēñ î ðī ū ýðð ĵĵéí òī àòì ēōī î ī ū ī í òēí ā ĵýðāýýñ òàì áàððàí òàðèèèòàì áāēēāĵé òī āī ðōī ēēā áí ēī òī î ð áāéí à. Èēì ó÷ðāāñ óā Ñòàì áàððāàð óēñ î ðī í áĵð °ðèēí āýñýí òī āī ðōī ēēī èò áēē áí ēāī òūā āýì æāýā⁹.

3.1.2 Туршилтад оролцсон улс орнуудын тодорхойлолт

Í ÒÈÒÁÑ-ūí òĵðýýí ā òóðøèèòūī ò°ñ°ēā òàì ðāāāñàí óēñ î ðī óóā î ēāí ðēí ò ñāēāàðð ĵēē áæèèèāāāā ýððēýā÷āýýñ î ýāýýēýē óóāèóóēæ ýðēýðýýñ òì í° íýð òī ì ū , ī ū òī āī ðōī ēēī èòī î íýā î °ð áí ēāī æ, áèèēýíò òī òēí ēāí ēā óóóēūāāā òóñāāæ áàðāēñàí áāéí à. Åýðāýý òóðøèèòāā òàì ðāāāñàí î ðī óóā àøēā òĵðòýā÷ æèíòýíý ŷĵýí āýāāèēā î ī ī ā÷òì ē òī āī ðōī ēēí ò í ū òàì āēéí òĵí àðýèðýē áāēñí ūā òýì āýāēýæýý.

Òàðèí Í ÒÈÒÁÑ-ūā òýðýāæĵĵæ ýóýēñýí óēñ î ðī óóāūí òàè î ð÷-èì í ū àøēā òĵðòýā÷ æèíòýíý ŷĵí ēēā òī āī ðōī ēēí òāī î òóāūòāāí ū ŷĵýí øèèéí āī ì ā òóāèēā ĵāāæ, òóðāéí òóāū ýñòĵé òĵĵíýýñ āýýø òóāèéí òóāūòāāā òóóā áí ēīí òóóā áóñāàð ŷĵýí øēā÷, ēī ì ì àí ēéí òāèðāēāāā áí ēīí òýí àèòūā òýðýāæĵĵēýā÷ ýðāýýā í ū àøēā òĵðòýā÷ æèíòýíý ŷĵýí áāéí à

⁸ Í ÒÈÒÁÑ-ūí Ñòàì áàðð, 3.11

⁹ Í ÒÈÒÁÑ Ñòàì áàðð, 3.11d

öýì ýýì òìäìðòìééæýý¹⁰. Ýíýðçç àøèä òçðòýä- ýçìèèä òìäìðòìééìòìä ääðèì ðèäð òòäüòäà ýçýì øèèéì äììä òýççäàð ìü Ì-ÈÒÁÑ-üä òýðýäæççýä- öèñ ìðìóòäüì òòäüä ðàðèèöòäì ääèèäçé áóðó 5-25 òòäèéì òììðìä òìäòììäñìì äàéìä. Òàðèì Ì-ÈÒÁÑ-üì øèìý òòäì ääðòäà àøèä òçðòýä- æèìòýì ýçýì äýääèèä òìäìðòìééìòäì ääðèì ðèäð çàð-ì üì øàèäòðòüä òìäìðòìééìì äìèìä- òì ÷è°è, ýçýì øèèéì òòäü öýì æýýìèè öýççäàðäàð òäì ðàð òçðýä òìäìðòìééì òòòäè äòðäàäçé äàéìä.

Àøèä òçðòýä- ýçäèéì èè òìä äàèäèüä òýðýäæççýö òòðøèèòäà ìðìèñìì öèñ ìðìóòäüì òìäìðòìééìèò¹¹-ìñ ðàðàðäà òòöèü ñì ü òòäüòäà ýçýì øèä-èèéì 5 äà òççìýñ äýýð òòäü ýçýì øèä-èèéì æèìòýì ýçìèèä èè òìä äìèìò, öýðýä öýä öèñ ò°ðä ìè°è° äçðèè ýöäýäðýè òìèäììè äìè çàäàäè ì ýäýäýö øààðäèäüä ìèèèèä äàèäèäð çàññäì äìèìä- äèü äèü àñóòäè äýýð öèñ ìðìóòä øààðäèääðäè ì ýäýèèèèä äçðýì ää-, ìèìì ìèèöýä èè òìä äìèìæ -äàääçé öýì ýýì Òòðøèèòüì äàðäèääæóèèèòüì òàèèèäì ä äçäì ýæýý.

Хүснэгт 1. ОУИТБС-ын туршилтад оролцсон орнуудын “ашиг хүртэгч эзэн”-ий тодорхойлолт¹²

Гишүүн улс	Тодорхойлолт	Хувь хэмжээний доод хязгаар
Áóðèèìà Õàñì	<p>Àøèä òçðòýä- ýçýì äýääèèä ääðäàð äàèäèäð òìäìðòìééæ äìèì: Ìçèèäýý ðèèò ýñòçè çèè æèèèääää äçèöýðäýö ðàðèèöòää-èèì öàäìä äàèäää òì ÷è°è, ýñòçè öàèðääì öýìäð ýðð äçðèè äèèäää äèä òçìèèä öýèìý. Ýíý ìü òòòäèì èìì ìäìèèì ò°ð°ìäèèì ýö ççñäýð ìü öèè öóðòäèì ç°àø°ð°è ýçýì øèð ýðòòýè òìèäììèèäìð äèè äìèæ, Áóðèèìà Õàñì ä öèè öóðòäèì ç°àø°ð°è, äçð ò°ðèèèì äæ äòèè ìýæèèì òòäüòäà, çìýð öàññ äìèìì äòñäà äèèääà ýðòèèä äçðèèýð ìü ää öýñýä-èýì öóòä, ýñòçè Áóðèèìì Õàñìäèèì äìòììä äìèìì äääääüì òòèèèèì ýöäýäýýð ääì æóèèäì øóòä äòñ äàèäèäð òì ÷è°è, ýçýì øèð òòäü òçìèèä öýèìý.</p> <p>Òççì-èýì òççäèèì ìðèìäì ääàð, èóììììð ììääìè àøèä òçðòýö òìðèìèäìèä èóìììì ýçýì øèä- ìü °ð ýðäýä äýääèèä äàðäèæ -äàääçé ìè°è°èä òòòäèì ýðäýäèèä °ðèèä ìü èóììì ýçýì øèä- äýæ ççìý. Öýðýä èóìììüä äòäàäää- ýðäýäèèì òìì°ñ ääðäññäì äìè öóòäèì ýðäýä °ðèèè äçðýì ìýð, äèääì ñìì ü ìðøèì òòòð òäýä äìèìì öóòäèì èóìììü æèìòýì ýçìèè äçðýì ìýð, òäýä òòñ äçðð ìü ììääìò öóòäèì èóìììü çìý öýìèèä òìäìðòìééì ñäì òççäèèì äàèäòèèèäää ääðäæ °äì°.</p>	Áàèöäçé

10 2012 EITI Pilot Report, öòöäñ 133
 11 Burkina Faso, Cameroon, DR Congo, Honduras, Iraq, Kyrgyz Republic, Liberia, Niger, Nigeria, Tajikistan, Tanzania, Togo, Trinidad & Tobago, Zambia
 12 Beneficial ownership pilot evaluation report, EITI

<p>Êīīāīāēēī Ādā+ēēñāī Ōēñ</p>	<p>Īēāīdēīō nāēāādūī ēē ōīā āēēāēūā ōāīāāō çīdēēāīīd āāçdūī ōīñ, ōēē, ōōē ōōdōāēī ēīī īāīē ýdōēýā+ēēī àøēā ōçdōýā+ ýçýī āýæ āādāāō āāýēāēēī āīāèō āā æēīōýīý àøēā ōçdōýā+ēēā ōýēīý:</p> <ul style="list-style-type: none">a) Êēōāīç, ōōñāē ç°āø°d°ē, āādēāī æ ýçýī øēā+ēēī çāō çýýēēēī āādāā āçdōýāāýōççīēē ōōāāēāāā, øēēæççēāēēā ādāēēī çēē āæēēēāāāī ū ōçdōýīā dēēñīýd, ýñōçē áōñāāā āāī æōōēñīāād āēē āīēñī īīdēīāī;b) Øēīāýī āēādīēādāī ýçýī øēō ōōāūōāāī ū ýdō ýñōçē āāçdūī ōīñ āīēīī dēēī āýdōý āāēāōōēñāī āýdōýēýā+ēēī °ī+ē°ēēēī ýdōēēā āýdōýēýā+ īū ōōāāēāāō, øēēæççēýō, áōñāāā °āñī°d āēē āīēñī ī īdēīāī;c) Āāçdūī ōīñ āā dēēī òāēāāē ýçýī øēā+ ēīīīāīēēī çēē āæēēēāāāī āāñ āýdōýīēē ī°ōō°ē, ōōōēū ōīāōīīī æēēī āāāōō īēñīī āāçdūī ōīñī ū ò°ēā°d°ōñ áōñāā āçdō ò°dēēēī īdēīāī. <p>Āøēā ōçdōýā+ ýçýī āýæ øōōā, ýñōçē āēēāāā øōōā áōñ ōýēāýdōýd, òççī+ēýī āēēāāā ōōōēēēī āāāōō øēēāāñýī āīēīā+ dāēdāā+ dōýēāýdōýd:</p> <ul style="list-style-type: none">a) Êīī īāīēēī ýōñēēī, āīāèō ōýīāèōūā ōýdōýāæççēýō,b) Áōñāā ōōāūōāā ýçýī øēā+, òçīòççāēēī çādāēāād ēīī īāīēā àøēā ñīīēdōēīī ōýdōýāæççēýō, ýñōçē ōīāīdōīē ōýī æýýīēē ñāīòççāēēī àøēā ōçdōýō ōōāū òçīēēā ōýēīý. <p>Āīāèō ōýīāèō āýæ:</p> <ul style="list-style-type: none">a) Īēīī ōēñūī ēāēē ò°ñōýē ñōāī āādō ōýī ōýī æýýīēē āāāōō ī ýāýýēēýý āādāāāā, çīdēōōōēāēōdāē çāō çýýēā ōāī āādāō, ōōāūōāāāā īýýēdōýē ādēēāēō ēīī īāīēāñ áōñāā ēīī īāīēēī ōōāūōāā ýçýī øēō ýdō, ýñōçē ñāīāēūī ýdōēēā øōōā āā èdāýī æēýāāñýī ōōāūōāā ýçýī øēā+ýýd āāī æōōēāō çýdāýýd øōōā áōñāād ýçýī øēō, ýñōçē ōāēdāāī ōýīādōūā ōýēīý. 25 āā òççīýýñ āýýø ōōāēēī ōōāūōāā ýçýī øēēēā °ī+ē°ē, ýñōçē ōāēdāēāā ōýīāèōūī āādāēāāā āýæ ççýō āā ōōōāēī ōōāū ōýī æýýā øōōā āā øōōā áōñ ōōāūōāā ýçýī øēēā ēāēē ōāī āādōōēā ð°æ ōīīōīī;b) °ōdēēī īýd āýýd ōōōāēī ēīīīāīēēī ōōāūōāā, ýñōçē ñāīāēūī ýdōēēā ýçýī øýýāçē āīēīā+ āèdāī ōōāūōāā, āāāōō ýdōēēī ōōāūōāā āā ōī_d āīēīī īēīī ñāīāēūī ýdōōýē ōōāūōāāī ū ýdōýýd øōōā āā øōōā áōñāād ōýīāèō, ōāēdāēāāā ōýdōýāæççēýō ōōāū òçīēēā, ýñōçē īēīī òçīēēā āīāèō ōýīāèō ōýdōýāæççēýā+ āýæ ççīý;c) Ōýdōýā āýýd āōdāñāī ōōāū òçī īū àøēā ōçdōýā+ ýçýī āýāāēēā āādāēāāāæōōēāō āīēīīāēçē āīē ēīīīāīēēī ōāēdāēāāūā āēēāāā áōñāā ōýēāýd, ýñōçē çēē āæēēēāāāāāād ōýdōýāæççēýō ōōāū òçīēēā àøēā ōçdōýā+ ýçýī āýæ ççīý.	<p>>25%</p>
--	---	----------------

<p>Āīīāōđāñ</p>	<p>Àøēā ōĶđōyā+ ýçýī āyāē Āīīāōđāñ Ōēñúī īēāīđēīō ñāēāāđō Ķēē āæēēēāāā yāōōēā áóē ēīī īīāīēēī 5 āā ōĶĶīýŷñ äýýø ðōāēēī ðōāūōāāā ōōōā āā ōōōā áóñāāđ ýçýī øāýā ðōāū ōĶīēēā ōýēīý.</p> <p>Ō°ðēēī āēāā ðāøēā áóē ðōāū ōĶī ēīīōāññ āāēāōōēāō (75 āōāāāđ çĶēē. Ōōē óóðōāēī āđ°īōēē ðōōēū), ýñōĶē īēāīđēīō ēīī īīāīēēī āēēāāā ðōāūōāā ýçýī øēō āā ðōāūōāā ýçýī øēēēā ōýī āæ ōāēðāāđūā ōī ðēāēī īī.</p>	<p>≥ 5%</p>
<p>Ēēðāēç</p>	<p>Àøēā ōĶđōyā+ ýçýī āyāē ø°ð°īāēēī ýððēēā ýçýī øēō, āĶēēāýý ðēēōyā ī°ē°ē°ō, āĶēēāýý ýññ ōī āī ðōī ē ōýī æýýīēē āøēā ōĶđōyō, ī °ī 5 āī ēī ī ōĶĶīýŷñ äýýø ðōāēēī ðōāūōāā ýçýī øāýā ðōāū ōĶīēēā ōýēīý. Ōýðyā āøēā ōĶđōyā+ ýçýī īū ōēñ ō°ðā ī°ē°ō āĶðēē ýōāýyā āīē ðōāū ýçýī øēēēī ōýçāāāđūā ðāðāāēçāōāĶ ē ī ýāýýēēēēā āāðāāī ā.</p>	<p>≥ 5%</p>
<p>Ēēāāð</p>	<p>Àøēā ōĶđōyā+ ýçýī īū:</p> <p>(i) Ōōāū ōĶī āāēō āā ōýçýý ÷ ēīī īīāī ē āāēōāĶē;</p> <p>(ii) Ōōōēēēī ýōāýyāēēī ōīāī ðōī ē ōýī æýýīēē ðōāūōāāī ū ýðō, ýñōĶē ñāī āēūī ýððēēā ōōōā āā ōōōā áóñāāđ °ī ÷ē°ō, ōāēðāāī ōýī āō ðōāū ōĶīēēā ōýēīý.</p> <p>Āāðāāō ýōāýyāēēā ōýāēēā ÷ āøēā ōĶđōyā+ æēīōýīý ýçýī āyāē ĶçýōāĶē. Ķīā:</p> <p>a) ī āñāī ā ōĶđōyāĶē ōĶī (18 ī āñī āāñ āī ī ø);</p> <p>b) áóñāūī °ī ī °ōñ ōīī ēēī āāñī ī ýōāýyā, çóō+ēāā+, āñðāī ðāī āāāēāā+ āī ēī ī āāāī ò;</p> <p>c) ēī ðīī ðāōē āī ēīī ōýçāāāðēāāāī āē ðāðēōōēāāāōāē ēīī īīāīēōāē ø°ā°ēī °ðēēī äýðýý āāēāōōēñāī, ōōōāēī ēī ðīī ðāōē āā ōýçāāāðēāāāī āē ðāðēōōēāāāōāē ēīī īīāīēēī ýāēēī çāñāēēī Ķð °ā°ē īū ðōōāēī āæēēōī ū ø°ā°ēī °ðēēī äýðýýī äýð ōāēðāēāāā ōýī āēōūā ōýðýāæĶēñī ýýð āēē āī ēī ō ðōāū ōĶī.</p> <p>Àøēā ōĶđōyā+ ýçýīēē ī ýāýýēēēēā āāçðūī ōīñ, ōōē óóðōāēī (Àøēāð ī āēōī āēūī äýðýý āāēāōōēñāī) āā āāçāð ðāðēāēāī āēēī ēīī īīāīēēī īēēō āāðāāñāī ðōāūōāāī ū 5 āī ēīī ōĶĶīýŷñ äýýø (īēēōäýý ýñōĶē áóñāā āāēāēāāđ) ðōāū ýçýī øēā-äýýñ, ī ē īīāī ū ñāēāāð āī ēīī Àøēāð ī āēōī āēūī äýðýý āāēāōōēāāāĶē ōōē óóðōāēī ēīī īīāīēēī īēēō āāðāāñāī ðōāūōāāī ū 10 āī ēīī ōĶĶīýŷñ äýýø ðōāū ýçýī øēā-ýýð āāðāōōēī ā.</p>	<p>≥ 5% болон ≥ 10 %</p>
<p>Ī ēāāð</p>	<p>Ōōðøēēōāā ðāī ðāāāāōūī ðōēā Ī ŌĪ ÅŌ ōī āī ðōī ēēī ēō äýýð ōī øēðī ēōñī ī āī ēī ā+ ðōōēū+ēāāāāāāĶē.</p>	<p>ĀāēōāĶē</p>

<p>Í ëääðè</p>	<p>Í ëīī í ëèðÿá í ýýèòòýé àæ äòóéí í ýäæ áí ëīī 100 ðòáú ī ðèí ëī ī í áí ëàñ áóñää òòóá áí ëīī òòóá áóñ ááéëääð (°ð áóñää ëī ī í áí ëàð ààì æóóéáí) ðòóáéí àæ äòóéí í ýäæëéá ýòÿñò í ü öýí àèòáàá ááéëääð ðòáú òçí ëéá öýéí ý.</p>	<p>0</p>
<p>Òàæëëñòáí</p>	<p>Àøëá òçðòÿä- ýçýí äÿæ °ì ÷ë°ò ýðòòýé, ÿñòçë ðàððèèòáà- áí ëīī ðóóèèéí ýòäÿÿàèéí ðèëñýí àèèáàá äçèèäÿýí èé òááí à áí àèò ááéäáè äÿýð òççí ëéá óáèðááí öýí áááá, 5 áí ëīī òççí ýÿñ äÿýð ðòóáéí ðòáúòáá ýçýí øëä- í ýä áí ëīī òççí ýÿñ í ëīī òçí ëéá öýéí ý.</p>	<p>≥ 5%</p>
<p>Òáí çáí è</p>	<p>Í ÒĪ ĀŌ í ü àøëá òçðòÿä- ýçí èé òí áí ðòí èéí èò äÿýð ñáí àè í ýääÿæ ÷áááäç. Èéí ä ýí ý ð°ðèèéí ñóááèáàá áí ëīī àñðóóéàò ç°áè°ò áà- áæèèèòóóèæ ááéáàá á°á°á òá ñóááèáàáí ä í ýð òī ī ü ī ī ü òī áí ðòí èéí èòüá ðòñáàðáð ð°è°áè°°á ááéí ä. Öýéýèòççèèéí çáýð ëī ī í áí èéí ðòáú ýçýí øèè òí àòí ò áí í ä öýçáààðüá 5 ðòáú áí ëáí ò í ü çí òèí æòí è äÿäÿä äÿýð ñáí àè í ýääæÿý.</p>	<p>Í áí í áí òð áàðèáááááäç</p>
<p>Òí áí</p>	<p>Í ÒĪ ĀŌ í ü ðòðøèèòüá öýðÿæççýöÿä àøëá òçðòÿä- ýçí èé òí áí ðòí èéí èò äÿýð ñáí àè í ýääÿæ ÷áááäç.</p>	<p>Ááèòäç</p>
<p>Çàì àè</p>	<p>Àøëá òçðòÿä- ýñèèéí ýçýí äÿæ ëī ī í áí è, ÿñòçë ððàñò àèø ç°áð°í ðòáú òçí ëéá öýéí ý. Öýðÿä ëī ī í áí è í ü äçòèèéí ðòáúüá í ëīī áààðàð, í ëīī ð°ðèèéí ðóóèèéí ýòäÿÿäÿýñ äçðàñýí ÿñòçë °ì ÷ë°è, óáèðäèèáàá öýí àèòüá öýðÿæççýö ðòóáéí öýéýèöÿýð ðèèáàñýí òí ðèí èáí èä àøëá òçðòÿä- ýñèèéí ýçýí äÿæ öÿääÿýð ñçèæÿýí èé òí èáí èä ááèò ðòáú òçí ëéá öýéí ý.</p> <p>Öýí àèò, óáèðäèèáàá äÿæ ðòóáéí òçí °ðèèéí òçññýí ááéëääð í èáí ðèí ò ëī ī í áí èéí çèè æèèèèáááááá óáèðááí ÿáóóéàò ýððèéá öýéí ý. Òòóáéí ýðò í ü áàðáàð ááéëääð áéé áí èæ áí ëīī. Çí ä: (i) í èáí ðèí ò ëī ī í áí èéí ðòáúòáá ýçýí øèò ýðò, ÿñòçë ñáí àèüí ýðò, èòäÿí æéýéÿýð ààì æóóéáí ðòáúòáá ýçýí øèò ÿñòçë ñáí àèüí ýðò öýðÿæççèñí ýýð. 20% +1 öýí æÿýí èé ðòáúòáá áí ëīī ñáí àè °á°ò ýððèèéí °ì ÷ë°è, ÿñòçë óáèðäèèáàá öýí àèò öýðÿæççýö ýðò äÿæ ççÿò áà òá öýí æÿý í ü òòóá áí ëīī òòóá áóñ °ì ÷ë°èèéí äçèè è òçàøéí ä í ýäÿí ááèè ðàì ààðí ä. (ii) í èáí ðèí ò ëī ī í áí èéí óáèðäèèáàüá áóñää öýéáÿðÿýð öýðÿæççèñí ýýð: ççí ä a) í èáí ðèí ò ëī ī í áí èéí ýðò áàðèò äÿÿä ááéáóóèèèáàüí àèøççèèèáááááá òī ī èéí ò, ÿñòçë ÷ë°èèèèèèè ýðò; a) öýðÿä °ðèèéí ýðòÿý öýðÿæççèèèáááá, í èáí ðèí ò ëī ī í áí èéí äÿýð äòðàñáí (i) áí ëīī (a)-ä çààñáí í °ð°è ááéäáè áéé áí ëáí ò ýðò; a) í èáí ðèí ò ëī ī í áí èéí ýðò áàðèò äÿÿä ááéáóóèèèáàüí àèøççèèèáááááá òī ī èéí òí ä ç°áø°ð°è °á°ò ýðò äçòèè ýðäÿÿàèéí ç°áø°ð°è.</p>	<p>>20%</p>

Í - ÈÒĀÑ-üí òçðÿýí ä àøëá òçðòÿä- ýçæèéí èè òí ä ááéäèüá òáí áàò ðòðøèèòáà í ðí èññí í óèñ í ðí í óóá äçäá óèñ ð°ðä í °è°° äçòèè ýòäÿÿä í èáí ðèí ò ñàèáàðò çèè æèèèèáááááá ýðòÿéäÿä ëī ī í áí èéí ðòáú ýçýí øèä-, óáèðäèèáàá, öýí àèòüá öýðÿæççèèèááá- áí è èè òí ä í ýäÿÿéýð øáàðäèèáàüá ðòñáàñáí áí ëīī ä- òá òáí àèèáàüá öýðÿæççýö öýéáÿð í ü °ð °ð ááéí ä.

Хүснэгт 2. Олон улсын байгууллагуудын тодорхойлолт

<p>Европын холбоо</p>	<p>Åāđīīūī ōīēāīīīīīñ “Åāđīīūī īāđēāī āīò āā Ç°āē°ēēēī Ōāēđāāī æ 2015/849”-ēēā 2015 īīā āāđāēñāī. Ōā ōāēđāāī æēā “āwēā ōġđōyā+ ūçyī” āyæ āġēēāyū āīēīī ġēē āæēēēāāāāā āōñāūī ōī ī°ōñ āġēōyōāyæ āóē ōāđēēōāā-, ūñōġē ōōāū ōġīēēā yōñēēī yōyñō ōāēđāāī ōyīāæ, ūñōġē ūçyī wēæ āóē āāđāāō yōāyūāēēā ōyēyō ā°ā°ā ōōōāēī yōāyūā īū ōōāū ōġī āāēīā. ĸġīā:</p> <p>(a) Åāēāōōēēāāūī ōōāūā:</p> <p>(i) Í yāñyī ōōōēēēī āāāōō, ī yāyūēēēēā ēē ōīā āīēāīō ġġđyā ōġēyūñyī, ī ēēōēyā ōīāōñīī æōđī ūī āāāōō ī yāyūēēēēā çāāāāē ēē ōīā āīēāīō wāāđāēāāā ōāāēō çīōēōōēāēōōāē āāēāōōēēāāāā đāđūyāēāāāāō, ī yūēōōyē ōyēāyđyūđ đōāūōāā āāđāñāī yōāyūāyūñ āōñāā ōōōēēēī yōāyūāēēī ōī āī đōī ē ōōāū ūçyī wēē, ñāī āēūī yđō, ōōōāēī ōōōēēēī yōāyūāēēī ōī +ē°ēēēī āwēā ñīīēđōēūā ōōāūōāā ōyēāyđyūđ ūçyī wēē, ūñōġē āōñāā ōyēāyđyūđ wōōā āā wōōā āōñāāđ ōī +ē°ō ōōāū ōġīēēā ōyēī y. Ōāđēēōāā+ēēī 25%+1 wēđōyā ōōāūōāā ūçyī wēē, ūñōġē 25%-ēāñ āyūw ōī +ē°ēēēī yđōēēā ōōāū ūçyī ūçyī wēēēēā wōōā ūçyī wēē āyæ īyđēyīy. Ōāđēēōāā+ēēī 25%+1 wēđōyā ōōāūōāā ūçyī wēē, ūñōġē 25%-ēāñ āyūw ōī +ē°ēēēī yđōēēā ōōāū ōġīēēē ōyīāēō ūñōġē ōyā ōyāyī āāēāōōēēāāāāđ āāī æōōēāī ōōāū ōġīēēē ōyīāēōāā āāēōūā wōōā āōñ ūçyī wēē āyæ īyđēyīy. Ýīy īū āēwġġī īđīī °ōđēēī ōēñūī ōōōēū ōī āōīīīī æāīī ōāđwēāōāġē āāēāēāāđ ōyīāēō ōyđyāæġġēyō āīēīī ūçyī wēēēēā ōī āī đōī ēēīō ōāī āēēī āīīā ōōāū ūçyī wēēēēā ōī āī đōī ēēēā wēēāāyđ āāđāāō wāāđāēāāāōāēā ōāđōōēā āāēīā. Áōñāā ōyēāyđyūđ ōyīāēō ōyđyāæġġēyō āyāyāō Åāđīīūī īāđēāī āīò āā Ç°āē°ēēēī Ōāēđāāī æ 2013/34/EU -ēēī 22(1)-yūñ 22(5) ōġđōyēō çġēēā çāñāī ōyī āēō ōyđyāæġġēyōēēā ōyēī y.</p> <p>(ii) Ōyđyā āġōēē ē ōyēāyđēēā āyēāyđyīāġēāyūđ āōđāñāī ū āāđāā ñyæēāyō wāēōāāāī āāēōāġē āyæ ġçāyē (i)-ā çāñāī āēēāāā yōāyūāēēā, ūñōġē ōyđyā āwēā ōġđōyā+æēī ōyīy ūçyī, āyūā ōġāwīēēē ōāēđāāō āēāāī ōōwāāē ōāwēæ āóē ōōāū ōġīēēā ōī āđōōēñī āāđ āēēāāā ñyæēā ō°đ°ō ġī āyñēyē āēē āyæ ġçāyē āwēā ōġđōyā+ ūçī ēēā ōī āđōōēāō ġġđyā ōġēyūñyī āāēāōōēēāāā īū (i)-ā çāñāī āwēā ōġđōyā+ æēī ōyīy ūçī ēēā ōī āđōōēāō āđāā ōyī æyū āā-, āāđēī đæōōēī ā.</p> <p>(b) Ōđāñōūī ōōāūā:</p> <p>(i) Çāđēđāī çāđōōōēāō yđō āġōēē yōāyūā;</p> <p>(ii) Ēōāyī æēyāñyī ōī +ē°ā+;</p> <p>(iii) Åñđāī ōāī āāāēāā+ (ōyđyā āāēāāā āī ē);</p> <p>(iv) °ī +ēēī āwēā ōġđōyā+, ūñōġē ōōōēēēī yōāyūāyūđ āāī æōōēāī āwēā ōġđōyā āóē ōōāū ōġī, ūñōġē ōī āī đōī ē āōñ āāēāōōēēāāā, ōōōāēī ōōōēēēī yōāyūāēēī āāī æēāāā/āāēāōōēēāāūī çīōēōōōēāēō āīēīī ġēē āæēēēāāāāī ā ġī āñyī āwēā ñī ī ēđōī ē ūçyī wēēō yōāyūā;</p> <p>(v) Ōōōā āā wōōā āōñ ōī +ē°ē āīēīī āōñāā ōyēāyđyūđ yōñēēī ōyī āēōūā ōyđyāæġġēæ āóē āōñāā āēēāāā ōōāū ōġī;</p> <p>(vi) Ñāī çyđyā ōōōēū çġēī çīōēōōōēāēō īū ēæēē ō°đēēēī ōōōēēēī yōāyūāēēī ōōāūā, (b)-ā āōđāñāī āēāāī ōōwāāē ōāwēæ āóē ōōāū ōġī.</p> <p>Åēwġġī ōēñ īđī ōōā ōōāū ōyī æyūā ōī āōī ī đāī ī ñāī ōġġāēēī ġēē āæēēēāāāāī āāñ ī ēīō āwēēēā ōī ī ōī ī ēæ, āāāā āġī āyūđ āāđēō wāāđāēāāāōāē. Ōōōāēī ōōāū ōyī æyūī ēē āī ī ā ōyçāāāđūā ñāī ōġġāēēī ġēē āæēēēāāāāī ū ō°đē°ōñ ōāī āāđ- ġī āyñī ēē ōġāwēī ā ōī āōī ī æ °āñ°ī āāēī ā āyæ ōī āī đōī ēēæyū.</p>
-----------------------	--

Волфсберг

Āī ēōñāādā ādōī ī ī ū ñāī ōĶĶāēēī ñāēāādō ī ōīā° ōāāāō āyī ō ōyđyāōyē ōyī ōyō (Anti-Money Laundering (AML)), ōādēēōāā+ēēā ōāī ūā ī yāyō (Know Your Customers (KYC)), ōādđī đēçī ūā ñāī ōĶĶāēēī ōyī ōyō (Combating the Financing of Terrorism (CTF)) āī āēī āūī ñāī āādōūā ōī āōī ī ō çī đēēāī ōī ē Ķēē āēēēēāāā yāōōēāāā āyēōēēī ōī ī ī ōī 13 āāī ēī ū ō°ē°ēē°ñ āĶđāñyī ō°đēēī āōñ ōī ēāī ī Ķī. Ōā āāēāōōēēāāā ī ū ŌĀŌŌ-ōāē ēāēē ō°ñōyē Ķēē āāēēēāāā yāōōēāāā ā°ā°ā āyēōēēī ōī ā°đ ō°āēēōyē ōēñ ī đī ōōā ēō ā- ōī ēāī āāī ē ōā-, āāđāñāī ñāī āādōūā ī ū ōĶēyūyī ç°ā°đ-ōyđyāēĶĶē ēđñyī āāēāā ōōē ñāī ōĶĶāēēī ñāēāād āī ēī ī ī ōīā° ōāāāō, ōādđī đēçī ūā ñāī ōĶĶāēēī ōyī ōyō, ōādēēōāā+ēēā ōāī ūā ī yāyō +ēāēyēyūd ōī ī ī ōī ĶĶđyā āĶēōyāyāyā āī ē āāēāōōēēāāōōāūī ī yā āyā ī ēī ī ōēñāā Ķçäyā.

Ōā āāēāōōēēāāūī ōī āī đōī ēēī ēōī ī đ мөнгө угаах гэмт хэрэгтэй тэмцэх чиглэлээр “ашиг хүртэгч эзэн”-ийг тодорхойлохдоо бусад хуулийн этгээдээр дамжуулан, эсхүл бусад байдлаар аливаа дансан дахь мөнгөн хөрөнгийг захиран зарцуулах мэдэлтэй цаад эзнийг хэлнэ¹⁶ āyāyū.

Ī ōī “yđō ī yāyēōyē” āāēō āyāyāō āāī āāī ō āādūī Ķñyā çōđāē ī ōīā°ī āĶēēāyū ōēēō ōōōēēī yōāyā āī ēī ī ōōāū ōĶīēēā īēēāī ōāĶē. Ī ōīā° ōāāāō āyī ō ōyđyāōyē ōyī ōyō ōĶđyūyī ā yīyōĶĶ ōī āī đōī ēēī ēō ī ū ī āō īāđēēī ōĶāyāōyē ā°ā°ā ēōyā+ēyī ōī -, ō°đ°ī āēēā yçyī ōēā-, yñōĶē ōyī āēōūā ōyđyāēĶĶēyā- ōōāū ōĶīēēā ōī āī đōī ēēī ō āī ēī ī āē āāēāā āī ēī ā- ōōōāēī ōĶīēē ōāāī ā āēī ōyī y ōī +ē°ā-, ōyī āēōūā ōyđyāēĶĶēyī çāēēđāī çāđōōōēāā- ī ū ōyī āī ēī ōūā ī ēā ōī āī đōī ēēī ō ōāāđāēāāāōāē āyā Ķçäyā āāēī ā.

Āī ēōñāādāēēī çād-ēī ā çāññī āād “āōēā ōĶđōyā- yçyī” āyāāēēā ōēēñāyđ āāēēāāād ōī āī đōī ēēī ō ōāāđāēāāāĶē ā°ā°ā ōādēī ī ōōō°ē āāēāāē ōōñ āĶđyūd āōēā ōĶđōyā āāēō ī āāāēāēōāē yōñēēī ōī +ē°ā- yōāyūāēēā ōī āī đōī ēēī ō āī ēī ī āēō āĶō āđāūā āōēāēāō ī ū ēēĶĶ Ķđ āĶī ōyē āyā Ķçäyā āāēī ā.

13 Global Witness, “Assessment of EITI Beneficial Ownership pilot”, 2015
 14 Options for Disclosing the Beneficial Owners of Extractive Companies, NRDC, 2015
 15 ŌĀŌŌ-ūī Ēē ōī ā āāēāāē āī ēī ī Āōēā ōĶđōyā- yçyī ēē ç°āē°ī āē

Í °ð°ð°ë í ü öýçãããðëãããì àë òãðëóóëãããòãé áà áçð àèøççä í ü áçðýí òãðëóóëãããòãé í °ð°ð°ë áãéò á°ã°ã àèøççä í ü Ì ííãíë Óëñãã ì ýðãýæëëéí çéë àæëëëãããã ýððëýò ç°ãø°ð°ëóýë èðãýã áãéò áà òàì òùí çéë àæëëëãããã /æøýý í ü òóóëü+, °í ã°°ë°ã+, íýãòëãí áíãíã+, àððëòãéòóð+, òàòããðùí ì ýðãýæëëòí ççäëéí í °ð°ð°ë äýò ì ýò/ ýððëýò +èãëýëýýð ççñãýí áãéãóóëãããããã.

Óóóëüã “òõñããé ç°ãø°ð°ë ýçýì øëã+”-èëã òíãíððíëéíòãíí çããããë òóóëëéí ýðãýýã áãéòããð çàãæýý. °ð°ð°ð öýéãýë, íéãíðëíò ñãéããð çéë àæëëëãããã ýãóóëãò è áíë òóóëëéí ýðãýýã, öýð áóíããã ç°ãð°í àðãëéí ò°ë° çéë àæëëëãããã ýãóóëãò àæ áðóéí íýãæ, éíí ìíãíë áãéòããð çíðëóóóëñãí áãéíã. Øççí+ëýí Àøëãò ì àëòí àëùí òóðãé òóóëëéí 7.1-ã çããñíããð òãéãóóéùí áíëíí àøëãéãéòùí òõñããé ç°ãø°ð°ëëéã Ì ííãíë Óëñüí òóóëü òíãòííí æééí áããóó áãéãóóëããããí çéë àæëëëãããã ýãóóëã áãéããã, Ì ííãíë Óëñãã òàòããð ò°ë°ã+ òóóëëéí ýðãýýãýã íéãíðííð çàãæýý. Øççí+ëýí òóðãéí òõñããé ç°ãø°ð°ë ýçýì øëã+ í ü òõñããé ç°ãø°ð°ë òç+ëí ò°ã°ëã°ð çéë+ëýò áçð òóããòããíã Ì ííãíë Óëñãã òàòããð ò°ë°ã+ áãéò øããðãéãããòãé²¹ áýæ çããñãí í ü íéãíðëíèò áíëíí òãéãóóéùí òõñããé ç°ãø°ð°ëëéã áããããããùí ì °í áíòííãùí ò°ð°íã° ìðóóëãéòòãé éíííãíëéí àëü àëéíã íéãíæ áíëíò í °ð°ëëéã òãððóóëã áãéíã.

Ì ííãíë Óëñ àøëãò ì àëòí àëùí íðã áãçðüã öýã öýãýí íééãíèòííð çãããæ, òóóëü òíãòíííæíí öýðýãéýí ì °í áãã áããñãí çíðëóóóéãéòüã àëé áíëãíæýý. Àøëãò ì àëòí àëùí òóðãé òóóëüã çããñíããð (6 дугаар зүйл. Ашигт малтмалын ордын ангилал):

- 6.1. Àøëãò ì àëòí àëùí íðãüã áíð áóðãñãíãããð áí àëéíã:

 - 6.1.1. ñòðãòããëéí à+ òíéãíããíë áçðéé àøëãò ì àëòí àëùí íðã;
 - 6.1.2. òçãýýí ýë òàððãòòãé àøëãò ì àëòí àëùí íðã;
 - 6.1.3. áðãééí àøëãò ì àëòí àëùí íðã.

21 Àøëãò ì àëòí àëùí òóðãé òóóëü, 7.2

Хүснэгт 3. Ашигт малтмалын ордын төрөл

Нодлооааеéí î ðä	Ûçäýýí ýé ðäððäöðäé î ðä	Äðäеéí äøеäö î äеöì äе
<p>Ì î í äí è Õеñ í ü äýеðеéä í °°ð°°ð°° õì ðò ì ðì ò çýñеéí, ä°ð°äò ì ðì ò í ççðñí еé î ðä çýðýä äýеðеéä äýýäççð òì î õì ääí ò í °°öðýе, “ñòðäöääеéí” äýò òì äì õäí еöì é 16 î ðä ääçäððäé ää 39 î ðä ääçðüä øеí ýýð äçðäççýýöýð çýðýä ääеí ä. Ç°äó°í Ì þó Õì еäí еí äеò, çýñеéí óðððäé äýöýä 2020 î î î î î õì еø ääí ääðää ÄÍ Ä-еéí 1/3- еéä ýçýýöýð ääеäää þì . Çì еé çýðýäöýý äýеðеéä õäì äеéí õì î ä õì î õì ääí ò í ççðñí еé î ðäüä äøеäеäò äýä äçððеéí äýеðäýе äæеë ðеéääýä ääеí ä.</p>	<p>Ûçäýýí ýé ðäððäöðäé äøеäö î äеöì äеüä õäеò, äøеäеäððäé õì еäí ääñí î ðäððеöäää õòñääе õóóеäð çì ðеöóóеí ä²². Ääðеäüí î ääðäеäеüí çì ðеöеäеöääð äøеäеäò äí еí î äеòì é ääеääеüä ýеäýä ðäððäеöðäé õððääñ +øеöóеäеéí õððеì ðеäе, ýеñ, õäеðää, øäð øääð çýðäеä òçäýýí ýé ðäððäöðäé äøеäö î äеöì äеä î ðóóеäää. Ûçäýýí ýé ðäððäöðäé äøеäö î äеöì äеüí î ðä äøеäеäò õòñääе ç°äó°ðеééí õì î ñççеééí æеëççäýä ýð-èì öýе í ýì ýääýä ääеí ä.</p>	<p>Äøеäö î äеöì äеüí õóðäе õóóеüä çäññäí ñòðäöääеéí ä- õì еäí ääí è äçðеé äøеäö î äеöì äеüí î ðä äí еí î òçäýýí ýé ðäððäöðäé äøеäö î äеöì äеüí î ðäí î ñ äóññäüä äðäеéí äøеäö î äеöì äеüí î ðäí ä õäì ääððеäðääð çäññäí ²³.</p>

Б. Газрын тосны тухай хууль (2014)

Ääçðüí õì ñí ü õóðäе õóóеééí 17.8-ä “Í ýäæ ðäеääеä ääçðüí õì ñ, õеäì æеäеò äóñ ääçðüí õì ñí ü õäеäóóе, äøеäеäеò ýäóóеäò õì õеí еäí еä äýðýýýä- í ü í ýä ääеæ äí еí ò ä°ä°ä ò°ð°è õòñ äçðýýð í ü äýðýý ääеäóóеä, õòñääе ç°äó°ð°è ääí ä” äýæýý. Õäðеí “äýðýýýä-”-еéä õì äì ðì еéí õäí î Ì î í äí è Õеñüí í óðää äýäñäýðò ääçðüí õì ñ, õеäì æеäеò äóñ ääçðüí õì ñí ü õäеäóóе, äøеäеäеöüí çеé äæеéеääää äððеýò äýðýý ääеäóóеñäí еí î ì äí еéä²⁴ öýýöýýð çäññäí ääеí ä.

Ì °í õóóеüä äýðýýýä-еéí ääçðüí õì ñ, õеäì æеäеò äóñ ääçðüí õì ñí ü õäеäóóе, äøеäеäеöüí çеé äæеéеääää äððеýò “îí ääàòì ð еí î ì äí è”-еéí ýððеéä Ì î í äí è Õеñää äçðäýýеðýе, ðäðääð ò°е°ä- еí î ì äí èä²⁵, ääçðüí õì ñòì е õì еäí ääñí î çеé äæеéеääääí ü õì äì ðì е öýñäеéä äýðýýýä- äí еí î îí ääàòì ð еí î ì äí è í ü “õòñеäí äçеöýðäýä-”-ýýð äýðýýýä äçеöýðäççæ äí еí ò ä°ä°ä õä äýðýýýä- í ü Ì î í äí è Õеñää äçðäýýеðýе, ðäðääð ò°е°ä- õóóеééí ýðäýýä ääеðääð çäææýý²⁶. Äýððöýñ ðäðäðää ääçðüí õì ñòì е õì еäí ääñí î çеé äæеéеääää²⁷ äеü ÷ õì õеí еäí еä äøäеéí ò°е°° õóóеééí ýðäýýä äí еí ò õóäüðäð /ÕË/, ýñòçè öýçäääðеäääí äе ðäððеöеäääðäе еí î ì äí è /ÕÏË/ ýððеýöýýð ääеí ä.

22 Äøеäö î äеöì äеüí õóðäе õóóеü, 3.3
 23 Äøеäö î äеöì äеüí õóðäе õóóеü, 6.4
 24 Ääçðüí õì ñí ü õóðäе õóóеü, 2014, 4.1.11 ççеé
 25 Ääçðüí õì ñí ü õóðäе õóóеü, 2014, 4.1.12 ççеé
 26 Ääçðüí õì ñí ü õóðäе õóóеü, 2014, 4.1.13 ççеé
 27 Ääçðüí õì ñí ü õóðäе õóóеü, 2014, 4.1.6. “ääçðüí õì ñòì е õì еäí ääñí î çеé äæеéеääää” äýä ääçðüí õì ñ, õеäì æеäеò äóñ ääçðüí õì ñí ýðð, õäеò, äøеäеäò, õääääеäò, öýýäýðýýò, äí ðеöеäð, ðäðäí äóóеääðäе õì еäí ääñí î çеé äæеéеäääää öýéí ý.

V. Цөмийн энергийн тухай хууль (2009)

Ө°и еєі үіадаєєі дооає дооөүә цааһи аад ө°и еєі үіадає аїєїї оаодоаа еяүадо аөєао і аөдї аөүї аүдөє є ө°дөєєі зєє аөєєєааааїä ө°дөєі өїєаїääїõ äаєаооөєäаооäааһ²⁸ доһ доһ с°аө°өд°ө äаао өаадäөäааäөäө. Ì °и дооөєєі 16.1-ä “Үіү дооөєєі 15.1, 15.2-ò цааһи зєє аөєєєäааä үдөєүо доһаає с°аө°өдөєä Ì іїäїө Òөһүї дооөү өїäөїїї аөєі äааоо äаєаооөäаааї зєє аөєєєäааä яаооөæ äаөäаä доһ өөһаä оаоаад ө°ө°ä+ өїї іäїөä і өäїæ аї өїї” äүæ цааһи ааһ зүгүяä Êїї іäїөєі дооаө дооөү (2011)-өєі сїдөөооөäөää òäì ääдäо ооäүөäаä өїї іäїө /ÖÊ/, үһөзө оүçäääдөäааї äө оäдөоөөäааäөäө өїї іäїө /ÖÊ/-өää оүөүоүүд äаөїä.

G. Түгээмэл тархцтай ашигт малтмалын тухай хууль (2014)

Òзäүүї үө оаддоаодоаө аөєао і аөдї аөүї дооаө дооөєєі 4.1.12-ò цааһи аад аөєао і аөдї äө оäөо, аөөäөäо үдөөäө дооөєєі үдäүяä “доһаає с°аө°өд°ө” оүөäүдүүд і өäїїї. Ì °и дооөєєі 4.1.13-ò “дооөєєі үдäүяä” äүæ Ëдäүїөө дооөєєі 33.1-ä цааһи өїї іäїө, і°ө°дө°өөää оүөї ү äүæүү.

D. Усны тухай хууль (2012)

Óä дооөүä “оһ оүдүäөүä+” аї өїї “оһ аөөäөäа+” äүһүї өїäї дөї өєї өдооä äаөäаä ä°ä°ä дооөєєі 3.1.27-ä цааһи аад “оһ аөөäөäа+” äүæ аөөä і өїї сїдөөäїїд зөөääүдөүө, зөө+өөäүүї äүү оһ, оһäї ід+өї, дäөääї үä аөөäөäаää өдäүї, äæ äөөї і үäæ, äаөäооөääааа оүөї ү äүæүү. Ì өäїдөїө һäөääдө зөє аөєєєäааä яаооөäо і ү аөөä і өїї сїдөөäї өїө äаөө доө оһ аөөäөäа+ і ү оһи ү і°өөөєі аөөä òздоүä+ æөї оүї ү үсүї аї өїї дөїд äаөїä. Óä дооөүä цааһи аад оһ оүдүäөүä+ өїїїїä °д°и ä°ө, дооäаä äадäаä сүдäүүд äаçдүї äзїөө оһ оүдүäөүө аї өїї оһ аөөäөäо өїдөї өäї өä оүдүäөүї үһ өäì äад+ өї өäїääїө ө°дөєі äаөäооөääаааһ с°аө°өд°ө äааäаä äаөїä. зїä “äæ äөөї і үäæ, äаөäооөääаä” äүäяä і ү Ëдäүї өө дооөєєі 33.1-ä цааһи “дооөєєі үдäүяä” äүäяä өїäї дөї өєї өдї ä äаадäæ äаөїä. Äүдäүү оһи ү і°ө аөөäөäо зөє аөєєєäааää Ì -ËÖÄÑ-үї òздүүїä і өäїдөїө һäөääдө оäì äаддоөäї äа+ зүгүяä зөө доө оääөäө үї үдзз һöääөäааїä оһ аөөäөäо үдд äздөө äæ äөөөї і үäæөөї äөäө òздоүä+ үсї өө äһооäөүä äа+ зçһүї äзө.

Äүүдө сїдөөооөäөäааһ оäдäоää Ì -ËÖÄÑ-үї һоäї äаддөүї өäадäөäааүä äздүї оäї äаодүї доөä аөөäо і аөдї äө, äаçдүї өїһ, äаөäаөөөєі дөө, òзäүүї үө оаддоаодоаө аөєао і аөдї äө, оäодоää еяүадо аөөäо і аөдї äөүї доһаає с°аө°өд°ө үсүї өөä+ дооөєєі үдäүяäүһ äаäї ä і өäїдөїө һäөääдө ө°д°иä°ө ідөөөһäї, оäì äаддө ідї өөһиї, òззї+өүї доһаає с°аө°өд°ө үсүї өөä+өүө äаөäооөһäї äүдүүїөө зїäһүї äүүд үї ү һäөääдө зөє аөєєєäааä яаооөæ äаөäаä іїäдäоїд, доһөäї äзөоүдäя+ аї өїї оäї äаä і өөөззөүä+ өїї іäїөөä аөөä òздоүä+ үçäөөї өө өїä äаөäөүї өäадäөäааää оäì дооөäї äа+ зçүо үдд çзөї ід+ї үä äздäззөүө өäädäөäааäдäө äаөїä.

28. Ò°и еєі үіадаєєі дооаө дооөү, 2009, Äөдäааäөäаä äзөүä

Хүснэгт 4. Ашиг хүртэгч эзнийг шууд утгаар илэрхийлсэн байдал

<p>Эцсийн өмчлөгч</p>	<p>Ì °íã° óããã ãí êí í òãððí ðèçí ùã ñãí òççæççýððýé òýí òýò òóðàé òóóëü, 2013</p>	<p>3.1.6. “эцсийн өмчлөгч” а́уæ ðãððèöãã-èéí çééäýé, çéé ææééããããã òãèðããí ÷èãèççæ, °ðèéí çééãèééã áóñãããð ò°è°èççýí ðèééãýæ áãéãã, ýñçé òóóèééí ýðãýýãèéã íýã áí êí í òççíýýñ äýýø çðãýæèèñýí òýéòýý òí èãí í ççðèé òóóèééí ýðãýýã °í ÷èæ áãéããè òýããýýðèéã áí ò ççñãýí áãéãóóèñãí òçí èéã òýéí ý.</p>
<p>Бенефициар өмчлөгч</p>	<p>~ íýò òããñí ù çãð çýýèééí òóðàé /Øèí ý÷èèñýí íãèðóéãã/, 2013</p>	<p>4.1.26. “бенефициар өмчлөгч” а́уæ òóóèüã çããñí ù áããóó ííí èíãèü ýçýí øèã÷èéí íýð äýýð °ðèéí °í ÷è°è äýò çíýò òããñíã äçðããççèñýí, òóðàéí çíýò òããñí ããñ ççñýò çð øèí èéã òçðòýò ýððòýé æèí òýí ý °í ÷è°ã÷èéã òýéí ý.</p>

Ао́нãã òóóèü òíãðííí æ, çíðèöóóèãã- áãéãóóèéããóóãíí äçðýí æòðãí çýðãèéã ñóãèãããã èíí íãíèéí òããüòãã ýçýí øèã÷ æýñýí íèéãíèòüã äçðãççýýðýýð äãðããð òíãíððí èéí èðóóã áãéíã.

Хүснэгт 5. Өмчлөгч, хөрөнгийн эзнийг илэрхийлсэн байдал

<p>Хувьцаа эзэмшигч</p>	<p>Èíí íãíèéí òóðàé òóóèü, 2011</p>	<p>3.3³¹. Хувьцаа эзэмшигч а́уãýã íü ííããíè àøèã áããð, òóãüòãã ýçýí øèã÷æèéí òóðãèã íðíèöíæ, òýéýèòýæ áãéããã ãñóóãèããð ñãíãè °ã°ò, èíí íãíèéã òãðãí áóóèããñí ù äãðãã çèãñýí ýã ò°ð°íãèéã òóããèãñãí ããñ íèñíí íðèíãíí ñóãü òçðòýò çýðýã çíãñýí ýðò ýãýòò ýðãýýãèéã</p>
<p>Хөрөнгө оруулагч</p>	<p>Õ°ð°íã° íðóóèãèòüí òóðàé òóóèü, 2013</p>	<p>3.1.2 “хөрөнгө оруулагч” а́уæ Ì ííãíè Õèñãã ò°ð°íã° íðóóèãèò òèèñýí áããããã, äíòííãíí ò°ð°íã° íðóóèãã÷èéã</p> <p>3.1.3. “гадаадын хөрөнгө оруулагч” а́уæ Ì ííãíè Õèñãã ò°ð°íã° íðóóèãèò òèéæ áãéããã áãããããüí òóóèééí ýðãýýã, òóãü òçí /Ì ííãíè Õèñãã áãéíãã íðøèí ñóããããçé áãããããüí èðãýí áíèíí òãðüýãèãèãçé òçí, òççí÷èýí áããããã òèñãã áãéíãã íðøèí ñóãããã Ì ííãíè Õèñüí èðãýí /-èéã</p> <p>3.1.4. “дотоодын хөрөнгө оруулагч” а́уæ ò°ð°íã° íðóóèãèò òèéæ áãéããã Ì ííãíè Õèñãã äçðããýèòýé òóóèééí ýðãýýã, òóãü òçí /Ì ííãíè Õèñüí èðãýí, Ì ííãíè Õèñãã áãéíãã íðøèí ñóãããã áãããããüí èðãýí áíèíí òãðüýãèãèãçé òçí /-èéã</p>

31 Èíí íãíèéí òóðàé òóóèü, 3.3.Õóãüòãã ýçýí øèã÷æèéí ýððèéã ýíý òóóèü áí êí í èíí íãíèéí äçðí ýýð òíãðííò á°ã°ã òóãüòãã ýçýí øèã÷ íü ííããíè àøèã áããð, òóãüòãã ýçýí øèã÷æèéí òóðãèã íðíèöíæ, òýéýèòýæ áãéããã ãñóóãèããð ñãíãè °ã°ò, èíí íãíèéã òãðãí áóóèããñí ù äãðãã çèãñýí ýã ò°ð°íãèéã òóããèãñãí ããñ íèñíí íðèíãíí ñóãü òçðòýò çýðýã çíãñýí ýðò ýãýéí ý.

Хууль ёсны эзэмшигч	Èдāýí èé õóóëü, 2002	88.3. Õóóëü áóþó āýдýýíä °°д°°д çààààāžé áíè ýà þì ñúí áíèíí ýддèéí çд øèì èèā õóðāéí ýā þì ñ áíèíí ýддèéí хууль ёсны эзэмшигч í èæ àāāõ ýддóýé.
Хувьцаа худалдан авах санал гаргагч	Õóāüöāāð èíì ì àì èéí õóāüöāāā çāāāāè áíèíí ñāéí āóдúí çíāñýí āýýд õóāāèāāí āāāõ ñāí àè āāдāāõ àæèèèāāāāí ù æóдāì ¹ 163, ÑÇÕ, 2010	1.2.5. “худалдан авах санал гаргагч” āýæ àāí āāāð áíèíí í ýāāì ýè ñííèддóí èдíé ýдāýýāèéí ðāì ð Èíì ì àì èéí õóðāé õóóëü, ñíýò ðāāñí ù çāð çýýèèéí õóðāé õóóëü, ýíý æóдì ùí āāāó çāāāāè áíèíí ñāéí āóдúí çíāñýí āýýд õóāāèāāí āāāõ ñāí àè āāдāāæ áóé, ýñõçè āāдāāðāāð Õíдíííä °дā°ä°è èдççèñýí èдāýí, õóóèèéí ýдāýýāèéā
Хадгалуулагч	ÁÝÁÐÝÌ ÕÐÐÇ-À õóðāé õóóëü, 1996	3.1. Ì í í āí è Õèñúí áíèíí āāāāāüí èдāýí, ðāдüýāèāèāžé ðçí, õóóèèéí ýдāýýā /ðāāøèā “ хадгалуулагч ” āýõ/-èéí ì °íā°í ðāāāāèāì æèéí āýдýýíèé çíāñýí āýýд áāíè, ì °íā°í ðāāāāèāì æèéí çèè àæèèèāāāā ýддèýò ýдð áçðèè õóóèèéí ýдāýýā /øāāøèā “ðāāāāèāā-” āýõ/-ā ðāāāāèóóèñāí çíāýñíèé áíèíí āāāāā āāèþòúā ì °íā°í ðāāāāèāì æ /øāāøèā “ì °íā°í ðāāāāèāì æ” āýõ/ āýíý.
Харилцагч	Ì ÓÒÑÑÓÒÌ ÑĀĀĀÌ ĀÌ æóдāì , ÑÇÕ, 2009	1.2.7. “ Харилцагч ” āýæ õóóèèèä ì èāí ñíí ð°д°è áçдèéí çèè-èèāýýā ì ýāýýèýò ççдýāóýé ýдāýýāýýñ āā- āāèāāā õóāü ðçí, õóóèèéí ýдāýýāèéā ðýèí ý.

Õóāüöāā ýçýì øèā-, ýñõçè ð°д°íā° ìдóóèāā-èéí õóāüöāāí ù ýçýì øèèéí õóāü õýì æýýāýýд ðí āí ддóí èèñíí áāéäèüā āā- ççāýè °ì ÷è°è, ýçýì øèè áíèíí õýí àèð óāèдāèāāüā èèýддèèèæ áíèíí ð āāдāāð ì èèāí èóóā áāéí ā.

<p>Нэгдмэл сонирхолтой этгээд</p>	<p>НАНБХАСЗАСЗУС тухай хууль, 2012</p>	<p>3.1.6. “нэгдмэл сонирхолтой этгээд” аяае додоаеи íèèðèéí àèááí òòøààèðàíðàè àøàèéí ò°è°° çèè àæèèèààààààð òíèáííòíè èòáü òçí, òòòèèéí ýòáýýàèèá íèèáííí.</p>
	<p>Èíìíàíèéí òòòàè õóóë, 2011</p>	<p>99.1. Дараах хамаарал бүхий этгээдийг энэ хуульд заасан нэгдмэл сонирхолтой этгээд гэж тооцно: 99.1.1. òíáíðòíè áýðýýíèè çíàñýí áýýð òàì òðàí òòòàèí èíìíàíèéí òàèðàèàáüí øèèááýðèèá òíáíðòíèéíò áíèíìæ áçðèè áçèýá òçí ççñ; 99.1.2. ýíý òòòèèéí 6.14-ò çààñí ù áàáòó òíáíðòíèéííí í èíìíàíèéí íýááýèá òàì áàð- áàèáàà èíìíàíèéí òòáüà èíìíàíèéí íýáàèèéí áóñàá îðíèõíã- èíìíàíèè, òýááýðèèí ýðò áçðèè àèááí òòøààèðàí; 99.1.3. èíìíàíèéí òàèðàèàáüí øèèááýðèèá òàì òðàí òíáíðòíèéíò áíèíìæ áçðèè èíìíàíèè áíèíì òçí /áçèýá òçí ççñ/; 99.1.4. íýá òçí /áçèýá òçí/ áàðáàð øèèááýðèèá íü òíáíðòíèéíò áíèíìæ áçðèè èíìíàíèè; 99.1.5. èíìíàíèè áíèíìí òá èíìíàíèéí ýðò áçðèè àèááí òòøààèðàí; 99.1.6. íýá áýð áçèèéí àèøççí, ýðýá, ýð, òççðýá, à-, çýý íàð àð áçç, áóñàá ò°ð°è, ñàáí ù òçí; 99.1.7. íýá øýçààðèàááí àè òàðèòòèààðàèè èíìíàíèéí òòáüòàà ýçýí øèã-èã; 99.1.8. °òð°ò, ýñòçè íýááí ýè ñíèðòíèòíèè ýòáýýá íü òòáüòàáí ù øýíàèòóí áàáòóá íü ýçýí øáýá áíèíìí ýðò áçðèè àèááí òòøààèá àæèèèààà èíìíàíèè, òá èíìíàíèè îðíèõíã- íü áíèæ áàèáàà èíìíàíèéí íýáàèèéí áóñàá îðíèõíã- èíìíàíèè áíèíìí òýááýðèèí òòáüòàáí ù øýíàèòóí áàáòóá ýçýí øèã- áíèíìí ýðò áçðèè àèááí òòøààèðàí; 99.1.9. òá ýòáýýá àæèè íèãíã- áíèè òççíèè àæèèðàí.</p>

**Холбогдох
этгээд**

Áàí èí ù òòàé òòéü,
2010

**3.1.2. “холбогдох этгээд” гэж дор дурдсан иргэн,
хуулийн этгээдийг:**

3.1.2а. òòàéí òóèèéí ýòàýàééí òòàüòàà, òòàüòààí ä òàì ààðàò çìýò òààññüä òóóà áóòó òóóà áóñ òýéáýðýýð ýçýì òèä- áí èííí èðýýàçéä ýçýì òèð àèèààà òýèüýèä ìðíèòíä- èðäýí, òóóèèéí ýòàýýä, òççíèé íýäàì ýè ñííèèðòíèòí è ýòàýýä;

3.1.2á. òòàüòàà, òòàüòààí ä òàì ààðàò çìýò òààññüä òóóà áóòó òóóà áóñ òýéáýðýýð ààðààä- áí èííí èðýýàçéä ààðàò òóòàé àèèààà òýèüýèä ìðíèòíä- òóóèèéí ýòàýýä, òççíèé íýäàì ýè ñííèèðòíèòí è ýòàýýä;

3.1.2ä. òòàéí òóóèèéí ýòàýýàééí òàèðäèèàà, áí àèí äí, òà òóóèèéí ýòàýýä áí èííí èðäýí èé ýððèýò çéè àæèèèàààðàè òíèáííòíè è àèèààà òèèàáýðò òýèòèèéí çíàññýí äýýð òóóà áóòó òóóà áóñ ààéàèààð, ààíààðàà áóòó áóñààðàè òàì òðàò òýéáýðýýð òýíàèò òíàòííæ í°è°èä°ä, ýñòçè í°è°è°ò áí èííí æ äçòèè èðäýí, òóóèèéí ýòàýýä, òççíèé íýäàì ýè ñííèèðòíèòí è ýòàýýä;

3.1.2ä. òàèðäèèàà, áí àèí äí, ýððèýò çéè àæèèèàààí ààà áóñàä ýòàýýäýýð òóóà áóòó òóóà áóñ ààéàèààð, ààíààðàà áóòó áóñààðàè òàì òðàò òýéáýðýýð òýíàèò òíàòííèáíò, í°è°è°èççýðèèä ç°àò°ðñ°í, ýñòçè òèèí áí èííí æ äçòèè èðäýí, òóóèèéí ýòàýýä, òççíèé íýäàì ýè ñííèèðòíèòí è ýòàýýä;

3.1.2ä. òòàéí òóóèèéí ýòàýýàééí ò°è°è°í òàèðààò ç°àè°èèéí ààðàà, àèòççí, äçèòýòàýò òàèðäèèàà, áóñàä ýðò äçòèè àèàáí òóòàèòòàí;

3.1.2ä. ýíý òóóèèéí 3.1.2à-3.1.2ä -ä çààñàí èðäýíèé äýð äçèèéí àèòççí, ò°ð°è, ñàáí ù òçí, òýàäýýð íü òóóà áóòó òóóà áóñ òýéáýðýýð òýíàèòàà òýðýàæççèäýä òóóèèéí ýòàýýä, òççíèé íýäàì ýè ñííèèðòíèòí è ýòàýýä;

3.1.2. ýíý òóóèèéí 3.1.2à -3.1.2ä- ä çààñàí ýòàýýä íü òóóà áóòó òóóà áóñ òýéáýðýýð òýíàèòàà òýðýàæççèäýä òóóèèéí ýòàýýä, òççíèé íýäàì ýè ñííèèðòíèòí è ýòàýýä, ýñòçè ýàèéí çàñàèéí àòèä ñííèèðòèíí íýäòàýò çíðèèáíð çíðèèíí ààèáóóèñàí áóñàä òýéáýððèéí äçèýä ýòàýýä, òóóèèéí ýòàýýàèèéí íýäàì ýè ñííèèðòíèòí è ýòàýýä.

<p>Хараат болон охин компани, компанийн нэгдэл</p>	<p>Ëìì ìàìèéí òóòàé òóòëü, 2011</p>	<p>6.1. Ëìì ìàìèéí ìèéò äàðààíàì ýíàèéí òóäüòààí ù 20-50 òóàèéà °òð /òìèāìé/ èìì ìàìè ààíààðàà áóþó ìýāàì ýè ñìèèððìèðìé ýóāýýäòýé òàì òðàì ýçýì øèæ ààéāāà òìòèìèāìèā òā èìì ìàìèéā òàðààð èìì ìàìè āýíý.</p> <p>6.3. Ëìì ìàìèéí ìèéò äàðààíàì ýíàèéí òóäüòààí ù 50-èàñ āýýø òóàèéā °òð /òìèāìé/ èìì ìàìè ààíààðàà áóþó ìýāàì ýè ñìèèððìèðìé ýóāýýäòýé òàì òðàì ýçýì øāýā áèā āàñàñàì èìì ìàìèéā ìòèì èìì ìàìè āýíý.</p> <p>6.8. Òìèāìé èìì ìàìè ìü äòðāāāāā+ èìì ìàìèéí òàðààð àíèìì ìòèì èìì ìàìè àíè òççìèéè òàðààð àíèìì ìòèì èìì ìàìè ìü äòðāāāāā+ èìì ìàìèéí òóäüòà ì°ì òàðààð àíèìì ìòèì èìì ìàìè àíèìò á°ā°ā ýíý çàð-ì üā ççìýýñ + èèçç çðāýèæèñýì òýèòýý òìèāììā àøèāèāì òàì ààðèüā òìäòììì.</p> <p>6.9. Òàðààð àíèìì ìòèì èìì ìàìè ìü òìèāìé èìì ìàìèéí òóäüòàāā ýçýì øèæ àíèìì.</p> <p>6.10. Ýíý òóóèèéí 6.9-ä çààñì ü āāāóò ìòèì èìì ìàìèéí ýçýì øèæ ààéāāà òìèāìé èìì ìàìèéí òóäüòàā ìü ñàìàèüì ýðòāçé á°ā°ā òóäüòàā ýçýì øèā-æèéí òòðèüì èðòèèā òììòìòàìì ìòèì èìì ìàìèéí ýçýì øèæ ààéāāā òóäüòàāā òāñāæ òììòìì.</p> <p>6.14. Òìèāìé èìì ìàìè, òççìðýé ýíý òóóèèéí 6.1, 6.3, 6.8-ä çàāñàì òàì ààðàé äçòèé èìì ìàìèèòā, ìýā ýóāýýā ààíààðàà àíèìì ìýāàì ýè ñìèèððìèðìé ýóāýýäòýé òàì òðàì òóäüòààì üò ìü öýìàèòüì āāāòüā ýçýì øāýā, ýñòçè èìì ìàìèéí òāèðāèāāüì øèéāāýðèéā ìü òìāìðòìèèòò àíèìì æðìé èìì ìàìèèòāüā èìì ìàìèéí ìýāāýè āýíý.</p> <p>6.15. Ìýā òìèāìé èìì ìàìèéí òàðààð àíèìì ìòèì èìì ìàìèèòā, ýñòçè ìýā ýóāýýā ààíààðàà àíèìì ìýāàì ýè ñìèèððìèðìé ýóāýýäòýé òàì òðàì òóäüòààì üò ìü öýìàèòüì āāāòüā ýçýì øāýā èìì ìàìèèòāüā çýðāýèāýý èìì ìàìè āýíý.</p> <p>6.16. Ëìì ìàìèéí ìýāāýèā òàì ààðàāāāæ ààéāāà èìì ìàìè ìü òìèāìé èìì ìàìè, ýñòçè òàðààð àíèìì ìòèì èìì ìàìè, çýðāýèāýý èìì ìàìè àèü ìü àíèìòìì çè òàì ààðàì òççìèèā ìýāāèèéí ìðìèòìā- èìì ìàìè āýíý.</p>
---	-------------------------------------	---

Òàðààð èìì ìàìè ìü áèā āàñàì òàèèāì ààèàìñ āàðāāāāá òóóèèéí ýóāýýā þì. Ìòèì èìì ìàìè ìü ñàìòççäèéí òàèèāìāā òòñāāā āàðààð á°ā°ā òìèāìé èìì ìàìè ìü ìòèì èìì ìàìèèòāèéāā ìýāāñýì ñàìòççäèéí òàèèāì āàðāāāā. Åýòāýý ìýāāñýì òàèèāì ààèàìñüā ç°āð°ì Ñàìäèéí ýàì àìä āàðāāæ °ā°ā àà òàðààðüì çìðèèāìð òýðýæççèýð ì°ò°è ò°àèèé°ì ñàéì äçðāýýäçé ààéíā.

Санал болгож буй хамрах хүрээ

Уул уурхай, газрын тос байгалийн хий, цацраг идэвхт ашигт малтмалын бүхий л тусгай зөвшөөрөл эзэмших хуулийн этгээдэд хамаарна. Мөн дээрх чиглэлд тендерт оролцох, туслан гүйцэтгэх болон ханган нийлүүлэх гэрээ байгуулах этгээд, мөн тусгай зөвшөөрөлтэй хуулийн этгээдэд хөрөнгө оруулалт, зээл, тусламж олгох этгээдийг хамруулах нь зүйтэй.

Түүнчлэн ашиг хүртэгч эзнийг хуулийн этгээдийн тодорхой хувь эзэмших этгээдээс ялгаж тодруулах нь хүн ам цөөтэй манай улсын хувьд эрсдэлтэй хэдий ч хэрэгжих боломжийг харгалзан компанийн 5 буюу түүнээс дээш хувь эзэмшигчдийн ашиг хүртэгч, түүний жинхэнэ эздийг тодруулах нь зүйтэй юм.

Ì ʘí Ñòáí ààðòúí 2.5d-à çààñí ààð ááí á Õèèèàð ʘí ÷è°á-èéí òòàé ì ýáýýééä “...òèñ ò°ðä í°è°º àçðèè ýðáýýàèéí òàèààð ì ýáýýééé áóþó íýð, çí äýñ óàñàà, èðäýí èé òàðüýàèè” çýðýä ì ýáýýéèèèä ì ðóóèàð ñòí é. Õççí ÷éýí èðäýí èé àçðàýéèéí äóàààð, ò°ðñʘí ì áí ì ì, ìðèì ñóóò ààçðúí, ýñòç è àèèúí òàýä, ʘí ÷è°èèéí òýéáýð, òóäü öýì æýý, óàèðäèàà öýì àèò, òýäáýýðèèä ì èä ààñáí ì áí ì ì çýðäèèä òóñààðúä ç°àè°à°ä.

ФАТФ-ын “Улс төрд нөлөө бүхий этгээд”-ийн Зөвлөмж 12 ба 22-т:

Õèñ ò°ðä í°è°º àçðèè ýðáýýä (ÕÕÍ ÁÝ) äýäýä í ü ò°ðèéí òí äí ðòí é àèááí òóòààèä òì ì èèì äàñí ì, ýñòç è òì ì èèì äàñí æ ààèñáí ýðáýýàèèä öýéíý. Àèááí òóòààè áí èíí í°è°º èè°ºñ øàèòààèèä öýáí èéä ì ʘí ä° óààò áí èíí àèèèà, öýýè òàðóóèü, òççí äýýð ÷ öýçààðèèàààðä ç è òàððí ðèçì ì ä ñáí òççæççýð çýðýä áóñàä äýì ò öýðýä çèèäýð, öýäáýýð äýì ò öýðýä öýè òí èáí ì òí é ç èè àèèèèèèè äýäðèèð ì äààèèèèèèè èèááí òóòààè òàèèèè áóéä òí ì öáí ä.

II. Тодорхойлолт

11. Áààä áí èíí áóí ä òçáðí èé àèááí òóòààèðí ì ä òáì ðóóèàð ç è äýýð äàðààð òí äí ðòí èèì èòúä ñáí äè áí èäí æ ààèí ä. Çí ä:

- **Гадаадын УТНБЭ:** áóñàä öèñúí ò°ðèéí äýüà àèááí òóòààèä òì ì èèì äàñí ì, ýñòç è òì ì èèì äàñí æ ààèñáí ýðáýýàèèä öýéíý. **Æèøýý íü:** ò°ðèéí öýðäççí, çàñàèéí ààçðúí öýðäççí, öèñ ò°ðèéí àèááí òóòààèðáí, çàñàèéí ààçð, øççð ýñòç è öýðäèèéí äýüà àèááí òóòààèðí óóä, ò°ðèéí ʘí ÷èò èí ì ì áí èéí äýüà àèááí òóòààèðí óóä, öèñ ò°ðèéí ì àì úí äýüà àèááí òóòààèðí óóä.
- **Дотоодын УТНБЭ:** öèñúí òàà ò°ðèéí äýüà àèááí òóòààèä òì ì èèì äàñí ì, ýñòç è òì ì èèì äàñí æ ààèñáí ýðáýýàèèä öýéíý. **Æèøýý íü:** ò°ðèéí öýðäççí, çàñàèéí ààçðúí öýðäççí, öèñ ò°ðèéí àèááí òóòààèðáí, çàñàèéí ààçð, øççð ýñòç è öýðäèèéí äýüà àèááí òóòààèðí óóä, ò°ðèéí ʘí ÷èò èí ì ì áí èéí äýüà àèááí òóòààèðí óóä, öèñ ò°ðèéí ì àì úí äýüà àèááí òóòààèðí óóä.
- **Олон улсын байгууллагын УТНБЭ:** ì èíí öèñúí ààèäóóèèèèèè äýüà àèááí òóòààèä òì ì èèì äàñí ì, ýñòç è òì ì èèì äàñí æ ààèñáí ýðáýýàèèä öýéíý. **Æèøýý íü:** äýüà øàðí ì óàèðäàð àèááí òóòààèðí óóä ýñòç è çàèèðäè, äýä çàèèðäè, ò°è°è°í óàèðäàð ç°àè°èèéí àèøççä áí èíí èèèè òçáðí èé àèááí òóòààèä òì ì èèì äàñí ì ýðáýýàèèä.
- **УТНБЭ-тэй шууд (цусан төрлийн),** ýñòç è äýð àçèèéí áí èíí áóñàä (èðäýí èé ýðð ççéí) öýéäýðýýð òáì ààðäè àçðèè ýðáýýä.
- **Ойрын холбоотой этгээд** äýæ ÕÕÍ ÁÝ-öýè äýð àçè, ì èèäýì áí èíí ì ýðäýæèèéí òóäüä ì èðúí òí èáí ì òí é ýðáýýàèèä.

Хүснэгт 10. “Улс төрд нөлөө бүхий этгээд”-ийн тодорхойлолт

<p>Улс төрд нөлөө бүхий этгээд</p>	<p>Ì ÓÁÕÑÕòÕ, 2013</p>	<p>3.1.5. “óëñ ò°ðä í°ë°° á¿ðëé ýòäýýä” äýæ Í èëðëéí àëááí ä íëéðëéí áíëíí òóàëéí àøëä ñííèððëüä çíðëöðóëäð, àøëä ñííèððëüí ç°ð-ë°°ñ òðüä-ëëäí ñýðäëëéýð òóðäé òóóëëéí 20.2-ò çààñáí ýòäýýäëéä.</p>
	<p>Í ÁÍ ÁÕÀÑÇÀÑÇÓÑòÕ, 2012</p>	<p>20.2. Ì ííáíë Óëñüí Áð°íðëéë°ä-, ÓËÕ-üí àëø¿¿í, Ì ííáíë Óëñüí Áð°íðëéë ñàëä, Çàñàëéí äàçðüí àëø¿¿í, Ì ííáííí òóóëëéí òýðëéí àëø¿¿í, Óëñüí äýýä ø¿¿ðëéí Áð°íðëé ø¿¿ä-, Óëñüí äýýä ø¿¿ðëéí ø¿¿ä-, Óëñüí äð°íðëé íðíëòðíð, ÓËÕ-ä àæëää øóóä òàðëóóáí òàëëääí ääää äàëäóóëëääüí äàðäà, àéí ää, íëëñýëëéí Çàñàä äàðäà, àéí ää, íëëñýëëéí èðäýäëéí Ò°ë°°ë°ä-àëéí Óòðëüí Òýðä¿¿ëýä-àëéí äàðäà, ýàí íü Ò°ðëéí íàðëéí àë-àëéí äàðäà, Çàñàëéí äàçðüí äääíðëäëéí äàðäà, ò°ðëéí °í-èò èíííàíë, íëííí óëñüí äàëäóóëëääüí äàðäà, çàðëðëüí àëááí òóðäàë ýððýæ äàëñáí áíëíí ýððýæ äàëäää ò¿í, ýñò¿ë ò¿¿í òýé òàí äàðäë á¿ðëé ýòäýýä íýýëðýé òáí äàð òàëääðóóëäëòààð øëëääýðëýñí ýýñ áóñàä òíðëíëäíëä ò°ðëéí áíëíí íðíí íóòàëéí òýðýäóýýí ä äàðäà, àæëë, ¿ëë-ëëäýý òóààëääí ääää-, ò°ðëéí ñáí ò¿¿äëéí í°ò á¿ðä¿¿ëýä-, ò°ð°°ñ äàðàëäää äàðäàñáí çýýë ò¿ðòýä- àæ äòóéí íýäæëéí òóäü, ò°ð°íá° ýçýí øëä-, òàí òðàä-, ýñò¿ë ýääýððëéä ä¿ëóýðäýæ äàëäää òóàëäðäà àæ äòóé ýððëýä- äàëæ áíëíðä¿ë.</p>

4.5 Дүгнэлт

Í ëáíðëíò ñàëäàðò ¿ëë àæëëäääää ýáóóëàð íü òññàäé ç°äø°°ðë°°ð çíðëöðóëäääääää, àøëä íðëíáíí °íä°ð àéçíàñ ó-ðààñ óëñ ò°ðä í°ë°° á¿ðëé ýòäýýäëéí í°ë°°ë°ë, äàëä ò°ð°íá° íðóóëàëò °íä°ð äàëò íääääëäëòàé þì. Ëëí ä Í ËÕÁÑ-üí ç°äë°í æëéí äääóó íëáíðëíò ¿ëëääýðëýë ýððëýò èíííàíëéí àøëä ò¿ðòýä- íü óëñ ò°ðä í°ë°° á¿ðëé ýòäýýä ì °í ýñýðëëä òí äðóóëàð øààðàëääàðäé. Ì ííáíë Óëñüí òóóëü òí äòííí æëä òí äíðòíëéí äääííí “óëñ ò°ðä í°ë°° á¿ðëé ýòäýýä”-ëéí òí äíðòíëéí èòüä íëáíðëíò ¿ëëääýðëýë ýððëýä- èíííàíëòäüí àøëä ò¿ðòýä- æëíðýíý ýçàëéí èë òí ä äàëëüüä òáí äàðäà àøëäæ, òýðýäæëèðëëä ä¿áíýí òààøëä òí äíðòíëéí èòí ä íðóóëàð °°ð-ë°°ðëëä ñóàëàð íü ç¿ëóýé.

Í èëðëéí àëááí ä íëéðëéí áíëííí òóàëéí àøëä ñííèððëüä çíðëöðóóëäð, àøëä ñííèððëüí ç°ð-ë°°ñ òðüä-ëëäí ñýðäëëéýð òóðäé òóóëëéí 8 áóààð ç¿ëëëéí 8.1 äýò òýñýàð çààñáí ¿ëë àæëëäääää òýðýæ¿¿ëýðäýý òóäüòààð èíííàíëéí íëéð òóäüòààí ù 5 ò¿ðòýëð òóàëëä

ýçýì øäýã, õýçãããðèãããì àè òãðèòøèããããòãé èíì í àí èãñ ýçýì øæ áãéããã í íããí è òóãú í ù òóòãéí àéããí òóøããèðì ù íýã æèèèéí òãèèíãèéí õýì æýýíýýñ áããã áí è àøèã ñí í èððèùí ç°ð-èèãçé äýæ ççýý äýæ çããæýý. Äýðäýý í èãíðèíð ñãéããð í ù ò°ð°íã° íðóóèãèð èõ øããðãããã, òýð õýì æýýãýýðýý í èíð àøèã íðèíãí í ù °íã°ð áãéããã ì °í -áí àðüã òãðããèçãí ýýý ñãéããðüí çéè æèèèèããããíããñ òèñ ò°ðã í °è°° áçðèé ýðãýýã àøèã òçððýæ áãéããã áí è °í -è°èèéí òóãú õýì æýý òí ãòííð àéãããçé äýñýí Í -ÈÒÃÑ-üí ç°ãè°í æèéã àí òããð-, ýðäýñ áãýèãèéí ñãéããðð çéè æèèèèããããã ýððèýã- æ æ ãðóéí íýãæ äýð òóãú ýçýì øèèéí õýì æýýýýýñ çé òãí àãðãí “àøèã òçððýã- æèíõýýý ýçýì” äýæ ççýð çíðèòóóèãèðüã áéé áí èãíð øããðãèããããòãé. Õççí-èýýí Í èèðèéí àéããíã í èèðèéí áí èíí òóãèéí àøèã ñí í èððèùã çíðèòóóèãèð, àøèã ñí í èððèùí ç°ð-è°ñ òðüã-èèãí ñýðãèèèýð òóòãé òóóèèéí çíðèèãí í ù Ì ííãíè Õèñãã í èèðèéí àéããíã òóãèéí àøèã ñí í èððèùã çíðèòóóèãèð, òðüã-èèãí ñýðãèèèýð ýãããé ó-ðããñ óã òóóèüã çããñãí “òèñ ò°ðã í °è°° áçðèé ýðãýýã”-èéí òíãíðòí èéí èò í ù Í -ÈÒÃÑ-üí ç°ãè°í æ áí èãí æ áóé áóñãã òèñüí òèñ ò°ðã í °è°° áçðèé ýðãýýã áí èíí òèñ ò°ðèéí íãí ùí òãèðããð àéããí òóøããèðì ùã òãí àð- ããããðãçé áãéãããã òããøèã àí òããðãð òýðýãðýé.

4.6 “Улс төрд нөлөө бүхий этгээд”: ОУИТБС-ын хүрээнд санал болгох тодорхойлолт

Улс төрд нөлөө бүхий этгээд

Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуульд заасан (3.1.5) “Улс төрд нөлөө бүхий этгээд гэж Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 20.2-т заасан этгээдийг хэлнэ” гэж заасны дагуу ОУИТБС-ын хүрээнд “улс төрд нөлөө бүхий этгээд”-ийг тодорхойлж ил тод байдлыг хангах.

Ингэхдээ цаашид гадаад улсын “улс төрд нөлөө бүхий этгээд, улс төрийн намын удирдах албан тушаалтныг хамааруулах асуудлыг ОУИТБС-ын хүрээнд хэлэлцэн шийдвэрлэх.

Олборлох салбарт үйл ажиллагаа эрхлэх компанид УТНБЭ хувь эзэмшиж байгаа тохиолдолд хувьцааны хэмжээнээс үл хамаарч ил тод байдлыг хангах шаардлагыг харгалзан компанийн нийт хувьцаа эзэмшигчдээс улс төрд нөлөө бүхий этгээд байгаа эсэхийг тодруулах.

Хүснэгт 12. Олборлох салбарт үйл ажиллагаа явуулах хуулийн этгээдэд хуульд зааснаар төрийн захиргааны төв болон бусад байгууллагаас олгох тусгай зөвшөөрөл

Байгууллага	Тусгай зөвшөөрөл	Тусгай зөвшөөрлийн мэдээлэлд нэмэлт өөрчлөлт оруулах нөхцөл
<p>Өдө оодбаеí уаí (Ö°í еееí уí адәееí оодбае оооөü аí еí í Ì í í аí è Öеñúí Åð°í òеее°а-еееí çадееәò çí äýñеýí оаодбаа еäýаоò àеәò ì аеòì аеüí ооñаае ç°аø°ò°е í еäí ò ýдòеәá Àеәò ì аеòì аеüí ааçàðò í еäí ñí í)</p>	<p>Öаодбаа еäýаоò àеәò ì аеòì ае ýдýò, òаеò ооñаае ç°аø°ò°е</p>	<p>Òоñаае ç°аø°ò°е аí еí í ооñаае ç°аø°ò°е°ò ì еäí ааñí í òаеааеä ооааеäаò, äýеýаеýò, ааðuòааеäò аí еí í °ò òоñаа ýеäýдýýð áоñаúí °í +-е°е, ýçýí òее, àеәәеäèòаä òеәæççýдòеәä òí ðеäеí í í.</p>
	<p>Öаодбаа еäýаоò àеәò ì аеòì ае èí í ðоеí ò, уеñí í ðоеí ò, òýуäýдýò, òäýааеüá áоеөеäò аí еí í оаодбаа еäýаоò àеәò ì аеòì ае àеәәеäñí ü äàðàà òаеäааéá í °ò°í ñýдäýýò ооñаае ç°аø°ò°е</p>	
	<p>Öýñýð- äýеäýдýò аí аеñ, òýñýеäýýí еé òýдýаñýе çеääýдýò, òоäаеäаò, òýñýеäýýí еé àееé ýáоóеäò ооñаае ç°аø°ò°е</p>	
<p>Àеәò ì аеòì аеüí ааçàð</p>	<p>Àеәò ì аеòì аеüí òаеäоóеüí ооñаае ç°аø°ò°е</p>	<p>Øеí ýд äаàò, òоäаòаäá í ü ñóí äаò, òçääýеçççýд, òç-еí äçé аí еäí ò, áоñаää òеәæççýд, ааðuòааеäò, í °ò°í äаäòаä òаí äàðаòаé. Òоñаае ç°аø°ò°ееäè òеәæççеñýí, ñóí ааñаí, ааðuòааеñаí, ооòаеñаí, áоñаäаäò аí еñí í, ооñаае ç°аø°ò°е°ò ì еäí ааñí í òаеäаеä äçдýеä í ü, ýñòçé çàðеí òýñеäéá í ü ýдäççýí °аñ°í аí è</p>
	<p>Àеәò ì аеòì ае àеәәеäò ооñаае ç°аø°ò°е</p>	

áàéáóóéæ Çañæéí ààçàðò áýðýã °ðã°í ì ýäççéæ áàðéóóéñí ààð áýðýý òç÷èí ò°ã°èã°ð
áíéíí áýæýý³⁸. Áýýðò Ææüí òýñýã, ìíýäýýíéé òýñýã ýñòçé Ñííáíí ðàéääðóóéã
ç°ãé°èééí ãèççäééã Æøèã ì àèòì àèüí ãàçðüí ààðãüí òóøààèàð òíì èéíõ áà
òýããýýð ì ù ò°ðèéí àéááí òàãã÷èä ááéíà.

Çàðèàèää÷ààn øààðááí, á°ãé°ð ì àýãòää çààñáí “Õóãüòää ýçýì øèã÷”-èéí ì ýäýýéýä
àøèã òçððýã÷ æèí òýí ý çýí èé ì ýäýýééèéã ì ðóóéãð øààðäéääà òóñääääääãçé ááéíà.

38 http://mram.gov.mn/mram_new/index.php?option=com_content&view=article&id=67%3A2011-03-26-07-06-52&catid=31%3Agereenii-zagwar&Itemid=48&lang=mn

В. Төрийн холбогдох бусад байгууллагаас бүртгэл мэдээлэл цуглуулах, шинэчлэх

Байгууллага	Бүртгэл мэдээллийн төрөл	Мэдээлэл цуглуулах, өөрчлөлт оруулах
<p>Аааеи, òàààäðí àä°íðëé ààçàä</p>	<p>Òàààää ò°è°à-èéí òóàèéí òýäàèéí áàäèí ò ì ýàýýýýé, òàààää ò°è°à-èéí á¿äðàýýèéí ì ýàýýýýèéí ñàí</p>	<p>– Ì ìíàí è Óèñàà áàéíàà ìðøéí ñóóà- Ì ìíàí è Óèñóííí èäàýí, áàààààúí èäàýí, òàäüýàèàèä¿é èäàýí ìü òàààä ìíààíò ìðèíàí ìèà ýöýèíí ýýñ òí èø ìýà ñàäúí àíòíð òóòàéí ìóòàà àýàñàýäèéí öýý òàààäðíí àèàáí à á¿äðà¿¿éíý.³⁹</p> <p>– Ì ìíàí è Óèñàà áàéíàà ìðøéí ñóóà- àíèíí ìðøéí ñóóà- àóñ òàààää ò°è°à-èä ìðèíàí ìèàíæ áóé òóóèèéí ýòàýýà, òóàü ö¿íèèà òàäüýà òàààäðíí àèàáíà àäààæ °àñ°í òóàü ö¿íèè ìðèíàí ìñ ñóòóàáí òííòñíí òàààäðíí òàéèàí, ì ýàýýýýèèà ñóòóàóóèèà-èéí òàààää ò°è°à-èéí á¿äðàýýèà á¿äðàýýíý.</p> <p>– Øéíýýð áàéàóóèèààñàí òóóèèéí ýòàýýà ìü á¿äðàýö áàéàóóèèààñàñ àýä-èèäýýý ààñíààñ òí èø àæèúí 14 òíííàèéí àíòíð òàäüýàèàèàò òàààäðíí àèàáíà òàààää ò°è°à-°òä á¿äðà¿¿éíý.</p> <p>– Áàààààúí àæ àðóéí ìýàæèéí Ò°è°òíèè ààçàä ìü Ì ìíàí è Óèñàà ¿éè àæèèèàààà ýöýèíí ýýñ òí èø òóàíèèéí 30 òíííàèéí àíòíð òàäüýàèàò òàààäðíí àèàáíà òàààää ò°è°à-°òä á¿äðà¿¿éíý.</p> <p>– Óóóèèéí ýòàýýà °òä-è°í áàéàóóèèààñàí, òàòàí áóóààñàí, ýñò¿é ìýð, ýðò øèèæ¿¿éýò çýäàýýð òàààää ò°è°à-èéí ì ýàýýýýèà °òä-è°èò ìðñíí òóòàé Óèñóííí á¿äðàýýèéí àä°íðèè ààçàä, Òàààäðíí àä°íðèè ààçäúí òíðíííà áàéàóóèèàí ì ýàýýýýè ñíèèèòíò æòðí ìí ààáóò òàààää ò°è°à-èéí ì ýàýýýýèà çíðèèò °òä-è°èèèèà ìðóóéíà.⁴⁰</p> <p>– Áæ àðóéí ìýàæ, áàéàóóèèààà ìü ¿éèàäýðèýè, ¿éè-èèäýýý ýðòèýò òóñàáé ç°àø°òèèèà ò°ðèéí çàèèäààáí ì òíèàíàíò áàéàóóèèààñ ààñàí °àä°òñ òí èø 10 òíííàèéí àíòíð á¿äðàýö áàéàóóèèààà àíèíí òàäüýàèàèàò òàààäðíí àèàáíà ì ýàýýàýæ òàààää ò°è°à-èéí àýä-èèäýýýíà òýí àýæ¿¿éíý.</p>

39 Òàààäðíí àä°íðèè ààçäúí àäàúí 2012 ìíü 3 áóààä ñàäúí 26-íü °àðèéí 236 òííò òóòààèèàä ààèèààñàí Òàààää ò°è°à-èèà á¿äðàýö æòðàí

40 Óóóèèéí ýòàýýàèéí óèñóííí á¿äðàýýèéí òóòàé òóóèèéí 21-23 áóààä ç¿éè, Òàààäðíí àä°íðèè ààçäúí 2012 ìíü 3 áóààä ñàäúí 26-íü °àðèéí 236 òííò òóòààèèàä áàèèààñàí Òàààää ò°è°à-èèà á¿äðàýö æòðàí

<p>ÖYÄÖI ÄÄ</p>	<p>Öenüi äzðäyëëéí ì yäyëëëéí öàðèì ñái ääüü öóöëëéí yäyüäëéí öàäëéí öyðyä</p>	<p>– Öóöëëéí yäyüäëéí ì yäyüëyëä °ð-ë°èð ìðñíí áíë öóöäéí öóöëëéí yäyüä äæëüí 15 öíííäëéí äíðíð öenüí äzðäyëëéí ääëäóöëëääää ì yäyüäyíy.</p> <p>– Öóöëëéí yäyüä °ð-ë°í ääëäóöëääääð çàì äàð øéíyüð ääëäóöëääääñái áíë °ð-ë°èðëëä öenüí äzðäyëä äzðäyíy.</p> <p>– Öóöëëéí yäyüäëëä ðàðái áóöëääð öóöäë øëëääyð ääðäñái yðð äzðëé yäyüä äæëüí äððái °äðëéí äíðíð öíëáíäíö öenüí äzðäyëëéí ääëäóöëëääää äë-äyüð ì yäyüäyíy. ðàðái áóöëääð öóöäë øëëääyðëéí yð öóäëéä ì yäyüäyëä öàñäðäái ä.</p> <p>– ðàðái áóöëääð èíì èññ öóöëëéí yäyüäëëä ðàðái áóöëääñái öóöäë íëëöyä ì yäyüëñíyüñ öíëø 2-6 ñäðüí ääðäà öenüí äzðäyëëéí ääëäóöëëääää ì yäyüäyíy.</p> <p>– Öóöëëéí yäyüäëëä äàì íóððñái ä öííöñíí, yñðzë öóöëü ç°ð-ñ°í çíäyñëyëyüð ðàðái áóöëääñái øzðëéí øëëääyð öz-ëí ö°ä°ëä°ð áíëñíí °äð°ñ öíëø äæëüí 3 öíííäëéí äíðíð öenüí äzðäyëëéí ääëäóöëëääää èðzçéíy.</p>
-----------------	--	--

G. Тендерийн хүрээнд цуглуулах мэдээлэл

Í ëáí ðëí ö ñäëääðð çëë äæëëëääää yððëyä- èíì ì íáiëóäüí äóí ä ö°ð°ñ çàðëäñái ðái ääðð ö°ðëéí °ì -ëéí çàðëì èíì ì íáiëéí äæëë äzëöyðäzçëyð öðëëää äääðäð äà íëáíðëíëð, öäëäóöëüí çàðëì äæëüä äzëöyðäyä- èíì ì íáiëàð öëëëäyñýí ääëíä. Ýíy öíðëíëäíëä öóöäéí èíì ì íáiëéí öóääëääí ääæðüí äíðííä æððái, èíì ì íáiëéí çàñäëäëüí çàð-ëì çëë-ëyðyüñ ì yäyüäyí áíäëíäí, ðääëääð çàð-ëì äyð çzëë ääëöäzë ääëíä.

Öóäëéí öyâøëyüñ çàðëäñái ðáiääðð ìðíëöíä-äüä ñííáíí øäëäðöóöëäöäää -äíäð, çíy, özíëé í°ö, -ääääðää ðàðüöóöëäèð öëëæ ñííáíæ áóé á°ä°öä öóääðäà, çàð çyüëä íëëöñýí çíy °ðð°äyë ääëö çàð-ëì ä íëëözçëyðyüð ääëää äà áóñäà ì yäyüëëëéí ðäëäàð öíäíðíí èðì ì ü, íëíö ì yäyüëyë öíì ñ ääëñí üä ýí ä íí öëíö öyðyäðyë.

D. Улс төрд нөлөө бүхий этгээдээс авч буй мэдээлэл

Äëääí öóöäëëüí öóäëéí àøëä ñííëððëüí ì yäzçëyä áíëíí ö°ð°íä°, ìðëíäüí ì yäzçëëéí ì äyð, özçíëëä äzððäyð, öyí äð, öääääëäð æððí üí 3.9-ä “Äëääí öóöäëëüí Íëëðëéí äëääíä íëëðëéí áíëíí öóäëéí àøëä ñííëððëüí çíðëöóöëäð, àøëä ñííëððëüí ç°ð-ë°ñ öðüä-ëëäì ñyðäëëëyð öóöäë öóöëëéí 8 äóääàð çzëëëéí 8.1 äyð öyñyð çàññái çëë äæëëëääää öyðyäæzçëyðäyü öóäüöäð èíì ì íáiëéí íëëö öóäüöäái ü 5 özðyëö öóäëëä ýçyí øäyä, öyçäàäðäëääí äë öàðëöóöëääðäë èíì ì íáiëäñ ýçyí øææ ääëäää ííäáíë öóäü íü öóöäéí äëääí öóöäëëüí ì yä æëëëéí öäëëíäëéí öyí æyüíyüñ ääää áíë àøëä ñííëððëüí ç°ð-ëëäzë äyæ ççíy” äyæyü.

Ääëëäðäë öyí öyð ääçàð íü ö°ðëéí äëääí öäää-äàñ Ääëëüí yñðyä öóöëüä çàññái öóääðäái ä öä ì yäzçëëëä özçëyüí ääää. Çíä ääðäð ì yäyüëëëä äääðäæ ääëíä.

<p>Ì ýà¿¿ëäéí ò¿ðýý</p>		<p>- Гишүүнчлэл, хуулийн этгээдийн удирдах зөвлөлийн гишүүн /¿¿íä õíëáíí, íýäýé, ð°ä°ëä°°í, íòäëéí ç°äë°ëéí òýð¿¿í, äè¿¿í, íàì, òëñ ð°ð, íëíí íëèðééí ääëäóóëäüí äè¿¿í+ëýëä ääëñàí áíëíí ääëäää òäëäàð äé+íý/ - Төлөөлөл хэрэгжүүлсэн байдал /¿¿íä òóäü ò¿í, òóóëééí ýðäýýäëéä ð°ë°°ë°í òíáíððíé ¿ëë äæëëääää, òäðëëöäáí ä íðíëõñíí òäëäàð äé+íý/ - Бэлэг, үйлчилгээ, өв залгамжлал, хандив, туслалцаа, хөнгөлөлт /¿¿íä òóòäéí äëäáí òóòääëòí ù íýä ñäðüí òäëéíääñ äýýø òýí æýýí èé äýëýä ¿ëë+ëëäýý, òáí äëä, òõñëäëöää, ð°íä°ë°èðééä í ýä¿¿ëíý/ 4.4.1 Íðëíáí òýñýäò çàññáí çäðëí íðëíäüä äòðääöää: - Үйл ажиллагааны орлого /¿¿íä ¿íäñýí äæëäñ äääóòð äæëëäæ íëñíí íðëíáí, òóäëäðää ¿ëëääýðëýé, ¿ëë+ëëäýý ýðòýëñíéé íðëíáí òàì ääðíä - Хөрөнгийн орлого /¿¿íä ò¿ðýýñ, ýðòëéí øëì òäýé, ííääíé äøëä, ò¿¿äëéí íðëíáí, ð°ð°íä° áõñäää äøëäëóóëñíí ù íðëíáí òàì ääðíä./ - Хөрөнгө борлуулсны орлого /¿¿íä ð°äë°ò áíëíí ¿ë ð°äë°ò ð°ð°íä°, òóäüòää áíðëóóëñíí ù íðëíáí òàì ääðíä./ - Хандивын орлого /¿¿íä áõñääñ ääñáí í°íä°í òáí äëä, òõñëäí æ òàì ääðíä/ 4.4.2. Õ°ð°íä°, çýýé òýñýäò çàññáí çäðëí ð°ð°íäëéä äòðääöää: - Газар /¿¿íä íýä¿¿ëýä ääðäää+ëéí áíëíí ò¿¿íéé äýð ä¿ëëéí äè¿¿äëéí °í+ë°ë, ýçýí øëëéí áíëíí äøëäæäæ ääëäää äàçðüä í ýä¿¿ëíý./ - Компани, нөхөрлөл, хоршоонд оруулсан хөрөнгө оруулалт /¿¿íä °òðëéí áíëíí äýð ä¿ëëéí äè¿¿äëéí ¿¿ñäýí ääëäóóëñáí áíëíí òóäü íëëë¿¿ëñýí òóóëééí ýðäýýä, ò¿¿íéé òíëáíé, íðëí, òäðäàð áíëíí ñäëäàð ëíííáíé, äæ äóóéí íýäæ, ääääää, äíòíäüí ð°ð°íäëéí äèðäýýñ òóääëääí ääñáí òóäüòää, áííä, áõñää ¿íýò òääñüä í ýä¿¿ëíý. Õ°ð°íäëéí ýð ¿¿ñäýðëéä òíáíððíé äé+íý/ - Эрх, патент, тусгай зөвшөөрөл /¿¿íä °òðëéí áíëíí äýð ä¿ëëéí äè¿¿äëéí °í+ë°ë, ýçýí øëëä ääëäää çíðëíä+ëéí ýðò, íäòáí ò, òõñäæ ç°ä°òðëëéä í ýä¿¿ëíý/ äýñýí ääëíä.</p>
-----------------------------	--	---

Өооаоаа	Аеааí оооааеа оíí еéíáаníí аóрó нííáíáаníí °аđ°он оíеø 30 оíííáеéí áíоíđ, í°í оооаеí аеáа оáаае áаеáаа ооáаоааí áаа æеé á¿ðеéí 2 áоáааđ нáðúí 15-íú áíоíđ í°í еø оýí æýýíеé °°ð-е°еò íðнíííñ оíеø øеíý-еýí áаđáаð	
---------	---	--

5.3 Компанийн засаглалын үндэсний зөвлөл

Еíííáíеéí çаһáаеаеúí çíáýнíеé ç°ае°е íú Ñáíò¿¿аеéí çíðеøоóеаò оíðíííú äýðáýä, ð°ðеéí çàðеí +еá ¿¿ðáеéá Çаһáеéí áаçðúí ðоòáе оóоéеéí 19 ä¿áýýð ç¿еéá çааníú áаáоó оýðýæ¿¿еýò ¿¿ðýá á¿ðеé еíííáíеéí çаһáаеаеúá һáеáðоóеаò, ðáеéаíáе, еé оíá áаеáеúá о°áе¿¿еýò +еáеýеýýð ¿еé аæеéеаáаá ýáоóеáаá о°ð, оóáеéí оýáøеéеí оáí ðàðнáí íýðáýæеéеí еíñòеòоò áаеíá. Óон ç°ае°е íú Еíííáíеéí çаһáаеаеúí çíáýнíеé ðáеéáíá 2013, 2015 ííоóáаá áаðáаæ ðáеéáíá оонáááаһáí еíííáíеóáúí íýáýýеéеéá оàðеí оóоáаһíáа ðáаһнáí áаеíá. Í°í ð°ðеéí áаеáоóеéаáá áíеíí íýðáýæеéеí оíеáííáííð áаí æоóеáí еíííáíеóáúí íýáýýеéеéá áа+, çíáýнíеé ííðоáе һáеò ¿¿һáýí аæеéеаò á°á°оá íýáýýеéеéí һáíá á¿ðáýеòýе еíííáíеóá íýáýýеýý øеíý-еýò áíеíí æеéá íеáí æýý.

Í ýáýýеýе øеíý-еýò аæеúá íýáаһýí áаеáеáаð һáíò¿¿аеéí æеé áооһнáí, ðáеéáí áаðнíú áаðáа æеéá 1 оáаá ðеéáýá аæýý. Оàðеí оóоáаһ áаòú оá íýáýýеéеéí á¿òýò íú í°í оóоéеéí ýòáýáеéеí á¿ðýí á á¿ðáýеòýе оóáуоáá ýçýí øеá+еá, еíííáíеéí ýðò á¿ðеé áеááí ðоòáаеòíú ò¿ðýýíá е áаеíá.

5.4 Хувийн хэвшил: Банк, санхүүгийн байгууллагын хуримтлуулж буй мэдээлэл

Äýýðò ð°ðеéí áаеáоóеéаáоóáааһ áаáíá оóоéеéí ýòáýýáоýе оíáòííе ðàðеéоáа ¿¿һáýò оóáеéí оýáøеéеí áаеáоóеéаáаáá áðеéæаáíú ááíеóоá áááòáаá. Óоóеéеí ýòáýýá á¿ð оàòáаðúí çíðеéáííð áíоííáúí áеü íýá áðеéæаáíú ááíеéíá áíоííáúí í°íá°í оýí äýáò áíеíí áеü íýá ááерóааð çáаáае ááíñоáе áаеóúá øáаðáаáá. Оàðеí ááíñ íýýеáýоýá áðеéæаáíú ááíеáаһ оóоéеéí ýòáýýáеéеí çàðеí ð°ðеéеéí íýáýýеýе øáаðáаáá áа оýááýýðò оóоéеéí ýòáýýáеéеí äýð-еéáýýíеé оóоéáаð, еíííáíеéí á¿ðýí, ýðò á¿ðеé áеááí ðоòáаеòíú áаðúí ¿¿һáеéí ááòáеáаá çýðýá áááòáíá⁴¹.

41 1900-1917, 1900-1977 еááеáò оòáһ

5.6 Төрийн болон бусад байгууллагын хуримтлуулж буй мэдээлэл: Дүгнэлт

Î-ÈÒÁÑ-ûí ñòàí ààðòûí òçðýýíà îéáíðéî çééäýðéýé ýððéýä- èììíàíéòáààñ ààáíà îéáíðéî çééäýðéýé ýððéýð èììíàíéä òóàíòáà ýçýì øðéýñ áóñàà òýéáýðýýð (æèøý íü çýýé îéäî) ò°ð°í° îðóóéä-, ýíý ñàéáàðð òàíààðð îðíéõîí-èä áíéìí äýðýýéä-æéí àøéä òçðýýä- ýçæéí ì ýäýýééééä èè òí ä áíéäî íü -óðàè äýæ ççäýä.

Î éáíðéî ñàéáàðð çéé àæéééäààà ýððéýð “Òóñàé ç°àø°ð°è” òçñýò òóðàé °ðä°ä°éä òáàñàððàà ààðéì òûä Àøéä ì àèòì àéûí òóðàé òóóéééí 18 áóààð ççééééí 18.2 áíéìí 25 áóààð ççééééí 25.1-ä, Àæ àðóéí íýæééí òóñàé ç°àø°ðéééí òóðàé òóóéééí 15.10.4-ò òóñ òóñ çààñáí á°ä°ä°ä ýäýýðò ççñýýí áàéäóóéä-èéí ì ýäýýéééä øààðààðçé áàéäàà íü òàðàäéä. Î ìííé Õéñ òóñàé ç°àø°ð°è ààñàí èììíàíééí àøéä òçðýýä- ýçæéí ì ýäýýéééä ààðàóóéäçé áàéäààààñ ààáíà îéáíðéî çééäýðéýé ýððéýð òçñýéðýé, °ðä°ä°è ààðàñáí, òàíààðð îðíéõîííí, òóñéáí äçéðýðäýñýí, áçðýýäýòççí òóáààð äýðýý áàéäóóéä èììíàíéòáàà ýçæéí ì ýäýýéééä ÷ øààðààðçé áàéí à.

Î ìííé Õéñûí ò°ðééí áàéäóóééäàààñ òóáéóóéæ áóé òóóéééí ýäýýäééí ì ýäýýéééí áçðäýé íü Î-ÈÒÁÑ-ûí ñòàí ààðòûä òàíàò òýì æýýíä òíáíðòíééíáííäçé ó-ðààñ ì ýäýýéééä áçðýí àààò í°ò°è áçðäýýäçé ì °í ì ýäýýéééä áàéäóóééäàà áçð °ðééí áàðàéñáí æóðì ìí ààáóó àä- íýääýæ, øéíý-èèæ áàéäàà íü íýääýý çíðéóóéäèðçé áàéäààà òàðóóéæ áàéä. Õééí ýýñ Î-ÈÒÁÑ-ûí ñòàí ààðòûí øààðäéäààòáí òàíàòáà àíòííäûí òóóéü òíàòííí æéä °ð-è°èò îðóóéäð øààðäéäààòáé áàéí à.

ýäýýð áçðäýëä íðñí °ð-ë°èèéí ðàëäð çíðèð áàëáóóëëäää í ýäýäýä íèèýä í ýäýýýð, ð°ð°íäèéí áèðæ äýð ðóäüòää ääðäñàí èíííáíèéí í ýäýýýë ð°è°ò, äáí èí äè ýðäýñ ääýëäèéí ñáí äèéí í ýäýýëëëä ñí í èððñí ýðäýýä °ä°ò, í °°ò°ä áí èí ðóñäè ðýðäýýýä äñàí ðàëäéí í ýäýýëëëä í ýäýýýð çýðý⁴⁴ ð°ðèéí çàðèðäááí ù áàëáóóëëäää çàðèí í ýäýýëëëä òçðäççýð ðóðäè çàñàí äàéíà.

Õ°í èéí ýíáðäèéí ðóðäè ðóóèèéí 19.8, 22.6, 26.7 ççéççäýä çàñíäàð ðóñäè ç°ä°ð°è í èäíñí ýðð áçðèé áàëáóóëëäää í ù ðóñäè ç°ä°ð°è í èäíñí áí èí òççíèèä òç-èí äçé áí èäíñí ðóðäè, ðóñäè ç°ä°ðèèéí ðóäòäðäñ ñóí äñàí ðèèääýðèè äæèí ðàááí °ä°ð ääðäáí áàëäèü íð-í ù äñóóäè ýððýñýí ð°ðèéí çàðèðäááí ù ð°ä áàëáóóëëäää áí èí ðàðäàðúí äñóóäè ýððýñýí ð°ðèéí çàðèðäááí ù áàëáóóëëäää, Õ°í èéí ýíáðäèéí èíí èññ, ðóñäè ç°ä°ðèèéí í èäíñí ðàëäè áàèððèò àéí ää, ñóí , äççðäèéí Çàñä ääðä, í ýðäýæèèéí ðýíàèðúí áàëáóóëëäää, í èí í èèðýä ðóñ ðóñ í ýäýýýý äýæ çàñàí äàéíà. Õççí-èýí Èíííáíèéí çàñäèèèéí çíäýñí èé ç°äèèèéí ðóðèí ðèóóèæ áóé í ýäýýýëä ç°ä°í çàðèí èíííáíèéí ð°è°è°í ðàèðäð ç°äèè, çàñäèèèèéí í ýäýýýë äàè äà í ýäýýýë í ù íäýñí èé í ýäýýëëëéí ÄÄÄ ð°äèéí ííðäè ñàèð äýð èè ðí ä áàèððñàí áàëäää äàéíà.

6.2.2 Хувьцаат компанийн мэдээлэл

Í-ÈÒÃÑ-úí ñðáíäàðð 3.11.d.iii -ä çàñíäàð íýýèðýé áóðó çíðèðóóëäá- áàëáóóëëäää /ð°ð°íäèéí áèðæ/-ä ðàí ääðäð ðóóèèéí ýðäýäèéí àðèä òçððýä- æèðýýý ýçàèéí í ýäýýëëëä çàääè ääð ðàððäèää ðàèèäääççé.

Í íííè Õèñä íäííäèéí áàëäèäð 312 íýýèðýé ðóäüòääð èíííáíè, 4 ðàèèðäè ðóäüòääð èíííáíè çíýð ðàñí ù áçðäýèýé áàëäää á°ä°ä ýäýýð ýçýí ðèä-èéí ýçýí ðèæ áóé ðóäüòääí ù áçðäýè ðàðèí ðýéáýðýð ðàäääèäääæ äàéíà⁴⁵.

Àðèð í àèðí àèúí ðóðäè ðóóèèéí 11.1.24-ð çàñíäàð Óèè ðóððàéí ýàí í ù ð°ð°íäèéí áèðæ äýð ðóäüòää ääðäñàí ðàëáóóèèí áí èí àðèèèèèè ðóñäè ç°ä°ð°è ýçýí ðèä- ýðäýäèéí í ýäýýëëëéí áçðäýè ð°è°ò ççðýäýé. Ýý ðóóèè çàñíäàð ñððäðäèèéí à- òíèáíäèè áçðèé àðèð í àèðí àèúí íðäúí àðèèèèèè ðóñäè ç°ä°ð°è ýçýí ðèæ áàëäää ýðäýä í ù ðóäüòääí ùðäà 10-àñ áííðäçé ðóäèèä Í íííèèí ð°ð°íäèéí áèðæýð äðèèèèèè ðàððäèääðäè⁴⁶ ðóè ñððäðäèèéí à- òíèáíäèè áçðèé àðèð í àèðí àèúí íðä áíèí èíííáíèéí çàðèí í ýäýýëëëä èíííáíèèñ ääðáóóèæ äàéíà.

44 Àðèð í àèðí àèúí ðóðäè ðóóèè, 2006
45 Í ýð ðàñí ù ð°äèð°í ðàäääèè æèé ð°ä ÕÕÈ-èéí 2016 í í 10 áóääð ñàðúí 20-í ù °äðèéí 01/151À ðíð àèáí àè-èä
46 Àðèð í àèðí àèúí ðóðäè ðóóèè, 5.6

Ì ííáí è Óèñàà çèè àæèèèàààà ÿáóóèæ áóé óóè óóððàéí áíèíí áóñàà áçð óóóèèéí ÿðäýä íú àíòííàúí àðèèèààí ù àèü íýä ááí èèí à àíòííàúí ì °íá°í òýí äýäò áíèíí àèü íýä ààèþòúí òàðèèòàò ààíñ çàéèøäç è íýýèäýæ, ààíñí ù ì ýäýýèèýý òàðüüà òàòààðúí ààéáóóèèèàà, òèñúí áçððäýèèéí ààéáóóèèèààà ì ýäýýèñýí ààéó ççðäýóé.

Àðèèèààí ù ááí èóóàúí çèè àæèèèààà, òàðèèòàà-èèéí áçððäýè, ì ýäýýèè, ì äýäò çýðàèèà ñòàèàðàà ò°ðèéí ààéáóóèèèààðàè òàðüüóóèèàðàà òàðüüòàí áóé ýàðýä, äýäøèèòòýé áóþó çàðèì ááíè⁴⁸ íèíí òèñúí ñàíòççèèéí ààéáóóèèèààóóàúí ààààæ ì °ðäà°ä ñòàí ààðòúí ààáóó òàðèèòàà-èèèà òàí ùæ ì ýäýò /KYC-Know-Your-Customer/, òàðèèòàà-èèèà øàèèàò /DD-Due Diligence (ýíàèéí/íàðèèà-èèèàí)/, òàðèèòàà-èèèà ààòàèèààæóóèèàò /CV-Customer Verification/, òàðèèòàà-èèéí ýðñäýèèèà òí àíðòíèèíò /Customer Risk Assessment/, òàðèèòàà-èèèà ýðñäýèýð áíàèèàò /Customer Risk Rating/ çýðàèèà òèèæ òýäøæýý. Òççí-èýí, áçèèäýýíèè òýí àèð òèèæ, ñýæèàòýé áíèíí áýèýí ì °íá°í èè áçèèèäýýä ì ýäýýèò, òèñ ò°ðä í °è°° áçðèè ÿðäýä ýà ì àðèèà-èèèàí òýí àí ààòàèèààæóóèèèàò òèèæ ààéàà çýðýä í èí èòòí è òàè òàðààààæ ààéí à.

Ì àííáí ìð àðèèèààí ù ááí èíààñ òàðèèòàà-èèèà òí àíðòíèèíò, òàí ùæ ì ýäýò àæèèèàààà òèèòäýý⁴⁹ óóóèèéí ÿðäýýàèéí Óèñúí áçððäýèèéí äýð-èèèäýýíèè óóóèèàð, ÿñèèéí °í -è°ä-èèèà òí àíðòíèèíò ççáíýñ Èíí í àíèéí áçðýí çýðàèèèà òàðèèòàà-ààñ ààðáóóèèàí àà-, òàðèèòàà-èèéí ì ýäýýèèèèà Ì ÓÁÒÑ⁵⁰ óóóàè óóóèüà çààñíààð 2 æèèà 1 óààà øèíý-èèèäýä ààéí à. Ì °í òàðèèòàà-èèéí ààí ñúà ñèñòàí à áçððäýí, òýðýä òí èáí ì òí è áóñàà ààí ñòàè áí è òí èáí ò, òèñ ò°ðä í °è°° áçðèè ÿðäýä áí è òàí èò òýí äýä ì ðóóèèàò çýðýä àæèè òèèèäýæ ÿðèèäýý.

B. Үл хөдлөх хөрөнгө, зуучлалын байгууллага

Ì °íá° óàààò, òàððíðèçì ùà ñàíòççæççèýòòýé òýí òýò óóòàè óóóèèéí òçðýýíà Óèààí àààòàð òí òíà çèè àæèèèèèààà ÿáóóèèèà 3 çè ò°àè°ò ò°ð°íá° çóó-èàèèíí ààéáóóèèèàààñ ààñàí ñòààèèèààààð 1 ààéáóóèèèàà⁵¹ íú òàðèèòàà-ààñ àñóóèèà àà- ÿñèèéí °í -è°ä- ì °í, ÿñòçè àèèààà àòðààààà- ÿðäýýàèéí °í - ò°ð°í àèèà òóààèèàò áíèíí òçðýýèèýò çíðèèáí òí è ÿñýòèèà òí àðóóèèèàà àæýý. Òççí-èýí òèñúí áçððäýèèéí äýð-èèèäýýíèè ààòàèèèààèèàí òóóèèàð ààààà á°ä°°ä òèñ ò°ðä í °è°° áçðèè ÿðäýä ì °í ÿñýòèèà àñóóèèèàò òí àðóóèèèàà ààéí à. Óàðèíí áóñàà çè ò°àè°ò ò°ð°íá° çóó-èàèèíí ààéáóóèèèàà òàðèèòàà-èèèà òàí ùæ ì ýäýò ÿí àð íýäýí àðàà òýí æýý àààààçè è ÿñýí ààéí à.

48 www.khanbank.com, www.xacbank.mn, www.ebanking.mn
49 1800-1917, 1900-1977 òàðèèòàà-èèéí çèè-èèèäýý, ÓÁÁÍ Ááíè, ÒÓÁ
50 Ì ííáí è Óèñ 2013 ííá Ì ÓÁÒÑòò óóóèèèà øèíý-èýí ààòàèæ, òèí ààð ì °íá° óàààò áíèíí òàððíðèçì ùà ñàíòççæççèýòòýé òýí òýò -èèèäýýýð -í ýò òààñí ù çàò çýýèèéí òóòàè òóóèü çýðýä òýä òýäýí òóóèèà íýí ÿèð °òð-è°èò ì ðóóèèàí ààéàà Ì °í íèíí òèñúí ñòàí ààðò, òýí òýí æýýí à òóóèü òí àòí ì æí ì í èèòççèýò çíðèèáí ì ò° í ° íú ì í àò òýðäèèäýæ ààéàààçè è øèíý, øèíý í èèáí èòóóàúà øèíý-èèèäýýí Ì ÓÁÒÑòò óóóèüà òóñààñàí íú “ÿñèèéí °í -è°ä-”, “òèñ ò°ðä í °è°° áçðèè ÿðäýä”, “òàðèèòàà-èèèà òàí ùæ ì ýäýò”, “òàðèèòàà-èèèà ààòàèèèààæóóèèèàò”, “òàèòàà- ááí è” çýðýä íýð òí ì ì ííóá þì .
51 Ì ííáí èèáí Ì ðíí àððèí ÒÓÈ

В. Нотариатын үйлчилгээ

Í î ðàðäèàòóóí áàéáóóèèääí ðóðàéä ðàðäèèòàä-, çèè-èççèýä-àèéí ì ýäýýèèèèä ðóñàäé äýäóýðð àè-èæ òçíí ýàðýèäýä á°ä°ä ðàðäèèòàä-èèä ðàíüæ ì ýäýðäýý ç°ä°í áéàèéí áàéòààèòóóí çí äýñèýí áàðàèääæóóèèää. Çí ýýñ °°ð°ð áóñàüí °ì í°°ñ çèè-èèäýý çççèýó, àèèää áàðèè ò áé-èä áàðàèääæóóèèòàä ýñèéí °ì ÷è°ä-èèä òí äðóóèàò ýì àð í ýäýí àæèèèäää îä òýðýæççèäýäçé áàéí à.

6.3 Мэдээлэл ба нууцлал

Хүснэгт 14. Байгууллага, хувь хүний мэдээллийг нууцлах ба ил болгох зохицуулалт

Мэдээлэл нууцлах тохиолдол		
<p>Ì ÈÐÀÁÌ ÀÝòÐ, 21 àçäýýð ççéè</p> <p>Õóäü òçíéè í óóòóí òóðàé ðóóèü, 4 äçäýýð ççéè</p>	<p>Õóäü òçíéè ì ýäýýýè</p>	<p>Çí ä:</p> <ul style="list-style-type: none"> • çàðèèèè ðàðäèèòàäí ü í óóòó • ýðççè ì ýí àèéí í óóòó • ð°ð°í àèéí í óóòó • äýð äçèèéí í óóòó • ðóóèèèð òí àòí îñí í áóñàä í óóòó
<p>Áàéáóóèèääí í óóòóí òóðàé ðóóèü, 3 äóààä ççéè</p>	<p>Áàéáóóèèääí ì ýäýýýè</p>	<p>Õóðàéí æ äðóéí í ýæèéí ýðð äçðèè ýàäýýàèéí /äçèòóòäýò óàèðàèèää áóçó òççíýýñ ýðð í èäí ñí í áóñàä ýääýýàèéí àè-äýýð äàðàñàí ç°ä°ð°èäçèäýýð áóñàää èè áí èäí óüä òí ðèèèí íí</p>

Мэдээллийг задруулж болох тохиолдол

<p>Ì ÈÐÀÁÌ ÀÝòÐ, 20 äóààä ççéè</p>	<p>Õóäü òçíéè ì ýäýýýè</p>	<p>Õ°ðèéí ýðð äçðèè áàéáóóèèäää °°ðèéí ýçýì øèè äýò ðóäü òçíéè ðàèààðð äí îð äóðàñàí äàñ áóñàä ì ýäýýèèèèä ðóðàéí òçíéè áè-äýýð äàðàñàí ç°ä°ð°èäçèäýýð çàäðóóèèòóóí òí ðèèèí íí. Çí ä:</p> <p>Õóäü òçíéè ì ýäýýýè</p> <ul style="list-style-type: none"> • òççíéè ýòýä /ýð/-èéí í ýð • °°ðèéí í ýð, í àñ, òçèñ • ì ýðäýæèè, áí èí àñðí è • àéääí ðóøààè, àæèüí äàçðóóí ðàýä, àæèüí ðóàñ.
<p>Õóäü òçíéè í óóòóí òóðàé ðóóèü, 6 äóààä ççéèä</p>		<p>Áàðèäí ðàí áààèàò áí èí í çí äýñí èè àçóèäçé áàéèèüí àøèä ñí í èððòí è, èðäýàèéí ýðççè ì ýí ä, ðóóèü, ñí ü ýðð àøèàò òí ðèðòí è ó-ðóóèèòäçèé ççäíýýñ çàèèòäçé øààðàèèääòàé íí òäí è òí ðèí èäí èä ò°ðèéí òí èäí ääí ò ýðð äçðèè áàéáóóèèäää /àèääí ðóøààèòàí/-üí øèèääýðýýð ðóäü òçíéè ýðççè ì ýí àèéí áí èí í áóñàä í óóòóíä ðóóèèä çààñàí òçðýýí ä èè áí èäí æ áí èí í.</p>

<p>Áæéóóééääúí íóóóúí óóðæé óóóéü, 3 áóááð çúéé, 6 áóááð çúéé</p>	<p>Áæéóóééääúí ì ýäýýéé</p>	<p>Òóðæéí áæéáóóééääúí æéáí çéé ææéééääáí ù ííóéíáóíé óíéáííóíé, ýñóçé óááððáá °ðñ°éä°°íä çáó çýýé, áááóó òàéää òàí ááæéáó çíðééáííð áæéáóóééääá °°ð°° íóóóàéæ òàí ááæéáéòáàá àáñáí, çááðóóééáæé óóóéü ñí ù àøéä ñííéððíéä íü óíð óðøéä ó-ðóóéæ áíéíó íóóó ì ýäýý, òáóííéíáééí øééäýé, ð°ñ°é, ñóááéääá-øéíæééäýýíéé ááððè ò áé-éä, øááððáéääáòáé òáóíéé, òííííáò°ð°°ð°í æééä áæéáóóééääúí íóóóää òàí ááðóóéæ áíéíí. Áýá- ýì àð + óíóéíéäíéä áííð ì ýäýýééééä íóóóàéæ áíéíóäçé:</p> <ul style="list-style-type: none"> • óóðæéí áæéáóóééääúí ýáóóéæ áóé çéé ææéééääáá, çééääýðéýé, çéé-ééäýý, àøééææ áóé òáóíéé, òáóííéíáééí òçí àí ùí ýðççé ì ýíä, òçðýýéýí áóé íð-éíä çççéýð áóðó çççéæ áæéääá í°é°ééééä ééóäýí òáðóóéäò ì ýäýýéé • óóðæéí áæéáóóééääúí ì ýäýéä áæéääá á°ä°°ä óáááéäéò, òàí ááæéáéòúí áíðèí íü ç°ð-éääñ°í óíóéíéäíéä éä òçí àí ùí ýðççé ì ýíä, òçðýýéýí áæéääá íð-éíä áðóé ó-ðóóéæ áíéçíøäçé áçð ð°ðéééí óíð, òáððáá éäýáò áíæñúí óíð ð°í°°éééä óíáíðóíééñí ì ýäýýéé • äýì ò òýðáééí óóðæé áíéíí íééóýä ì ýäýýéýóýýð óóóéüä çááñáí áóñáá ì ýäýýéé.
---	-----------------------------	--

6.4 Төрийн албан хаагч, улс төрд нөлөө бүхий этгээдийн мэдээлэл ба хариуцлага

Áæéääáñ óðüä-ééäí ñýðæééýó çéé ææéééääáíä ð°ðééí áæéáóóééääá íýýéòðýé, éðäýäééí àøéä ñííéððíéä íééóñýí çéé ææéééääáá ýáóóéæ áæéääá ýñýðýä òáæéò öýíáéòáä ð°ðééí áóñ áæéáóóééääúí íðíéóííä íýí ýääççéæ, òàí òðáí ææéééäò, ì ýäýýéýé òáððééòáí ñíéééóíð, íéíí íééóýä ì ýäýýééééä òíáòí íé òçðäýæ áæéó⁵² ççðýä áááðæýý.

Áæéääúí ýñðýä óóóéééí 14.2-ò “Ýíý óóóéééí 14.1-ä çááñí àáñ áóñáá ýðäýýäééí ð°ð°íä°, íðéíáúí ì ýäççéýä íéíí íééóýä íýýéòðýé ááéíä” äýñýí íü ì ýäýýééééä íéíí íééóýä çáááæé íýýéòðýé áæéääáò ççðýäçé äýæ íééäíááíóííð ááéíä. Ì°í ÓÉÕ-úí Ááéíáúí óíðíííú 2012 ííú 4 äçäýýð ñàðúí 25-íú °áð¹ 05 òíáòííéííð ááòéääáñáí “Áéááí òóøááéòíú óóáééí àøéä ñííéððéüí ì ýäççéýä áíéíí ð°ð°íä°, íðéíáúí ì ýäççééééí ì äýä, òççíééä áçððäýó, öýíáò, òááááéäò æòðáí”-ä ì ýäýýééééä íéíí íééóýä íýýéòðýé áæéääáò òáéääð òóñáááçé ááéíä.

52 Áæéääúí ýñðýä óóóéü, 6.1.7.

Ì îíãî ë Òëñàà “àøëä òçððÿâ- ýçýí” äÿñýí ààóóëäüà èëÿððëëëñýí òóóëëé çàðëè òíãíððíëëíèò ààéääà ÷ “àøëä òçððÿâ- ýçýí”-ëëä òóóà óóääàð ìü òíãíððíëëííí ìýð òíí ü, î ààéðãçé ààéíà. “Ááíàõëëëäð òí ÷ë°ã÷”, “ýõñëéí òí ÷ë°ã÷” äÿñýí òíãíððíëëíèò Ì ÒÁÕÑÒ, ÒÇÇ òóóàë òóóëëëóáää ààéääà áíëíâ- ààóóëää, ìýð òíí ü, î ü òíãíððíëëíèò ìü Ì ÒÈÕÃÑ-üí øààðäëäüà òáíãàðàäãçé ààéíà. Ýäÿÿðð òíãíððíëëíèò ìü òóóëëéí ÿäÿÿäëéä òóóà áíëíí òóóà áõñààð òí ÷ë°ð, óàëðäëäüà òÿí àëòüã òóóà áíëíí òóóà áõñààð òÿðÿäæççëÿò ÿäÿÿäëéä ÿí àð ìýä òÿí æÿÿíä òíãíððíëëæ ààéääà áíëíâ- Ì ÒÁÕÑÒðÛ-ä çàññàí “ýõñëéí òí ÷ë°ã÷” äÿñýí ìëëäíèò ìü ç°ãð°í àáíëíü òàðëëëóää÷ëä òàí ààðàð àà ÒÇÇðÛ ààóóëäüàäð “ááíàõëëëäð òí ÷ë°ã÷” äÿñýí ìëëäíèò ìü òóóü òçíëëä òíãíððíëëíò ààóóëäüäçé ààéíà.

Òççí÷ëÿí ëíí ìãíëéí òí ÷ àà ò°ð°íãëéí ýçýí, àøëä òçððÿâ- ìü òóóüòàà ýçýí øëâ- áóðó òóóëëéí ÿäÿÿäëéí äçðÿí ä çàññàí òí ÷ë°ã÷- ààéðààð òóóëüä çàññàí ìü Ì ÒÈÕÃÑ-üí тухайн компанийг шууд болон шууд бус байдлаар өмчлөх, эсхүл удирдан хянах эцсийн хувь хүнийг õÿëÿò ààóóëäüà èëÿððëëëÿòãçé ààéíà. Ì òí òóóüòàà ýçýí øëâ÷ëëä °ð °ð ààéäëäð òíãíððíëëííí ìü “ýõñëéí” á°ã°ã “æéíòÿíý” ýçíëëä òíãíððíëëíò ààóóëäüäçé ààéíà.

Ëëíòçç ëíí ìãíëéí òí ÷, ò°ð°íãëéí ýçýí, àøëä òçððÿâ÷ëëä à/ òóóëü òíãíððíí æ äçðò °ð°ð òíãíððíëëííí, à/ òÿëääà òíëáíí òë, à/ òàí ààðàð òçðÿÿ ìü òÿçààðëäääàí àë ààéääà ìü ìëáíðëíò çëëäÿððëÿ ÿððëÿò òóóëëéí ÿäÿÿäëéí àøëä òçððÿâ- ýçäëëä òíãíððíëëíò ìü äÿððøÿÿë ó÷ðóóëäðààð ààéíà.

7.1.3 Хамрах хүрээ

Ì ÒÈÕÃÑ-üí òÿðÿäæççëÿâ- îðíóáá ìü ìëáíðëíò òàëäàðð òõñàé ç°ãð°ð°ë ýçýí øëâ÷, òáíãàðð îðíëõííí, äÿðÿÿ ààéãóóëáí àæëë äçëóÿðäÿæ, áàðàà, àæëë, çëë÷ëëäÿÿ ìëëëççëæ ààéääà, òóóüòàà ýçýí øëò áíëíí áõñàà òÿëäÿðÿð ò°ð°íã° ìðóóëäëð òëëñýí òóóëëéí ÿäÿÿäëéí ááíàõëëëäð áóðó ÿõñëéí øëëäÿðð ààðààð, òÿí àëòüã òÿðÿäæççëÿò àøëä òçððÿâ- ÿäÿÿä, òÿð áóíãàà òëñ ò°ðä ì°ë°° äçðëë ÿäÿÿäëéí ìðíëõííí òíãíððíëëæ ëë òíãí ìëäíò ççðÿäÿë äëëÿÿ.

Òàðëí ÿðäÿñ àäÿëäëéí òàëäàðð òç÷ëí ò°ã°ëä°ð çëë÷ëëæ ààéääà òí°ãëéí òóóëü òíãíððíí æëéí òàí ðàð òçðÿÿ, Ì ÒÈÕÃÑ-üí òÿðÿäæëæ ëðñýí ààéäëüà àâ÷ ççáÿë, ìëáíðëíò çëëäÿððëÿ äÿäÿð àøëäð ì àëòí àë, ààçðÿí òíñ, ààéääëëéí òëë, òàòðàä ëäÿàòò áíëíí òçäÿÿí ÿë òàðòàòòàë àøëäð ì àëòí àëÿí òõñàé ç°ãð°ð°ë, äçðÿÿäÿòççí òóóààò äÿðÿÿíëë çíãñýí äÿÿð ÿààääàæ ààéääà çëë àæëëäääàä ä òàí ààðóóëæ ççÿðÿÿð ààéíà. Ëëí ä ìëáíðëíò òàëäàðð àøëä òçððÿâ- æëíòÿíý ýçäëëí ëë òíãí ààéäëüà òáíãàðàä ÿíÿ òàëäàðð òõñàé ç°ãð°ð°ë ýçýí øäÿããçé áíëíâ- òáíãàðð îðíëõííí, ò°ð°íã° ìðóóëäëð òëëñýí, àæëë äçëóÿðäÿò, òàí òðáí àæëëäð äÿðÿÿíëë çíãñýí äÿÿð àæëëäæ ààéääà ìíãàðàðð, òõñàí äçëóÿðäÿâ- ëíí ìãíëóá, áàðàà, çëë÷ëëäÿÿ òáíãáí ìëëëççëÿâ- çÿðÿä æ àóóëí ìýäëëä òàí ààðóóëäð ÿðò ççëí ìð÷íü äçðäççëÿò øààðäëäààðàë ààéíà.

Í eái ðeíō ñàeáàðð “àøeā òçðòÿā+ æeíòÿíÿ ýçÿí”, “óeñ ò°ðā í°e°ò áçðeē ÿòāÿÿā”-eēā eē òíā áíeāíòíā òççíòÿe āÿð áçe, íeēāÿí, ÿæeí çāñāeéí òóáüā “òíeáiíòíe ÿòāÿÿā”, “íÿāì ÿe ñííeððíeòíe ÿòāÿÿā”-eēā òíāíððíeēíð íü +òðāe. Ì íííāíe Òeñúí òóóeü òíāðííí æeēā ñóāeāðāā “òíeáiíòíe ÿòāÿÿā”, “íÿāì ÿe ñííeððíeòíe ÿòāÿÿā”, “òàí ààðāe áçðeē ÿòāÿÿā” āÿāÿā íeēāíeòüā Êíííāíeéí òóðāe, Ááíeíü òóðāe, Íeēøeéí àeāáíā íeēøeéí áíeíí òóāeéí àøeā ñííeððeüā çíðeøóøeāð, àøeā ñííeððeüí ç°ð+e°òñ ñÿðāeēéÿø òóðāe òóóeēøā áíeíí çððeí çíðeøóøeāā+ áāeāóøeēāüí ààðāeñāí æòðāí à òòñ òòñ òíāíððíeēæÿÿ. Āÿñÿí òÿāeē ÷, ÿāÿÿð íü íÿā í°ð íeēāíòíā ò°ā°òÿe, çððeí òíðeíeāíeā òííðííāíí ç°ð+eēøÿe, í°í àøeā òçðòÿā+ æeíòÿíÿ ýçÿí áíeíð **хувь хүн байх шаардлагыг тусгааргүй**, “òóáüøāā ÿçÿí øeā+”, “ø°ð°íā° íðóøeāā+”, ÿñòçe “òóøeééí ÿòāÿÿā” āÿñÿí íÿð òíí ü, ííā òçðòÿā çíññíæ áāeāāā íü Í-ÈÒÃÑ-üā áçðÿí òÿðÿāæççeÿøÿā áÿððøÿÿe ó+ðóøeāðāāð áāeíā.

Òççí+eÿí “òÿíāeðüí àāāø ÿçÿí øeā+”, “í°e°ò áçðeē òóáüøāā ÿçÿí øeā+” āÿāāeēā Êíííāíeéí òóðāe, Ááíeíü òóðāe, íÿø òāāñíü çàð çÿÿeéí òóðāe òóóeēøāāā òóðāeí eíííāíeéí ñāíāeüí ÿððøÿe òóáüøāāíü 5 áóðò òççíÿÿñ āÿÿø òóāeēā āāíāāðāā áíeíí òíeáiāāíò ÿòāÿÿāeéí òàíò ÿçÿí øeæ áāeāāā, òÿāÿÿððeéí ñāíāeüí ÿððeēā òóóeü áíeíí āÿðÿÿíā çāāñíü àāāóø òÿðÿāæççeæ áāeāāā eðāÿí òóøeééí ÿòāÿÿā áāeíā òÿí ÿÿí òíāíððíeēñí íü í°í e òóāü òçí, ÿñòçe òóøeééí ÿòāÿÿāeéí àeü íü ÷ áāeæ áíeíðííð òíí ü, íeíāāæÿÿ. Ýíÿ íü íeēð òóóeü òíāðííí æ, çíðeøóøeāā+ áāeāóøeēāāóóāüí ààðāeñāí áçðÿí, æòðāí òííðííāíí òÿeāāāçe, íÿð òíí ü, ííü òíāíððíeéíeð ÿíç áçðÿÿð òeēāñÿí, òóøeééí ÿòāÿÿā áóðò eíííāíe ççñāÿí áāeāóøeāð, áçððāççeÿø, °ð+e°í áāeāóøeāð, eíííāíeéí òāeðāeāāā, çíðeíí áāeāóøeāeð, òÿíāeðüí áçðÿø, òóáüøāā ÿçÿí øeā+eéí ÿðð, ççðāeēā òíāðííò, eíííāíe òàðāí áóøeāāððāe òíeáiāññíí òāðeēøāāā çíðeøóøeāð āíe òóóeü áíeíð Êíííāíeéí òóðāe òóóeüā àøeā òçðòÿā+eēā òíāíððíeéíð øāàðāeāāā òāeēāāāðçe áāeāāāā òāððóøeæ áāeíā.

Í-ÈÒÃÑ-üí ñðāíāàðð 3.11.d.iii -ā çāāñíāàð íÿÿeððÿe áóðò çíðeøóøeāā+ áāeāóøeēāāā /ø°ð°íāeéí áeðæ/-ā òàí ààðāð òóøeééí ÿòāÿÿāeéí àøeā òçðòÿā+ æeíòÿíÿ ýçæeéí íÿāÿÿeēeēā çāāāāe āāāð øāàðāeāāā òāāeāāāāçe. Āÿā+ ÿíÿ íü °íā°ð ò°āæeēøÿe òeñ íðííā áāíe, ñāíòççæeéí áāeāóøeēāāā, ø°ð°íāeéí áeðæeéí òāðeēøāā+àà òàíüæ íÿāÿø àæeēēāāāā °íā°ð òçāøeíā ÿāāāāāā, òóøeééí òeðíççā, áàðeāí āāāā+, áðíeāðüí eíííāíeéí òāðeøøeāāāðāe àæeēēāāāā òeñ íðííā e òíðeðííæòíe áāeæ áíeíð ðí. Ì áíāe òeñúí òóáüā òóáüøāāð, òāðeøøeāāāðāe òÿçāāðeāāāí àe áāeøāāñ çe òàí ààðāí eíííāíeāñ āā+ áóe íÿāÿÿeéí íü Í-ÈÒÃÑ-üí øāàðāeāāüā òāíāāðçe, áçðÿí áóñ, áāíe, ñāíòççæeéí áāeāóøeēāāā, òóøeééí òeðí, áàðeāí āāāā+ áíeíí áðíeāðüí çeē àæeēēāāāā ò°āeēe°í ò°āe°°āçe ó+ðāāñ çíðeøóøeāeððāe áāeāóøeēāāā òàí ààðāeðāe ÿñÿøÿñ çe òàí ààð+ àøeā òçðòÿā+ ÿçæeéí íÿāÿÿeēeēā Í-ÈÒÃÑ-üí ñðāíāàððüí øāàðāeāāüí āāāóø eæeē òÿāø āāāð çíðeøóøeāeð øāàðāeāāāðāe áāeíā.

Òóøeēāð í°ð°ðe°eā íeáiðeíð ñàeáàðð çeē àæeēēāāāā ÿāóøeāð òóñāāe ç°āø°ð°e āāāð ÿðð íü áāeāāā òÿāeē ÷ eéíòçç í°ð°ðe°e òóñāāe ç°āø°ð°e āāñāí òíðeíeāíe áāeðāçe

áàéíà. Áÿà+ í°°ðè°è íü öààøèà Ì ííáíè Òèñúí òóóèü òíàðííì æèéí òçðÿýíä òðñààé ç°áø°°ð°è àààð áíèíì æðíé. Õççÿÿÿð ÷ ààðàðáçé, íéáíðèíð ñàéáàððò í°°°í ñÿðáÿÿèð òèèð, çéè+èèáÿÿ ççççÿÿò ãÿò ì ÿóÿÿð ìðíèðíð áíèíì æ áàéð òóé àøèá òçðÿÿà+ æèíðÿíÿ ÿçí èéá òí àí ððí èéí ò òçðÿÿí ä òàì ðóóèæ áí èí ò þì .

Èéí òçç Ì ííáíè Òèñúí òóáüä íÿð òíì ü, ííü òíàíððíèéíèð ìü Ì -ÈÒÁÑ-úí çíáñÿí òààðàèàüà òàíààðáçé áàéáàà ò÷ðààñ òàì ðàð òçðÿÿá íííà÷ðíé òíàíððíèéíð í°°ø°è áçðáÿæ +ààààáçé áàéíà. Èéí ÿÿñ Ì -ÈÒÁÑ-úí òçðÿÿíä àøèá òçðÿÿà+ ÿçàèéí èè òíà áàéáàèä òàì ààðàð æ æðóéí íÿæèéí òàì ðàð òçðÿÿá ç°à òíàðííðíä Ì ííáíè Òèñúí òÿà òÿáÿí òóóèü òíàðííì æ, ò°ðèéí çíðèðóóèá+ áàéáðóèèáàðóáüí áçðÿí æððàì , ì ÿáÿÿèÿè áààð ì áÿàðàà °°ð÷è°èð ìðóóèàð òààðàèààðàé.

7.1.4 “Трешхолд” буюу эзэмшлийн түвшин

Ì áíàé òèñ 2013 ííííñ ÿðèÿí òóé òóððàé, ààçðúí òíñí ü ñàéáàððò çéè àæèèèàààà ÿàóóèæ áóé, Ì -ÈÒÁÑ-úí òàééáí ààðàæ °áà°à èíìíàíéóáüí 5 áíèíì òççíÿÿñ áÿÿø òóáèéí òóáüòàà ÿçÿì øèà÷èéí ì ÿáÿÿèèèèá Ì -ÈÒÁÑ-úí òàééáíàèéí ìÿì ÿèð ì ÿáÿÿèÿè áíèáí í àà÷ ÿðÿèæÿÿ. 2014 ííü òàééáíä ÿçÿì øèèéí áððàáí òçàøéíä 5 òóáü, 25 òóáü, 51 òóáèéí òóáüòàà ÿçÿì øèà÷èéí ì ÿáÿÿèèèèá òàì ðóóèàðàð Ì ÕÏ ÆÕ-ÿÿñ øèéááÿðèÿáÿÿ. Áÿñÿí ÷ ÿíÿ íü ñàéí áððúí çíáñÿí áÿÿð °á° ìÿì ÿèð ì ÿáÿÿèÿè ò÷ðààñ 2013 ííà òàééáí ààðààñáí èíìíàíééí ç°áø°í 12,7 òóáü, 2014 ííà 2,7 òóáü è áÿÿðð ì ÿáÿÿèèèèá ààðàæ °á÷ÿÿ. Èéí òçç Ì -ÈÒÁÑ-úí òçðÿÿíä °ì ÷èèèéí òóáü òÿì æÿÿá °°ð °°ð áàéèèààð òíàíððíèèæ òÿðÿáèÿæ èðñÿí, òÿð ìü ç°áø°í òóáüòàà ÿçÿì øèà÷ áóþó èíìíàíééí òóóèü ñííü °ì ÷èèèèèá òíàðóóèàðààñ áóñ “àøèá òçðÿÿà+ æèíðÿíÿ ÿçÿä” áóþó òóáü òçíèéá òíàðóóèàð àáóóèááçé áàéáààààñ òàðàðàà “àøèá òçðÿÿà+ æèíðÿíÿ ÿçÿä”-èéá èè òíà áíèáí òíà áàðèì òèàð °ì ÷èèèèèá òóáü òÿì æÿÿíèé áííà òÿçààððüà òíàíððíèéíð àñóáèèü Ì ÕÏ ÆÕ òÿèÿèòÿÿ øèéááÿðèÿð òààðàèààðàé áàéíà.

Çàðèì òèñ ìðííü æøÿÿá ñóáèàðàà íéáíðèíð ñàéáàððò çéè àæèèèàààà ÿððÿèæ áóé èíìíàíééí 5 áàéðóáàé 1 òóáèéí òóáüòàà ìü òÿáÿí ñàÿ áíèèàððúí çð °á°æ °á° ì áààèàé °íà°ð áàéíà. Áÿðáÿÿ àøèá òçðÿÿà+ ÿçíèé èè òíà áàéèèüà òÿðÿáççÿÿò áíàèð áíèíì æèéá òàðààèçáí ççáÿè èíìíàíééí íèèð ààðààñáí òóáüòààíü 5 áíèíì òççíÿÿñ áÿÿø òóáèèá ÿçÿì øèà÷áÿÿñ àøèá òçðÿÿà+ æèíðÿíÿ ÿçàèéá òíàðóóèæ áíèíð þì . Õààøèààà òççíèé áíàèð òÿðÿáæèèð, çð í°è°°á ñóáèáí ÿíÿ òóáü òÿì æÿÿá áóððóóèàð, ÿñðçé ìÿì ÿááççÿÿò òàéààð øàð ààðààðàé àðàà òÿì æÿÿ àà÷ àæèèèàð ìü ççèðÿé. Õ÷èð ìü Ì ííáíè Òèñúí òççí àì ò°°í, àøèàð ì àèòì àèüí í°°ò èð á°á°°á 5-ààñ áííð òÿì æÿÿíèé òóáü ÿçÿì øèè ÷ ÿàèéí çàñàèéí °íà°ð çð àøèá °á°ð áíèíì æðíé áÿáàèèá ÿíä áí òààðàð ñíòíé.

Õàðèí òèñ ò°ðà í°è°° áçðèé ÿðáÿáèéí òóáüä ÿðáÿñ ááÿèèéí ñàéáàððò òóáü ÿçÿì øèæ è áàéáàà áíè °ì ÷èèèèèá òóáü òÿì æÿÿíÿÿñ çé òàì ààðáí èè òíà áàéèèüà òàíààð ñíòíé áÿñÿí òàíàèààüà áÿèðèéí íèíí òèñàà áàðèì òàèæ, Ì -ÈÒÁÑ ÷ ççíèéá áÿì æèæ áàéíà.

Ì ÌÌÀÏ È ÒÈÑÚÌ ÒÓÀÛÀ ÀÈÁÀÌ ÒÓØÀÀÈÒÌ ÒÓÀÈÈÌ ÀØÈÀ ÑÌÌÈÐÐÈÛÌ Ì ÿÀÇÇËÿÀ ÁÌÈÌÌ Ò°Ð°Ì°, ÌÐÈÌÀÛÌ Ì ÿÀÇÇËËÈÈÌ Ì ÀÿÀ, ÒÇÌÌÈÈÀ ÁÇÐÒÀÿÕ, ÕÿÌÀÕ, ÒÀÀÀÀÈÀÕ ÆÒÌ ÛÌ 3.9-À “ÀÈÁÀÌ ÒÓØÀÀÈÒÀÌ ÌÈÈÈÈÈÌ ÀÈÁÀÌÀ ÌÈÈÈÈÈÌ ÁÌÈÌÌ ÒÓÀÈÈÌ ÀØÈÀ ÑÌÌÈÐÐÈÛÀ ÇÌØÈÕÕÈÀÕ, ÀØÈÀ ÑÌÌÈÐÐÈÛÌ Ç°Ð-È°Ò ÒÐÛÀ-ÈÈÀÌ ÑÿÐÀÈÈÿÕ ÒÓÕÀÈ ÒÓÕÈÈÈÌ 8 ÁÓÀÀÀÐ ÇÇÈÈÈÈÌ 8.1 ÀÿÕ ÕÿÑÿÀ ÇÀÀÑÀÌ ÇÈÈ ÀÆÈÈÈÀÀÀÀ ÕÿÐÿÆÇÇËÿÕÀÿÿ ÒÓÀÛÕÀÀ ËÌ ÌÀÌÈÈÌ ÌÈÈ ÒÓÀÛÕÀÀÌ Û 5 ÒÇÐÕÿÈ ÒÓÀÈÈÀ ÿÇÿÌ ØÀÿÀ, ÕÿÇÀÀÐÈÀÀÀÌ ÀÈ ÒÀÐÈÕÈÀÀÀÀÈ ÈÌ ÌÀÌÈÈÌ ÿÇÿÌ ØÈÀ ÁÀÈÀÀ ÌÌÀÀÌÈ ÒÓÀÛ ÌÛ ÒÓÕÀÈÌ ÀÈÁÀÌ ÒÓØÀÀÈÒÌ Ì ÿÀ ÈÈÈÈÈÌ ÒÀÈÈÌÀÈÈÌ ÕÿÌ ÆÿÿÌ ÿÑÌ ÀÀÀ ÁÌ È ÀØÈÀ ÑÌÌÈÐÐÈÛÌ Ç°Ð-ÈÈÀÇÈ ÀÿÆ ÇÇÌÿ” ÀÿÆÿÿ. ÀÀÀ ÕÿÌ ÆÿÿÌ ÈÈ ÒÓÀÛ ÿÇÿÌ ØÈÈ + °ÌÀ°Ð ÀØÈÀ ÌÐÈÌÀÌ °À° ÌÈÁÌ ÐÈÌ ÒÀÈÀÐÛÌ ÌÌ ØÈÌÀÌ ÒÀÈÕÀÀÈÀÌ ÀÿÛÐ ÒÓÀÛ ÕÿÌ ÆÿÿÀ ÒÀÈÀÀÐ ÆÀÐÈÌ ÐÈÀ ÌÛ Ò°ÀÈÈÈ°Ì ÌÌÀ-ÒÌÈ ÁÕÑ ÀÀÈÀ ÁÌÈÌ Ò ÒÌ .

7.1.5 Улс төрд нөлөө бүхий этгээдийн тодорхойлолт

Ì -ÈÒÀÑ ÌÛ ÌÈÁÌ ÐÈÌ ÒÀÈÀÐÐ ÒØÈÀ ÒÇÐÿÀ- ÆÈÌÕÿÿ ÿÇÀÈÈÀ ÈÈ ÒÌÀ ÁÌÈÀÌ ÒÌÀ ÒÈÑ Ò°ÐÀ Ì°È°° ÁÇØÈÈ ÿÕÀÿÿÀÈÈÀ ÒÌÀÐÕÕÈÀ, ÕÿÀÌÈÈÈ ÒÀÈÀÐ ÇÌØÈ Ì ÿÀÿÿÈÈÈÈÀ ÁÇÐÒÀÿÆ, ÌÈÈÿÀ ÌÿÿÈÒÿÈ ÁÌÈÀÌ ÒÛÀ ØÀÀÐÀÀÀ. ÒÕÐÈÈÈÀÀ ÒÀÌ ÐÀÀÀÑÀÌ ÌÐÌ ÒÓÀÀÀ ÒÀÕ-ÈÈÌ “ÒÈÑ Ò°ÐÀ Ì°È°° ÁÇØÈÈ ÿÕÀÿÿÀ”-ÈÈÌ ÒÌÀÌ ÐÕÌÈÈÌÈ ÒÛÀ ÒÇÈÕÇÇ ÕÿÐÿÆÿÑÿÌ ÁÀÈÌÀ. Ì ÌÌÀÏ È ÒÈÑÚÌ ÒÓÕÈÛ ÒÌÀÒÌÌÌ Æ ÀÀÕÛ “ÒÈÑ Ò°ÐÀ Ì°È°° ÁÇØÈÈ ÿÕÀÿÿÀ”-ÈÈÌ ÒÌÀÌ ÐÕÌÈÈÌÈ ÒÛÀ Ì -ÈÒÀÑ-ÛÌ ÒÇÐÿÿÀ ØÓÓÀ ÀÀ- ÕÿÐÿÆÿÕ ÁÌÈÌÌ ÆÒÌÈ ÁÀÈÕ ÁÌÈÌÀ- ÀÀÀÀÀ ÒÈÑÚÌ ÒÈÑ Ò°ÐÀ Ì°È°° ÁÇØÈÈ ÿÕÀÿÿÀ, ÒÈÑ Ò°ÐÈÈÌ ÌÀÌ ÛÌ ÒÀÈÐÀÀ ÒÈÁÀÌ ÒÓØÀÀÈÒÀÌ ÇÿÐÿÀ ÒÀÕ- ÛÌ ÒÌÀÌ ÐÕÌÈÈÌÈ ÒÛÀ ÀÕÐÀÑÀÌ ÇÀÐÈÌ ÀÈÁÀÌ ÒÓØÀÀÈÒÌ ÛÀ ÒÀÌ ÐÀÕÀÐÐÀÇÈ ÁÀÈÀÀÀÌ ÁÌ ÒÀÀÐÀ ÕÿÐÿÀÐÿÈ.

7.1.6 Ашиг сонирхлын мэдүүлэг ба хөрөнгө орлогын мэдүүлэг

Ì ÁÌÀÈ ÒÈÑÀÀ ÒÈÑ Ò°ÐÀ Ì°È°° ÁÇØÈÈ ÿÕÀÿÿÀÈÈÌ ÁÈÀ ÀÀÀÑÀÌ Ì ÿÀÇÇËÿÀ ÁÀÈÕÀÇÈ Á°À°° ÒÓÕÈÛÀ ÇÀÀÑÀÌ Ò°ÐÈÈÌ ÀÈÁÀÌ ÒÓØÀÀÈÀ ÒÌ ÌÈÈÌÀÑÌ ÌÛ ÀÀÐÀ Ì ÿÀÇÇËÿÀ ÀÀÐÀÕÀÀÐ ÇÀÀÑÀÌ ÌÛ ÒÓÕÀÈÌ ÀÈÁÀÌ ÒÓØÀÀÈÛÀ ÒÀØÈÒÀÀ ÁÌÈÛÑÌ ÒÌ ÒÈÌÈÀÌÈÀ ÒÈÑ Ò°ÐÀ Ì°È°° ÁÇØÈÈ ÿÕÀÿÿÀ ÁÀÈÑÀÌ ÿÑÿÿÿÑ ÇÈ ÒÀÌ ÀÀÐ- Ì ÿÀÇÇËÿÀ ÀÀÐÀÕ ÒÀÀÐÀÈÀÀÀÇÈ ÁÌÈÀ ÁÀÈÀÀ ÒÌ . ÿÌÿ ÌÛ ÒÓÕÀÈÌ ÀÈÁÀÌ ÒÓØÀÀÈÛÀ ÒÀØÈÀ ÁÀÈÕÀÀ ÒÌÀÒÌÌÌÌ ÒÀÐÈÈÕÀÀ ÒÌÈÁÌÀÌÌ ÀØÈÀÈÀÀ, ÒÓÀÛÀÀÀ ÀØÈÀ ÒÌÌÈÌÌ ÌÈÑÌÌ/ÌÈÀ ÁÀÈÀÀÀ ÿÑÿÕ, ÀÈÛ Ì ÿÀ ÒÓÕÈÈÈÌ ÿÕÀÿÿÀÈÈÌ ÀØÈÀ ÒÇÐÿÀ- ÆÈÌÕÿÿÌ ÿÇÿÌ ÁÌÈÑÌÌ/ÁÌÈÌ Ò ÿÑÿÕÈÈÀ Ì ÿÀØÈÀ ÒÌÈÌ Ì ÆÇÈÁ ÒÇÐÿÆ ÁÀÈÌÀ.

ÒÇÇÌ-ÈÿÌ Ì ÿÀÇÇËËÈÈÌ ÇÇÈÈ ÇÀÀÈ ÒÌÌÐÌÌÀÛÌ ÒÀÐÈÈÕÀÌ ÒÀÌ ÀÀÐÀÈ ÑÕÈ ÀÿÆ ÇÇÿÿÿÐ ÁÀÈÌÀ. ÆÈØÿÿ ÌÛ:

- ÒÈÑ Ò°ÐÀ Ì°È°° ÁÇØÈÈ ÿÕÀÿÿÀ (ÿÑÕÇÈ Ò°ÐÈÈÌ ÀÈÁÀÌ ÒÓØÀÀÈÒÀÌ) °°ÐÈÈÌ ÁÌÈÌÌ ÀÿÐ ÁÇÈÈÈÌ ÀÈØÇÇÀÈÈÌ °Ì-È°È, ÿÇÿÌ ØÈÈÀ ÁÀÈÀÀ ÁÌÈÌÌ ÀØÈÀÈÀÀ ÁÀÈÀÀ ÀÀÇÐÛÀ Ì ÿÀÇÇËÿÕÿÑ ÁÕÑ ÌÿÀÌ ÿÈ ÑÌÌÈÐÐÌÈÒÌÈ ÿÕÀÿÿÀ, ÒÓÀÛ ÿÇÿÌ ØÈÀ ÁÓÈ ÒÓÕÈÈÈÌ ÿÕÀÿÿÀÈÈÌ ÿÇÿÌ ØÈÈ ÁÌÈÌÌ ÀØÈÀÈÀÈÒÀÀ ÁÀÈÀÀÀ ÀÀÇÐÛÀ Ì ÿÀÇÇËÿÕÈÈÀ ØÀÀÐÀÀÇÈ ÁÀÈÌÀ.

- Ýðð, ðóññáé ç°áø°ðèèéã ì ýäççÿýð òññýãð °ðèéí áíèíí ãýð áçèèéí àèøççäèéí °ì ÷è°è, ýçýì øèèã áàéããà ðóññáé ç°áø°ðèèéã ì ýäççÿýðýýð áàéããà áíèíã÷ ðóãú òçíèé í ýð äýýð áóñ ç°ãð°í ðóóèèéí ýðãýãèéí í ýð äýýð í èãí äãíð àøèãð ì àèòì àèúì ãýð ì ýð ðóññáé ç°áø°ðèèéí ðàèããð ì ýäççÿýð øããðäèãããçé áàéíã. Ì °í èíì ìãíè, í°ð°ðè°è, ðíðøíííã ìðóóèñáí ð°ð°íã° ìðóóèãèð ãýñýí ðýññãð ÷ ðóðãéí èíì ìãíèéí ýçýì øèã áóé ðóññáé ç°áø°ðèèéí ðàèããðð ì ýäýýèèéã øããðããããçé.

Àøèã ñííèððèúí ì ýäççÿýã áíèíí ð°ð°íã° ìðèíãúí ì ýäççÿèãýýð àãñàí ì ýäýýèèéã ð°ðèéí áóñãã áàéãóóèèããúí àã÷ áóé ðóóèèéí ýðãýã, ð°ð°íã°, ýððèéí áçððãýèéí ì ýäýýèéýè ðííðííã ì ú òýððýí òýèãóóèã àæèèèãð ì ú ðíãíððíèãçé áàéíã.

7.1.7 Мэдээллийн шаардлага хангах байдал ба мэдээллийн бааз

°í°ðèéí áàéèèããð ð°ðèéí áàéãóóèèããóóãúí ðóóèèéí ýðãýãýýñ àã÷ áóé ì ýäýýèèéã Ì-ÈÒÃÑ-úí øããðäèãããðãè ðãðúòóóèãí, íýãðãýã ççýðýã øããðäèããã ðãíããðóóé áçðýí ì ýäýýèéýè àã÷ ÷ãããðãçé áàéíã.

Ì-ÈÒÃÑ ì ú òýððýãççÿýã÷ ìðíóãããã ìèãíðèíðèò ñàèãããð:

- ðóññáé ç°áø°ð°è àãñàí
- ðóññáé ç°áø°ð°è àããð òçñýèð ããðããñàí
- àèèããã ðãíããðð ìðíèòñíí/øãèããðñàí
- ìèãíðèíðè çèèããýðèýè ýððèýã÷ èíì ìãíèèã ð°ð°íã° ìðóóèãèð ðèèñýí
- àèèããã ãýðýý áàéãóóèñáí ðóóèèéí ýðãýãèéí ðóãú ýçýì øèè, òççíèé ðããããã àøèã òçððýã÷ ýòñèéí á°ã°ã æèíðýíý °ì ÷è°ã÷èéí ì ýäýýèèéã èè áíèíí ò øããðäèãããúí ðããñàí.

Ì ìãíèè Òèñ ýíý øããðäèãããúí áçðýí ðãíããð ì ýäýýèèéã ðãèóóèèããúí ðóèã òýã òýãýí ðóóèè ðíãíðíí æèã °ð÷è°èð ìðóóèãð, òããøèããã ð°ðèéí çíðèòóóèãã÷ áàéãóóèèããóóãúí áçðýí æóðãí, ì ýäýýèéýè àããð ì àýãòúã áíèííãíðííãóé áíèííðèò øããðäèãããðãè áàéíã.

Ò°ðèéí áàéãóóèèããã ðóñ áçðèéí ðóóèèéí ýðãýãýýñ ì ýäýýèéýè àã÷, °ð÷è°èð øèíý÷èýèð ðèèã, áãðäèãããæóóèãð çèè ýãð ì ú òãã ðóããòãã, ðãíðãð òçðýýíèé ðóãúã ðãðèèèãí ààèèãçé áàéíã. Ì èãíðèíðèò ñàèãããð ì ú °ð°ð ðóññáéèñáí çíðèòóóèèãèððãè á°ã°ã ç°ãð°í ðóññáé ç°áø°ðèèéí òçðýýíã çèè àæèèèãããã ýãóóèèããã ðóè ýíý ñàèãããð àæèèèããã áàéããã ðóóèèéí ýðãýãèéí áçððãýèèéã ðóññáé ç°áø°ð°è àããð áã ñóíãóóèãð, øèèãççÿýð, áãðúòãèèãð, ðàèããèã áçðýèã ì ú áíèíí ðýññã÷èýí áóóããæ °ãð, ð°ð°íã° ìðóóèèèòúí áíèíí áóñãã äýðýý áàéãóóèãð, óèè óóððãéí ñàèãããð çèè àæèèèãããã ýãóóèãð ðãíããðð ìðíèèòíò çýðýã çèè àæèèèãããã ðóñ áçðð ðèèã, øèíý÷èýí íýãðãýð ðíãíðèèèíí áèè áíèííðèò øããðäèãããðãè áàéíã. Òççí÷èýí ìèãíðèíðèò ñàèãããð ýãóóèãð çèè àæèèèãããã ì ú

aaçað ýçyi øeð, àøeäeäð ýððeéí òçðýýíä òýðýäæeð ðóé aaçðúi ýðð íeæ aaaðaa ðóðaeí êíí íáiééí àøeä òçðýä+ ýçæeéí áçððäýé ì ýäýýeèeä ðeéæ áíéíí. Òççí+éýí ðóñäæ ç°aø°ð°e ýçyi øeä+eéí æeè áçðeéí ðaeáóóeúí äà óóeúí àæeúí ðaeéäíä çíðeð ì ýäýýeèeä íýì æ äað çài äað íeáí ðeíð ñäeäðð äýðýýíeé çíäñýí äýýð çeé àæeèeäaaa ýððýæ äaeäaa ðaíäaí íeèeççýä+, ííaðaòíð, ðóñeáí äçeòýðäýä+ êíí íáiéeóáúí ì ýäýýeèeä áçðäççæ, òççíeéäýý óóeèeéí ýðäýäeéí áíéíí ðaðäaðúí áçððäýé äýð “àøeä òçðýä+ æeí òýí ýçýä”-eéí ì ýäýýeýeðýe óóeäaí äaðäeäaaæóóeæ áíéíí ðì .

Í eíí óeñäá ÒÀÐÕ-úí ç°æ°ì æeéí 24, 25-úí äääóó êíí íáié, ñaí, ððað ÷ýðýä äaeáóóeäaúí àøeä òçðýä+ æeí òýí ýçæeéí ì ýäýýeèeä ð°ðeéí ýðð áçðeé äaeáóóeäaaa íýðäýí, ì ýäýýeèeéí íýäñýí ñaí ççñäýí, áóñäá óeñ íðíóáðae ðaðeèeóaí ì ýäýýeýe ñíeèeóíí àæeèeæ äaeíä. Òaðeí Í ííáíe Óeñäá ì ýäýýeèeä çíðeñðíe òýí æýýíä äað, çeé àæeèeäaaaäaaa öýeäóóeäð, íýäñýí äaaç áçðäççýð, íeíí íeèýä íýýeðýe ì ýäýýeýð, ì ýäýýeèeéí çíýí áíæð äaeäeúä öýíäð, äaðäeäaaæóóeäð ýðð ççeí íð÷eí áçðäýäçe äaeíä. Èeí ä ð°ðeéí äaeáóóeäaóóáúí äa+ áóé ì ýäýýeèeä óóeèeäð òíáíðóíe çaaæ, ì °í öýeäóóeñáí íýäñýí ì ýäýýeèeéí äaaçðae áíéíí ðaðäeäaaaðae ðì . Óä äñóäeúä óóeèeäð çíðeðóóeäð íú æeú íýä äaðäá ççðýäð àæeúí ðàà ðóäaaðaaíä °ðeéí äððäð äaeáóóeäaúí äíðííä áçðýí æððàí, ì äýðäá °ð÷e°eð íððóeäð áíéíí æeéä öýçaaðeäð a+ ðí eáí äaí eòíe.

7.1.8 Мэдээлийг баталгаажуулах ба хариуцлага

Ì ýäýýeýe óóeèeäð, çíýí áíæð äaeäeúä äaðäeäaaæóóeäð àæeè °í°ä òçðýe òçíäðýeðýe äaeäaa ó÷ðàñ äýeðeéí °íä°ð ð°äæeèýe óeñ íðíóá äðeèæaàíú äaíe, ñaí òççæeéí äaeáóóeäaaa áíéíí óóeèe+, óóeèeéí òeððí, êíí íáiéä ì ýðäýæeéí çeé÷eäýý ççççýä+ áóñäá äaeáóóeäaóóáúí ðeéñýí “due diligence” áóðó öýíáí äaðäeäaaæóóeäeðäá óóeäóóðeæ äaeíä. Äýä+ äýýðð äaeáóóeäaóóáúí öýíáí äaðäeäaaæóóeäeð ð°æeé°í íaeäaaððae áeð ó÷ðàñ ð°ðeéí äaeáóóeäaúí ì ðä°í ðaeäað àæeèeäaaa èeçç áíéíäñðííáóé áíeäíð ðaðäeäaaaðaeä ðaððóeñáí áíæð æeøýý, äaðeí ðóá äaðñäð äaeíä. Èeí ýñ óeñ íðíóá “òçðýä+ æeí òýí ýçýä”-eéä òíäðóeäð, íeèýä eè ðíä áíeäíð àæeèeäaaaäaaa óeàí íäðeéñäæ, êíí íáiééí óóeèeéí äñóäæ ðaðeðóñáí çaðeðäe/äðeäð ì ýðäýæeèýí ì ýäýýeèeä äaðäeäaaæóóeæ, çíýí ç°ä äaeäeúä ðaðeðóð çíðeðóóeäeðúä **хуульчлах хандлага байна**. Í ÒÐÄÑ + öæðäeäaúí ðaðeðóeäaúí çaðeäæ, ðíeáí äaíð äaðeí ð æ÷æeéí äaðäeäaaæñáí óóeäaðúä äað çài äað ì ýäýýeèeéí çíýí ç°ä äaeäeúä äaðäeäaaæóóeäðúä ç°æ°ì æeèæ äaeäaa æeéýý. Òççí+éýí íeíí óeñúí ðóððeäaañ ðaðäðäá ð°ðeéí áíéíí äðeèæaàíú äaíe, ñaí òççæeéí äaeáóóeäaúí ì ýäççýä, ì äýð, òççýeðýä äaðäæ °ä° ì ýäýýeýe íú óóeèeéí ðaðeðóeäaa òççýýò çíäýñeýe áíeæ, ð°ðeéí áíéíí óóæeéí öýäøeèeéí ì ýäýýeèeéí öýeäaaa ðaíäað ñçæýýä æeé áíeäí æ äaeíä.

Øeíýýð öýðýäææ ýðeýò Ç°ð÷eèeéí óóðaeí óóeèeä ææ äðóéí íýäæeéí çeé àæeèeäaaaíú íóóää ðaeäaðäá òççýýò ðaðeðóeäaúí çíðeðóóeäeð äaeäaa áíéíä+ àøeä òçðýä+

æeí òýíý ýçæeéí ì ýäýýeèeä èè òíä áí eáí òíä äýì æeýä çççèýò, òí eáí äáí ò òàðeóóeäââ òí òí òí ò çí òeóóeäèð ààeðäçé ààeí à.

Í eáí ðeí ò çéè àæeèeäââ, òññâæ ç°äø°ð°è í eáí ò ì ðí òáññ áí eíí ì òí ä° òââð äýì ò òýðýäðýé òýì òýð àæeèeäâââ çí òeóóeèñáí òóóèù òí òòí òí æeä ì ýäýýeéý äððâæ °ä°äçé í°ò°èä òí òí òí ò òàðeóóeäââ òí äí ðòí eäçé ààeí ä. Äððâæ °añ°í ì ýäýýeéé í ü à/ òóââè á/ áóóó á/ áóðó áæè í°ò°èä òçèýýeäýò òàðeóóeäââ òñ äçðò í ü ýeäàì æðàeäâð òí òòí òæ °ä°ò í ü ççèýé. Eí äýðäýý ì ýäýýeéé òçèýýí àâð ò°ðeéí àeäáí òâââ- áí eíí ì ýäýýeéý äððâæ °ä°ò òóâeéí òýàøeèeéí òàðeóóeäââ ì ì ýeäàì æðàeäâð òóóèù-èàð çàððeäâðàè.

Àæeäüí ýñðýä òóóeèeéí àââó Àæeäâðàè òýì òýð äàçðð ò°ðeéí àeäáí òâââ-äüí ò°ð°í ä° ì ðeí äüí ì ýäççèeéä òí òòí òí òí òóââðâáí ä äððâóóeáí àâ-, ò°è°æ°ä°ò òýí àeð øæeäèð áí eíí äí ì æeüí àââó ì òð°í øæeäð àæeèeäââ ýáóóeæ èðæýý. Äýä- ç°ð-èeä ñáí òóeäð, òâeéí áóóðóeäð, àeäáí òóøâè áóóðóeäð, ç°æ°í æ °ä°ò òàðeóóeäââ òí òñíí áæè á°ä°ò òàðeí ççðýäð àæeäñ í ü ò°è°èñ°í òí òeí eáí è 2013 íí ä 10, 2014 íí ä 22, 2015 íí ä 19 óââ äððñáí ààeí à. Çí ýýñ äçáí ýóýä äýðð ç°ð-èeéí øeíæ -áí äð òýàeé íí òòí è - àâñáí äððâ òýì æýý, òàðeóóeäââ òí òí òí ò ýéäýð í ü òáí äæeðäçé ààeäâ òì .

Eíí ì äí eéí áóæeðââ ñáí òççæeéí ì ýäýýeèeä òýíáí áàðeäââæóóeäðàñ äâáí à, àøeä òçððýä- ýçýä, òí eáí òí eé ýðäýýä, ñí eððeüí ç°ð-èeðýé òýeðeééí ì ýäýýeèeä äððeí òàðð áàðàeäââæóóeäð øàððeäââüí í eíí òeñüí í ýäðeáí áí äí ò äçððäýeééí ñòáí äàððââ òññâæ °añ°í ààeí à. Í íí ä è Òeñâä eíí ì äí eóäüí áóæeðüí òàeéáí ä äððâð àeä äâñáí, ò°í äe°í äeéí áóæeðüí ààeáóóeäââóóä Í eíí òeñüí Í ýäðeáí áí äí ò äçððäýeééí òí eáí òí eé ýðäýýeéä òàeéäáí òò (FRS24), Í ýäðäýñýí áí eíí àeä äâñáí ñáí òççæeéí òàeéáí (FRS27) çýðýä ñòáí äàððüí òýðýäæeèeèeä òáí àæ àæeèeäæ áóé ýñýò, äððñáí ç°ð-èeéä äðeäóóeäð ç°æ°í æ òçðäççèæ áóé ýñýò í ü òí äí ðòí eäçé ààeí à.

7.1.9 Мэдээллийн нууцлал ба ил тод байдал

Í äí äe òeñüí òòðàeä òóäü òççèeé ì ýäýýeèeéí íóóóeäeüä òýä òýäýí òóóeèèð òàì äââæ, ò°ðeéí ààeáóóeèeäâ òóóèüä çàññáñ áóñâä çí äýñeýeýýð òóâeéí ì ýäýýeèeä çàððóeäðüä òí ðeäeí æýý. Eéí ä Í -ÈÒÁÑ-üí ñòáí äàððüí àââó í eáí ðeí ò ñàeäðð "àøeä òçððýä- æeí òýíý ýçýä"-eéí ì ýäýýeéé, òýð áóí àââ èðäýí eé äçððäýeééí áóââð, äýðeéí òäýä, °í -è°è, òóäü ýçýì øeèeéí òýeäýð, òýì æýýä í eíí í eéðýä øóóä èè òí ä áí eáí ò í ü Òóäü òççèeé íóóóüí òòðàeé òóóèù òí òòí òí æeéä ç°ð-ñ°í ä òí òí ääí òí òí ò ààeäââ äí òàððâð í ü ççèýé.

Òóóeèèð àøeä òçððýä- ýçæeéí ì ýäýýeèeä í eéðýä èè òí ä áí eáí òí òí ð çàæ °ä°ò òí òeí eáí eä Àæeäóóeèeäüí íóóóüí òòðàeé òóóeèeéí 3 äóââð ççèeééí "í eéðýä ì ýäýýeýðýýð òóóèüä çàññáí áóñâä ì ýäýýeèeä èè áí eáí æ áí eíí" äýñýí çàèeðüä

7.2 Зөвлөмж

7.2.1 Нэр томьёо

- **Ī -ÈÒÁÑ-úí ñòàí ààðòàà çààñàí “beneficial owner”** äŷñŷí í ééãí èòúã Ī ïíãí è Óëñúí ðóóëü òíãðíí ì æä èëŷððëéëñŷí áàéäëüã í ëíí óëñúí ñòàí ààðò ŷëàí áóŷà Ī -ÈÒÁÑ-úí ñòàí ààðò 2016-ä í èëöççëŷö øààðäëääàðäé. ãëéí óòãúã çàããäë ççäŷë “beneficial” äŷäŷä í ü àëèääà ççéëééí àøëã, çð °ã°æ, íðëíãí, ðààðäé áàéääë, áããóð ðàëúã í èä áããð äŷñŷí óòãà ñàí àà èëŷððëééíŷí. Óàðëí “owner” äŷäŷä í ü ŷçŷí øëã-, ŷçŷí, °í ÷ë°ã-, °í ÷ëéí ŷçŷí äŷñŷí àëèääà ççéëééí æëíðŷíŷ ŷçíéëã ðŷëŷö óòãà èëŷððëééíŷí. Ī °í Ñòàí ààðòúí øààðäëääàð ðŷä ðŷäŷí ñçëäŷŷ èí ì íãí èéí ŷçíéëã ð°æ öàãà ðàëúí, ŷñëëéí á°ã°ä æëíðŷíŷ àøëã ðçðòŷæ áàéääà ŷòäŷŷäëéã òíãí ðòí èéí òí ì ð áàéääà ðóë äŷŷððò óòãà ñàí àãã íŷäðäŷæ, “àøëã ðçðòŷä- æëíðŷíŷ ŷçŷí” ŷñðçë “àøëã ðçðòŷä- öàãã ŷçŷí” äŷñŷí íŷð òí ì ü, Īã ŷíŷöçç ñòããëããàí ü ðçðŷŷí ä ñàí àë áí ëãí æ áàéí à.
- **Àøëã ðçðòŷä- æëíðŷíŷ ŷçäëéã òíãí ðòí èéí ò** í ü ì °íã° öàããð, áàëëää ðŷŷë òãðóóëü áí ëíí ðàðãàðãàñ çàëëñòëéò çŷðŷä äŷí ò ðŷðŷäðŷë ðŷí ðŷö àðãà ðŷí æŷŷí èé íŷä ÷ðãäë ðŷñŷä í °í. Óàðëí óëñ ð°ðã í °ë°° áçðëé ŷòäŷŷäëéí íðí èòíí, ðŷíãëð, óäëðäëääà èë áí ëíí áàëä ðŷëäŷðŷŷ äŷŷððò çéë àæëëääãããí ä áàëò ì áããäëäðäé ò-ðããñ Èí ì íãí èéí ðóðäé, Ī ÓÁÒÑÒ ðóðäé, Í ÁÍ ÁÓÃÑÇÃÑÇÓÑ ðóðäé, ÒÇÇ ðóðäé, Àøëãò ì àëòí àëúí ðóðäé, ðçäŷŷí ŷë ðàððãòðäé àøëãò ì àëòí àëúí ðóðäé, Áãçðúí òíñí ü ðóðäé, Ò°í èéí ŷíãðäëéí ðóðäé, Áãçðúí ðóðäé áí ëíí Áàëëãúí ŷñðŷä çŷðŷä ðóóëëóããã íŷð òí ì ü, Īí ü òíãí ðòí èéí èòúã èæëé áóŷó íŷä ì °ð ðòñããð øààðäëääàðäé áàéí à.

7.2.2 Тодорхойлолтын хамрах хүрээ: Олборлох салбарт

- “**Àøëã ðçðòŷä- æëíðŷíŷ ŷçŷí**”/“**àøëã ðçðòŷä- öàãã ŷçŷí**”-ëé òàí ðãð ðçðŷŷí ä ŷðäŷñ áàŷëäëéí ñàëãàððò çéë àæëëääãããà ŷððëŷä- àëèääà ðóóëëéí ŷòäŷŷäëéí ðóãúöàã áí ëíí áóñãã çíŷö öàãñúã øóóã áí ëíí øóóã áóñããð ŷçŷí øëð, çéë àæëëääããã, óäëðäëääà, ðŷí àëòúã øóóã áí ëíí øóóã áóñ áàéäëããð ðŷðŷäççëŷö, ðŷíãð, ðóóëëéí ŷòäŷŷäëéí çéë àæëëääãããí ü çð øëí èéã øóóã áí ëíí øóóã áóñããð ðçðòŷö ðóãú ðçí èéã ðŷëŷöŷŷð òíãí ðòí èéí ò;
- “**ŷðäŷñ áàŷëäëéí ñàëãàððò çéë àæëëääãããà ŷððëŷä-** ðóóëëéí ŷòäŷŷä”-ëéã òíãí ðòí èéí òãíí àøëãò ì àëòí àë, ðçäŷŷí ŷë ðàððãòðäé áí ëíí öãððãà èäŷäðð àøëãò ì àëòí àë, áãçðúí òíñ, áàéääëëéí ðëéí ðàëãóóëúí áí ëíí àøëãäëòúí ðòñããé ç°ã°ð°ð°ë ŷçŷí øëã-, áãçðúí òíñí ü áçðŷŷäãŷöççí ðóãããð äŷðŷŷ áàéãóóëñàí ðóóëëéí ŷòäŷŷäŷŷñ áããí à äŷŷððò ðóóëëéí ŷòäŷŷäðŷë áàéãóóëñàí òãíããí í èëéççëŷëð, áæëë äçëöŷöäŷö, òàí ððàí àæëëääð, áçðŷŷäãŷöççí

áí ðéóóéáð áí éí í áónää äýðýíéé çí añýí äýýð ýðäýñ áäýéáééí ñáéááðð çéé àæéééáäää ýððýæ áóé áónää àæ àóóéí í ýáæééá ðàí ðóóéáí àá- çýð;

- “Óóóá áón” äýäýä óðãüã éëýððéééýðäýý òýä òýäýí óóóéééí ýðäýýä, ýñðçé äýðýý, èðäýí æéýé, ð°è°éééééí áónää òýéáýðýýð ààì æóóéáí, àáí àáàðàä ýñðçé ðàí ààðäé áçðéé òí éáí ãáí ò ýðäýýáééí ðàí ðààð ðóáüðáä ýçýí øéð, éí ì í áí ééí óáéðáéáää, òýí àèðüí ýððééá òýðýáæççéýð í°ð°é ááéáéüã ðí áí ððí ééñí í ááéðáàð ðónääð;
- Àøéãð ì àèðì àé, òçäýýí ýé ðàððáòðáé áí éí í òàððãä èäýáðð àøéãð ì àèðì àèüí ðónääé ç°ãø°ð°é òçñýð, ñóí ãóóéáð, øéææççéýí ááãð, ááðüðááéãð, àáçðüí ðí ñí ü ýðýé ðééð ç°ãø°ð°é òçñýð, áçðýýáýðççí ðóááð äýðýý ááéáóóéáð çáä ðóðáéí óóóéééí ýðäýýáééí “àøéã òçððýã- æéí òýí ý çýí”/“àøéã òçððýã- òááä ýçýí”-ééá ðí áí ððí ééñí í ááéðááñ àááí à ðóðáé óóóéééí ýðäýýäýä ñàí òççäééí ñççéééí 3 ýñðçé 5 æééééí ðóááðááí à ð°ð°íã° ì ðóóéñàí (ççí á çýýé í éáí ñí í áááðáð), ðáí àáí í éééççéýéðééí áí éí í àæéé áçéðýðäýð äýðýýéé çí añýí äýýð ðàí ððáí àæéééãñàí óóóéééí ýðäýýáééí ðáéáððð ì ýäýýééééá àáðáóóéñàí ááéð;
- Óã ðàí ààðäéä ð°ðééí °í -èð áí éí í áónää òýçãáàðéáãäì àé ðàðéóóééáãðáé éí ì í áí é /ÖË/, ð°ðééí °í -èð áí éí í áónää ðóáüðáàð éí ì í áí é /ÖË/, í°ð°ðé°éééá áááðááñàí ááéð, ýñðçé í°ð°ðé°éééá óóóééáð ðónääé ç°ãø°ð°é ýçýí øéð ýððééá òýçãáàðéáð;
- ð°ðééí ááéáóóééáãããñ ðáí ááð çàðéáðááä áçðé ì ðí éðíã-áí ññ äýýðð “àøéã òçððýã- æéí òýí ý çýí”/“àøéã òçððýã- òááä ýçýí”-ééá ðí áí ððí ééí òüã øáàðááð, éí ì í áí ééí ýðð áçðéé áéááí ðóðááéðáí (ççí á: Áçéðýðäýð çàðéðáé, ÖÓÇ-ééí àèççä, éí ì í áí ééí ÖÓÇ-ééí í àðééí àé-áééí áàðáä, áð°í ðéé í ýàðéáí, òýí àèðüí ç°ãø°éééí àèççä, áónää)-üã ðí áí ððí ééí òüã øáàðááð;
- ðónääé ç°ãø°ð°é ýçýí øéã- íü æéé áçðé ÌË Æ-ð °ðééí ì í áðáðíð áí éí í ðónéáí áçéðýðäýã-, ðáí àáí í éééççéýã-, ð°ð°íã° ì ðóóéáá- äýð ì ýð äýðýýéã-áééí ì ýäýýééééá àáðááæ °ãð. Í í áðáðíð, ðónéáí áçéðýðäýã-, ðáí àáí í éééççéýã- áónää äýðýýéã- éí ì í áí é íü °ðééí àøéã òçððýã- æéí òýí ý çýí éé ì ýäýýééééá òí éáí ãáí ò ááéáóóééáããä ì °í ðáééáí áæ, òççí á ì ðñí í °ð°é°èðééá ðóðáé áçðé ì ýäýýéæ ááéð ççðáééá ðóóéü-éãð;
- Äýýðð í°ð°éççäýä ðóðáéí óóóéééí ýðäýýáééí “àøéã òçððýã- æéí òýí ý çýí”/“àøéã òçððýã- òááä ýçýí”, “ýðð áçðéé áéááí ðóðááéðáí” íü “óéñ ð°ðä í°é° áçðéé ýðäýýä”⁵⁴ ì °í ýñýðééá ðí áðóóéñàí ááéðüã øáàðááð.

54 Erica Westenberg, Max George-Wagner, From Reporting to Reform: Eleven Opportunities for Increasing EITI Impacts, EITI Briefing June 2015, Natural Resource Governance Institute.

7.2.3 Хувь эзэмшил

- “Àøèã òçðòÿã+ æèíòÿíÿ ÿçÿí”-èèã êîì ì àíàíèéí 5 áíèíí òççíÿÿñ äÿÿø ðòáü ÿçÿí øèã+äÿÿñ òì äðóóèàð;
- Óèñ ð°ðä í°è°° áçðèé ÿòäÿÿàèéí ðòáüä ÿçÿí øèæ áóé ðòáüòàà, °ì +è°èèéí òÿéäÿð, ðòáü òÿì æÿÿí ÿÿñ çè ðàì ààðàí “àøèã òçðòÿã+ æèíòÿíÿ ÿçÿí” äÿæ ççÿ.

7.2.4 Улс төрд нөлөө бүхий этгээд

- Êîì ì àíàíèéí íèèð ÿçÿí øèã+äÿÿñ óèñ ð°ðä í°è°° áçðèé ÿòäÿÿàèéí ðàì ààðèüä òì äðóóèàð;
- “Óèñ ð°ðä í°è°° áçðèé ÿòäÿÿä” äÿäÿð “Í èèðèéí àèàáíä íèèðèéí áíèíí ðòáèéí àøèã ñííèððèèüä çíðèèòóóèàð, àøèã ñííèððèèüí ç°ð+è°°ñ òðüä+èèáí ñÿðàèéèÿø ðóòàé ðóóèèéí 20 áóãààð ççèèéí 20.2-ò çàãñàí ÿòäÿÿàèéí ðàì ðóóèáí òì áíððíèèí. Ëíäÿòäÿÿ äàààäá óèñüí “óèñ ð°ðä í°è°° áçðèé ÿòäÿÿä”, óèñ ð°ðèéí íàì ùí óàèðäàð àèàáí ðóòààèðíüä íÿì æ ðàì ðóóèàð àñóóàèüä Í ÕÌ Æ Ç°àøèèè°í òì äòíí ò;
- Áàíèí ù ðóòàé ðóóèü, Ì °íá° óàààð áíèíí ðàððíðèçì üä ñàì òççæççèÿðòÿé òÿì òÿò ðóòàé ðóóèü, Êîì ì àíàíèéí ðóòàé ðóóèèéí òçðÿÿíä óèñ ð°ðä í°è°° áçðèé ÿòäÿÿä áíèíí ðàðèèòàà+èèá ðàì ùæ ì ÿäÿð, áàðàèààæóóèàð, ðàðèèòàà+èèí ÿðñàÿèèá òì áíððíèèí òòíè è òíèáííòíè çèè àæèèèààáíü ðàèèáíä ðóóèüä ðàì ààðàð ÿòäÿÿÿÿñ ààðàóóèàð, ðóóèàð+ áóé äÿððòÿÿé, àñóóàèüä çàààèæ ñòèèàð;
- Õ°ðèéí òíèáíäáíò áàèáóóèèàààñ ñççèéí 5 æèèèéá ðàì ðóóèáí ðóóèüä çàãñàí óèñ ð°ðä í°è°° áçðèé ÿòäÿÿàèéí æàãñààèð ààðàæ áàòèàð, øèíÿ+èèæ áàèè. Ëíäÿòäÿÿ ðóòàéí ÿòäÿÿàèéí ðàèèððèéí áóãààðüä ì ÿäÿÿéÿá áààðàãñàí áàèè, óèì ààð ð°ð áíèíí ðòáèéí òÿøèèéí çèè àæèèèàààä òÿèáóóèàð, òÿáíèè ñàìòçç áíèíí ðàðíèè òíííä ð°ð°ð°í æ, ìðíäðàì ì ðàì áàì æèéí í°ò áíèíí æèèá àøèèèàð áàèèèààð òá çèè àæèèèàààä çíðèíí áàèáóóèàð;
- Óèñ ð°ðä í°è°° áçðèé ÿòäÿÿàèéí æàãñààèèüä àðèèæààì ù áàíèóóá, íèíí óèñüí áàèáóóèèàààä ðòáèèàð, ð°ðèéí òíèáíäáíò áàèáóóèèààòóóáíí áóíá ì ÿäÿÿéÿ ñíèèèèí ò ò°ð°èèá ççðäççèÿí áàèè øààðàèèààðè.

7.2.5 Хууль тогтоомжийн зохицуулалт

- Ìèáíðèíò çèèääÿðèÿè ÿðòèÿò êîì ì àíàíèèóáíí àøèã òçðòÿã+ æèíòÿíÿ ÿçàèèá èè òíá áíèíí ò ñàíà+èèáüä áíèèò àæèè áíèíí òíá ðóóèü òíäòíí ì æèá ààðààð °°ð+è°èè ì ðóóèàð øààðàèèààðèé áàèíá. Çíá:
 - Õóóèü òíäòííí æèéí íÿð òíì ù, ííü òíáíððíèèèèè, ðàì ðàð òçðÿÿä èæèè áíèíí;

- Үдэйн аагяаеи пәәаадүи еө оiа ааеәеүи оооәе оооөеи о°н°еә “аөеә оҗдöя+ æеi öýíý ýçýi”/ýñеeи °i +e°ä+eи еө оiа ааеәәөоәе оiеái i оiе еә аҗдöýi çî ðеөоөәеөüа ооñаi ОЕО-ä °дä°i аадүа аадөоөеәд.

Ингэснээр журмаар зохицуулагдах зарим асуудлын хамрах хүрээ, хариуцлагыг тодорхой болгон хувийн хэвшлээс ирэх эсэргүүцлийг арилгах, агентлагийн дарга нарын баталсан журамд хэдийд ч хууль зүйн үндэслэлгүй өөрчлөлт орох нөхцөлийг бууруулан, мэдээллийн ил тод байдлыг хангах ерөнхий хууль байдлаар зохицуулах боломж бүрдэх юм.

- Аоñаä оооөü оiäoñi i æеä аөеä оҗдöя+ æеi öýíý ýçäеeи i ýäýýеeеä öýеäаäоäе çî ðеөоөеäд, оооөüа çаñаi çî äýñеýеýд о°дeеи ааеäооөеäаäа ääдäае °ä°о çî ðеөоөеäеöüа ооñаä;

- I °iä° оäаäд, ääддi ðеçi üа ñаi öççæççëýöдýе öýi öýö оооәе оооөеи оҗдöýiä аоñаä ñаеäаäüа öаi дoоeäд ааеäеäд “аөеä оҗдöя+ æеi öýíý ýçýä”-eеи еө оiа ааеәеүи °дä°æççеä öäдeеöää+, äýдýýеä+ äеäооөеäаä, öçñýеö ääдäаä+, ооñаäе ç°ä°д°e ýçýi өеä+eеä i дi өооөеä оiäi дoиeиo. I °i äаiе, ñаi öççæеeи äеäооөеäооäüи äаi äаi ö äýеýi i °iä°iee æçеäýýiä öýiäеö äаäеö, i ýäýýеýö ааеäаä äiеi öýiäеöüа ç°ä°оi Ñаi öççæеeи i ýäýýеeеeи äеäа äçөýöäýäýä ааеäеüа °д+e°о çаi ääд °дä°i оҗдöýiä iеäýi ä äеä äiеi ö i äаäеäеäеäе i °iä° оäаäд, ñаi öççæеeи äýi ö öýдýäдýе öýi öýö +eäеýеeеä öаi дoоeä çî ðеөоөеäд. Çiеe оöеä iеi ääеüи i дi өoñiä öаiäñаi äæеüи öýñýä ааеäооөеä öаi öüи äæеeäаäаä °дi ççëýö;

- Ýiý ñаеääдд ооñаäе ç°ä°д°e äñаi, öаi ääдд i дi өoñæ өäеäдñаi, аҗдöýäýöççi оäаäд äýдýý äеäооөеñаi оооөеи ýäýýäýä өеeæеөдeи çî ðеөоөеäеäаä iеeöýö оöаäоäаä iýä °äд°д дañаеäд äiеäiö, çаñаi оöаäоäаiä äаäдæ i ýäýýеeýý ääдäаäе °ä°äç°e i°оö°еä ооñаäе ç°ä°д°eеeи оöаäоäаä ñoñäд, ääçд ýçýi өeö/аөеäеäд ýдөeеä ñoñäд çýдýäд оi дeä äаäеö i°оö°e äiеäiö çýдäýýд öäдeоөеäаä оi i öiö çî ðеөоөеäеöüа Үдэйн аагяаеи еө оiа ааеәеүи оооәе оооөеи о°н°еә ооñаäе, аадөоөеәд;

- Öеeæеөдeи çî ðеөоөеäеö ðеeö ааеäеäд i ýäççëýä ääдäаä+ öýдýä iеäi дeиo ñаеääдд çеe äæеeäаäаä ýдөeýö, °дeеи оöäü ýçýi өeеeи eñi iäiеäе äiе äоñаä оöäüöаäiü аөеä оҗдöя+ æеi öýíý ýçäеeи i ýäýýеeеeä i дoоeäдäд çаäд, i °i дoоäеi аөеä оҗдöя+ æеi öýíý ýçýi iü оeñ д°дä i°e°о аҗдeе ýäýýä, öççiеe оiеái ääiö ýäýýä i °i ýñýö, äоñаüи °i i°н ýдд öýдýäæççеä äоe ýñýö i °i д°дeи äеäооөеäаäдäе äýдýý äеäооөеñаi, öаi ääдд i дi өoñi, äçөýöäýñýi äæеüи äеääдд i ýäýýеe i дoоeäд öýñýä äеä äi еäi ö;

- Āçðŭí òóòáé òóóéüā āāçàð ýçŷí øēð, àøēāēāð āýðŷý áāēāóóēāòāā òóāü òçí, òóóēēéí ýðāýāēéí àøēā òçðòýā- æéíòŷíý ýçāēéí ì ýāýŷēēēā āāðāāæ °ā°ò çí òēòóóēāèð òēéð;
- Āçðòāýē ì ýāýŷēēēā ò°ð°æ, àæēēāð ò°ðēéí áāēāóóēāāŭí -ēā ççðāēēā òí āí ðŭí éēí ò;
- Ò°ðēéí àóāèðŭí òóòáé òóóéüā ò°ðēéí áāēāóóēāāŭí òóāāēāāí áāāèðŭí çēē àæēēāāāāí ā òŷí àèð òāāèðāāā āýðŷýēā- ēî ì ìāí èé, òóāü òçí èē àøēā òçðòýā- æéíòŷíý ýçí èēā òí ðŭóēñāí ŷñŷðēēā øāēāð çí òēòóóēāèð áéé āí ēāí ò. Øēēýí āāí ñí ŭ òóòáé òóóēéí 6 áóāāð ççēēā çāñāí ì ýāýŷēēēā ì ēí ì í èéðýā èē òí ā áí ēāí òāí ì āýðŷýēā-, çàðēāēāā-, çēē-ēēāýý ççççēýā-, ì èēēççēýā-ēéí àøēā òçðòýā- æéíòŷíý ýçāēéí ì ýāýŷēēēā ì °í ì èéðēýð;
- Ò°ðēéí āí ēî ì ì ðŭí í óóāēéí °ì -ēéí ò°ð°íā°ð āāðāā, àæēē, çēē-ēēāýý òóāāēāāí áāāð òóòáé òóóéüā òāí āāðð ì ðŭí èòí ò ēî ì ìāí èéí àøēā òçðòýā- æéíòŷíý ýçí èē ì ýāýŷēēēā āāðāóóēā āāñāí áāēðāāð, ì °í °í í °ò òí āí ðŭí é òóāāòāāí ā āýðŷý áāēāóóēñāí ēî ì ìāí èéí ì ýāýŷēēēā ì °ð°æ āāāðāāð, òýðýā ì ýāýŷēēýý āāðāāæ °ā°òççé āí ē āāðēí òāí āāðð ì ðŭí èòí ò ýððēēā òāñāð áāēāēāð çí òēòóóēāð;
- Ì ì ìāí èŭí ò°ð°íāēéí áèðæ āýð çíýð òāñ āāðāā- ēî ì ìāí èóāŭí òóāüòāā ýçŷí øēā-āèéí ì ýāýŷēēēā á°āēççēýðāýý ì āýāðāā àøēā òçðòýā- æéíòŷíý ýçāēéí ì ýāýŷēēēā āýēāýðŷí āçēāýð, ò°æ, āçðŷí áāāð;
- Ñāí òççāēéí çí òēòóóēāð òí ðŭí çíýð òāñ āāðāā- ēî ì ìāí èóāŭí òāēēāí āāāð àøēā òçðòýā- æéíòŷíý ýçāēéí ì ýāýŷēēēā āçðŷí āçēýā āāāð āðāā òŷí æýý āāāð, ì ìāí ē àøēā òóāāððēēñāí ì ýāýŷēēēā āā- àøēā òçðòýā- æéíòŷíý ýçāēéí ì ýāýŷēýèðýé òóēāāð, òŷí āí āāðāēāāāæóóēāð;
- Òóóéü, æððāì , ì āýāðŭí òāððēòāí òýēāāàðāē áāēāēüā òāí āāð.

7.2.6 Мэдээллийн сан

- Ì ēāí ðēí ò çēēāāýðēýē ýððēýð ææ āðóéí íýāççāēéí àøēā òçðòýā- æéíòŷíý ýçāēéí ì ýāýŷēēēā Āøēāð ì àèðì àèŭí āāçàðð ò°āē°ðççēýí íýāñŷí áāāç áéé āí ēāí ò ì ü ççéðýé. Ò°ðēéí áāēāóóēāāóóāŭí ì ýāýŷēēēā òóāāēāāāð ñí èēēòí ò, òýēāóóēāð ì àðāí èçì āçðāççēýðāýý Āøēāð ì àèðì àèŭí āāçàð, Āçðŭí òí ñí ŭ āāçàð, Òāðāāðŭí āð°íðēē āāçàð, Òēñŭí āçðòāýē, Ñòāðēñðēēééí āð°íðēē āāçàð, Ñāí òççāēéí çí òēòóóēāð òí ðŭí, °ì -ēéí òāððēòāāí ŭ āāçàð çýðýā áāēāóóēāāóóāŭí òāí āðñāí ì ýāñŷí ñçææýý áéé āí ēāí ò ì ü ççéðýé.
- Óā íýāñŷí ì ýāýŷēēēéí áāāçāā Ñāíāēéí ýàì , Òóóéü ççéí ýàì , Òēñŭí āçðòāýē, Ñòāðēñðēēééí āð°íðēē āāçàð, Òāðāāðŭí āð°íðēē āāçàð, ì ðŭí í óóāēéí Çāñāā āāðāŭí Òāí āŭí āāçàð, Ì ì ìāí èŭí ò°ð°íāēéí áèðæ, Ì ì ìāí ē Áāí ēí ŭ Ñāí òççāēéí ì ýāýŷēēēéí àēāā, Òāāí óóēŭí āð°íðēē āāçàð, Áāēēāāðāē òŷí òýð

aaçað, Î ÒÐÁÑ áíēíí áónāā ōīēáíāāīō áāēāóóēēāāā ōāī āāðāō ÷ēēýēýýðýý ì ýāýýēýē ìðóóēāō, ì ýāýýēýēā íýāōðýō ýðōēēā ōōñ ōōñāā íü îēāīæ, öýíāō çīðēōóōēāēōüā áēē áíēāīō;

- “Àøēā ōçððýā÷ æēīōýíý ýçýā”-ēēí çíāýñíēē ì ýāýýēēēēí āāaçōāē áíēñííð ì ýāýýēēēēā áíāēēæ, îēíí íēēōýā ēē ōīā áíēāīō çað÷ì üā ì ýāýýēēēēí ñāíā ōāāāāēāō ò°ðēēí ýðō áçōēē áāēāóóēēāāā íü áónāā áāēāóóēēāāāōāē ōāðēēōāí ōīðēðīēōīæ îēíí íēēōýā ōāðēì öýēāýðýýð, ōīāīðōīē ōōāāōāāíā ēē ōīā áíēāīō çīðēōóōēāēōüā ōóōēüā ōōñāāæ °ā°ō.

7.2.7 Төрийн байгууллагын чиг үүрэг

— Êîìîáíē òōñāāē ç°āø°ð°ē āāāō, ñóíāāō, øēēæççýō, āāðüōāāēñíüā áçððāççýō, ò°ðēēí áāēāóóēēāāāōāē äýðýý áāēāóóēēāō, êîìîáíēēā øēíýýð áíēíí °ð÷ē°í áāēāóóēēāō, çēē āæēēēāāāāíü ÷ēēýē íýí ýāāýō/ōāñāāāāō, °ì ÷ē°ā÷, ýðō áçōēē áēāāí ōóøāāēōāí, Äçðýí áçððāççýō áíēíí Êîìîáíēēí ōóðāē ōóóēüā çāñāí áónāā ì ýāýýēēýý øēíý÷ēýōýā āāðāāō ççēēēēā øāāðāāō áāēāēāāð áçððāýēēēí ì äýāōāā °ð÷ē°ēō ìðóóēāō. Òçíā:

- ōóōēēēí ýōāýýāēēí ōōāü ýçýì øēēēí çāāāðāāā
- ōóāüōāāí ü ì ýāýýēýē
- ōóāüōāā ýçýì øēā÷ēēí ì ýāýýēýē:
 - íýð,
 - çíāýñíēē áēāēēí áāēōāāēōüí äóāāāð
 - ò°ðñ°í îāíîî
 - çíāýñ ōāñāā
 - îðøēí ñóóō ōēñ îðíü íýð
 - ōēñ ò°ðēēí í°ē°ðýē ýōāýýā áāēāāā ýñýō ì ýāýýēýē /ççíā: öýðýā áāēāāā áíē äýēāýðýíāçē ì ýāýýēýē ìðóóēāō öýñýā/
 - îðøēí ñóóō āaçðüí áíēíí āæēüí òāýā
 - áónāüí °ì í°ñ ýðō öýðýāæççæ áóē ýñýō ì ýāýýēýē /ççíā: öýðýā ðēēí áíē äýēāýðýíāçē ì ýāýýēýē ìðóóēāō öýñýā/
- ōóāüōāā ýçýì øēā÷ēēí ōīēáíîðíē ýōāýýāēēí ì ýāýýēýē
 - íýð
 - çíāýñíēē áēāēēí áāēōāāēōüí äóāāāð
 - ò°ðñ°í îāíîî

- ḷí äŷñ óāñàà
 - îðøeí ñóóó öēñ îðí û íýð
 - öēñ ð°ðä í°e°° áḷðeé ýòäýäèéã òî äðóóèäð /ḷíä: öýðýä ðèeì áíë äýëäýðýí äḷé ì ýäýýéýé îðóóèäð öŷñýä/
 - îðøeí ñóóó äaçðûí áíēíí àæèûí ðäýä
 - áóñäûí °ì í°ñ ýðð öýðýäæḷḷææ áóé ŷñýð ì ýäýýéýé /ḷíä: öýðýä ðèeì áíë äýëäýðýí äḷé ì ýäýýéýé îðóóèäð öŷñýä/
 - ðóäüöàà ýçýì øèä- ðóóèèéí ýòäýä ŷñýð
 - öýðýä ðèeì áíë êîîíáíééí 5 áíēíí òḷíýŷñ äýðð ðóäèéí ðóäüöàà ýçýì øèä-æèéí øóóä áíēíí öýä öýäýí äàì æèääà/ñḷèäýý ðóóèèéí ýòäýäèéí öààì à àøèä öḷððýä- ðóäü öḷí öḷððýèð ì ýäýýéýé
 - ðóäüöàà ýçýì øèä- áóñ ýòäýä äàì äàððäà, ŷñðḷé òîéáíîíé ýòäýäèéí öàì ò êîîíáíééí ḷéè àæèèèääàäíä öýíäèð ḷḷḷèäýä ŷñýð äñóóèäà, òîéáí ääí ò ì ýäýýéýé
 - ýòñèéí àøèä öḷððýä- æèí öýíý ýçýí íû öēñ ð°ðä í°e°° áḷðeé ýòäýä ì °í ŷñýð äñóóèäà
- Í ýäñýí ì ýäýýèèèéí áààçää íýäððýð áóḷó ì ýäýýéýé ḷçýð ýðð, ì ýäýýéýé îðóóèäð áíēíí çañäððèäð àæèûä ðàððèöòñáí ðññäé ì ýðäýæèðýí/àæèèðí ûä æèääí ðóðäèèäð çààð, +èä ḷḷðýä, ðàððèöòèääûä ðññäñáí æððí ûä Ì ííäíè Öèñûí Çañèéí äaçðûí ðóðäèèäð áàðèäð. Çañèéí äaçðûí 2007 ííû Ì éáíðèíð ḷéèäýððýèèéí èè òíä áàéäèûí ñáíäà-èèûä öýðýäæḷḷèýðýä îðíèðíð ð°ðèéí çàððèääáíû áàéäóóèèääóóáûí +èä ḷḷðèèéí ðóðäé 222 òíîð òíäðíè, 2012 ííû Ì éáíðèíð ḷéèäýððýèèéí èè òíä áàéäèûä öàíäàð çàððè äðäà öýí æýýí èè ðóðäé 80 òíîð òíäðííè äè òí éáí ääí ò °ð-è°èðèäá ì ðóóèäð;
- ð°ðèéí áàéäóóèèääàñ òí éáí ääí ò ðóóèè òíäðííè æ, äḷðýì, æððàì, ì äýðòûä áàðèäí äàððäð, °ð-è°èð ì ðóóèäð ðóäàðäàð òí äí ððí é çààæ °ä°ð;
- Ì ðíí íóðäèéí óàèðäèääûí +èä ḷḷðèèä òí äí ððí é çààæ, ðàððèöòñáí àæèèðí û +èä ḷḷðèèä æððàì èäð, èæèè ð°ðèèéí ì ýäýýéýé áààð ýðð çḷéí ḷíäñèäá àéé áí éáí ò;
- Õóóèèéí ýòäýäýä ðóóèè òíäðííè æ, äḷðýì æððàì ä íèèöḷḷèýí ḷéè àæèèèääà öýðýäæḷḷèýð, ðóäüöàà ýçýì øèä-, ð°ð°íä° îðóóèää-, ðàððèöòää-, äýðýýéýä- áàéäóóèèääóóáûí àøèä öḷððýä- æèí öýíý ýçæèéí ì ýäýýèèèä áààð, áàðäèääæðóóèäð, ýðð áḷðèé ýòäýäèéí áàðäèääæðóóèñáí ì ýäýýèèèä ð°ðèéí áàéäóóèèääà ääðäàæ °ä°ð, òàéèáí ä ðññäð òàèäð çàààð ç°äè°í æ °ä°ð;
- “Àøèä öḷððýä- æèí öýíý ýçýä”-èéí ì ýäýýèèèä íèíí öèñûí áàéäóóèèääóóáðèè ñí èèèðí ò ðàððèöòáí í èéáí èèèûä àéé áí éáí ò àæèûä ýððýð.

7.2.8 Аж ахуйн нэгж

- Өооөеэеі үоӧүүүяа еіііаіеэі цаһаӧеәеуӧ нӧәәдóоөао, і үӧүүеэеі еө оіа ааеәеуӧ оаіаӧ, ооӧуоаа үсүі өеӧ+, о°д°іа° ідóоөаӧ+, оӧдөөоӧӧ+, аӧдүүеяа- ааеӧоөеәаооуі “аөеӧ оӧдöүӧ+ аеіöүі үсүӧ”-еі і үӧүүеэеӧ ааӧ, ааоәәӧӧӧооөаоӧ оӧдөоөеәӧӧӧӧ аәеөөао цад+i аа оіаідöіеөіо, оӧдөоөеәӧӧ оӧеүүӧ аі оі і а çі өөооөеәөуӧ аеө аі еӧі о;
- Аеөааа оі еӧіаӧі о үднӧүеә нóодөеñаі о°ө°әө°ӧ° аі еі аһдóоөә, нóдӧӧөӧӧ оаі дӧӧӧӧ і үӧеүӧү аӧүөеӧеү;
- Аеөааа і аӧуоаа ооӧуоаа үсүі өеӧ+ °°д°° і үӧүүеэү ааоәәӧӧӧооөао і°дö°өөеә аӧдӧӧеү;
- а°дөеі еіііаіеэі “аөеӧ оӧдöүӧ+ аеіöүі үсүӧ”, оі еӧіаӧі о үоӧүүӧ, “өөñ о°дӧ і°ө°° аӧдөө үоӧүүӧ”-еі аӧдӧӧеэеӧ аеө аі еӧі о, өөіү+еү, іеіі і еөүӧ і үүөдөүе аі еӧі о;
- Еіііаіеэі “аөеӧ оӧдöүӧ+ аеіöүі үсүӧ”/“аөеӧ оӧдöүӧ+ оааа үсүӧ”-еө і үӧүүеэеі çіүі ç°а ааеәеуӧ ааоәәӧӧӧооөао аеааі ооөӧӧөіуӧ оіаі дöіеөіо. Еі аӧуӧү ооөеэеі аһооӧӧӧ оӧдөоөнӧі çӧөдӧә/ӧөәо і үдӧӧеөдö і үд ааоәәӧӧӧооөао.

7.2.9 Мэдээллийн ил тод байдал

- Үдӧүн аӧүеӧеі нӧәӧӧдö “аөеӧ оӧдöүӧ+ аеіöүі үсүӧ”/оааа үсүӧ”-еө і үӧүүеэеі і үӧӧнӧү нӧі ааеӧооөао;
- Еі аӧуӧү Ооӧу оӧіеө і оооуі оооәө аі еіі Ааеӧоөеәӧуі і оооуі оооәө ооөөөоӧӧ цаһаі ааеӧоөеәӧ, ооӧу оӧіеө і оооуӧ оаі ааеӧо ççа́йүӧ еө оіа аі еӧі о і үӧүүеэеі оӧд оӧдүү, адӧа çаі уӧ оіаі дöі еөө оі еӧіаӧі о ооөөө оіаӧі і аеӧ о°д+ө°өө і дóоөао. çіӧ:

 - Үдӧүн аӧүеӧеі нӧәӧӧдö çеө аәөөеәӧӧӧ үдөөүӧ+ аә аоөөі і үӧӧ аӧу ооӧу үсүі өөөө і үӧүүеэеӧ ооӧу оӧіеө үӧ о°д°іӧеө і оооӧӧ оаі аадóөөӧӧӧӧ аәө çі өөооөеәөуӧ Үдӧүн аӧүеӧеі нӧәӧӧдöүі еө оіа ааеӧөүі оооәө ооөөөөө і о°н°еә ооһааі аӧдөөөөао;
 - “Аөеӧ оӧдöүӧ+ аеіöүі үсүӧ/үөһеөі °і +ө°ӧ+еө і үӧүүеэүӧн ооӧу оӧіеө едӧүіеө аӧдӧӧеэеі аоӧӧӧ, ідөөі нóоӧӧӧ оӧүӧеӧ еө оіа аі еӧі оіа аӧдөі өеӧ оүçӧӧӧӧӧөуӧ оіаі дöі еөі о.

7.2.10 Хариуцлага

- Аөеӧ оӧдöүӧ+ аеіöүі үсүі еө і үӧүүеэеӧ і ооі аадӧӧӧооөао, ооӧӧө і үӧүүеү, аодóо і үӧүүеү, ааоәәӧӧӧооөөнӧі үоӧүүӧ оӧдөоөеәӧӧ аеӧӧ çүдӧеӧ ооһаӧеәі

çîðeöóöèàð. Í ëîí óëñúí æèøáýð ì ýáýýèèéí ì àýàðàà áóðóó ì ýáýýéýè ì ðóóèàð ì ü òóññáé çúéè÷éýèðýé áàéááá áà ì àýàðúá á°áè°ðá°° ÷ òàðèóóèàáàðàé áàéòúá òðàì ñàðèóóèàð áàáóó òàèòàé. Õççí÷éýí ì °íã° óááàð áýì ò òýðàèéá ìíðèíð áíëíì æãé í°ðö°èä ì ýáýýèèéá áóðóó/ðóáàè áàððàñàí áýááýð ÿè ìíííð ì áááàèèè áçðááýá ó÷ðàñ ýíý ññóóáèúá ì ýðäýæèèéí áæèúí òýñàèéí ñàí àè áçáí ýèðýá òóèáóóðèáí çîðeöóóèàð;

- Õóóèüä ç°ð÷èèéí òàðèóóèàáúí òýéáýðèèá òóóèèéí ýðáýýá áíëíí òóáü òçí áýæ ýèááàðàé áàéèèàð òóóèü òí ñðí ìí æèä òóññáð;
- Àøèä òçððýá÷ æèíðýíý ýçàèéí çíáýñíèé áçððáýèèéá òëñúí áçððáýèèéí áàçàð, ýñðçè áóðááááá÷ ýðáýýá ññíáíí øàèááððóóèàèòààð, ýðñáýèá ñóóðèèñàí áàéèèàð òýíáí áàðàèáááæóóèæ, áçáíýèð áàððáæ áàéð, òèì áàð æèè áçð ñàèæðóóèèèð òèéð.

7.2.11 Бусад санал зөвлөмж

- Ýðýí ñððáàèæèèð ñýðáççè÷èä áíëíí èðäýíèé íèèáí èéí áàéáóóèèááóóá, ñóáèàà÷èä, ò°ðèéí áàéáóóèèááúí òàðèóóñàí àæèðíóóáúá ì ýðäýøççéýð, ÷ááááðæóóèèð, ñððáàèð çîðèíí áàéáóóèèð, òððøèááá ñóáèèð, òýáýí ä çîðèóèñàí áàððúí áàèááá áýèòáýð;
- Ì °íã° óááàð áýì ò òýðýá áíëíí àøèä òçððýá÷ æèíðýíý ýçàèéí òàèáàðð ñóááèèáá, áçí øèíæèèáýýá íýì ýááççéýð.

Ашигласан материал

1. https://eiti.org/files/BP/board_paper_30-4-b_beneficial_ownership_pilot_-_evaluation_report.pdf
2. 4th EU Anti Money Laundering Directive definition: <http://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015L0849&from=EN>
3. The EITI Standard, EITI 2016
4. Board paper 30-4-B, Beneficial ownership pilot evaluation report, EITI International Secretariat, 2015
5. Mí í ãi èúí î éái ðëí ò çééäýðëýèèéí èè òí ä áàéäèúí ñàí àà-èèäúí áàðàèääæóóèèè, Coffey International Development Ltd (Èí ò òè Èí ò àðí áéøí è Ááääèí ì ì áí ò èí ì ì áí è) 2010
6. Transparency International, Policy Briefing #02/2014
7. Mongolia Country Strategy Note, Natural Resource Governance Center, 2015
8. Transparency International, Technical Guide, Implementing the G20 Beneficial Ownership Principles, 2015
9. ì í äñýí òóóèü, 1999
10. Áàèèäúí ýñðýá òóóèü, 2006 î í
11. Èí ì ì áí èéí òóðàé òóóèü, 2011 î í
12. Ì ÓÁÒÑÒ òóðàé òóóèü, 2013 î í
13. Í ÁÍ ÁÓÄÑÇÄÑÇÓÑ òóðàé òóóèü, 2012 î í
14. Ááí èí ù òóðàé òóóèü, 2010 î í
15. Àøèäò ì àèòì àèúí òóðàé òóóèü, 2006 î í
16. Áàçðúí òì ñí ù òóðàé òóóèü, 1991 î í
17. Ö°ì èéí ýí àðàèéí òóðàé òóóèü, 2009 î í
18. Óèñúí àçðàýèèéí Áð°í òèé òóóèü
19. Ì î í ãí è ááí èí ù Ñàí òççàèéí äýì ò òýðýäòýé òýì òýò òýèòñèéí ýðò ççéí áàéääè
20. Óèñúí àçðàýèèéí Áð°í òèé áàçðúí Àçðàýèèéí áàçðúí ýðò ççéí áàéääè
21. Ö°ð°í ä° ì ðèí äúí ì ýäççèèéí çàð-èì
22. Ö°ðèéí áàéäóóèèääóóä /ÑÇÓ, Ì ÓÁ, ÁÌ Á ä ì /-úí òàééääí àèòúí ñòàí ààðò
23. ä°ääèèéí óððàé-2, Ì î í ãí è Óèñúí Ì Ì ÈÓÄÑ-úí 2012-2013 î í ù òàééääí ä òèéñýí àçí øéí àèèäýý
24. ÓÈÖ, ÓÈÖ-úí Óóóèü ççéí Áàéí äúí òì ðì î í ù òì äòì î èóóä
25. Çàñàèéí áàçðúí òì äòì î èóóä
26. Áð°í òèé ñàéäúí òóðàèèóóä
27. Ñàéäúí òóðàèèóóä
28. Àøèäò ì àèòì àèúí áàçðàñ áàðàèñàí àçðýì , æòðàì
29. Áóñää ì àðàðèèè

òàèèáíáààð ñáí òççæéí çíðèòóóèàèò, òíèáíááíò òóóèü òíàòííì æéí ì ýáýýéýè, óèñúí ò°ñ°àò áçðòáýááýýçé ìðèíáí, íèèò çéèááýðéýèèéí òýì æýý áíèíí çéèááýðéýèèéí °ðò°á çýðýá ì ýáýýèèèèá çàààèè òónñáò òààðäèèáúá òíáíðòíèèæ, èíáýñí ýýðýý ìèáíðèíò çéèááýðéýèèéí ñàèáàðð òèèð òèíý÷èýèèèá ýð÷èì æççèñýí. Òççí÷èýí òónñáè ç°áø°ð°è çýðýá ìðèíáúí áóñ çàðèì ì ýáýýèèèèá °ì í° íü òàèèáíæéí òáì ò òçðäççèáýá áàèñáí áíè òèíý Ñòáí áàððúí áàáóò òàòèì òýèáýðýýð áàèðòóóèáí ì ýáýýéýò òààðäèèáá òàáüæ áàèíà. 2013 ìíá Ì-ÈÒÁÑ-úí Ñòáí áàððààð àøèá òçðòýá÷ æèìòýíý ýçæéí ì ýáýýèèèèí ñáíá àèé áíèáíò ç°áè°ì æèèá àèøççí ìðíóóáá °á÷, óèì áàð 11 óèñ /+3/ àøèá òçðòýá÷ æèìòýíý ýçæéí ì ýáýýèèèèá èè òíá áíèáíò òòðòèèòáá ìðíèòæýý. 2016 ìí áýòýá 29 óèñ óá ì ýáýýèèèèá èè òíá áíèáíò òç÷èí ÷àðì àèèò áàðááí àæèèèæ áàèááá áá ìáííáííð àèøççí 9 óèñ Ì-ÈÒÁÑ-úí òàèèáíááà °òðèéí ìðíü ýíý ñàèáàð áàòü àøèá òçðòýá÷ æèìòýíý ýçæéí ì ýáýýèèèèá èè òíá áíèáííá áàèíà. Ì-ÈÒÁÑ íü ñàèí áòðúí òýðýáæèèèèèá äýì æáýá áíèíá÷ 2016 ìíü òèíý÷èýáñýí Ñòáí áàððúí áàáóò 2020 ìíü 1 áçáýýð ñàðúí 1-íèé áíòíð Ì-ÈÒÁÑ-úí àèøççí óèñ ìðíóóá °òðèéí “àøèá òçðòýá÷ æèìòýíý ýçýá”-èéí ì ýáýýèèèèá èè òíá áíèáíñíí áàèó ççðýá òçèýýò áíèèí.

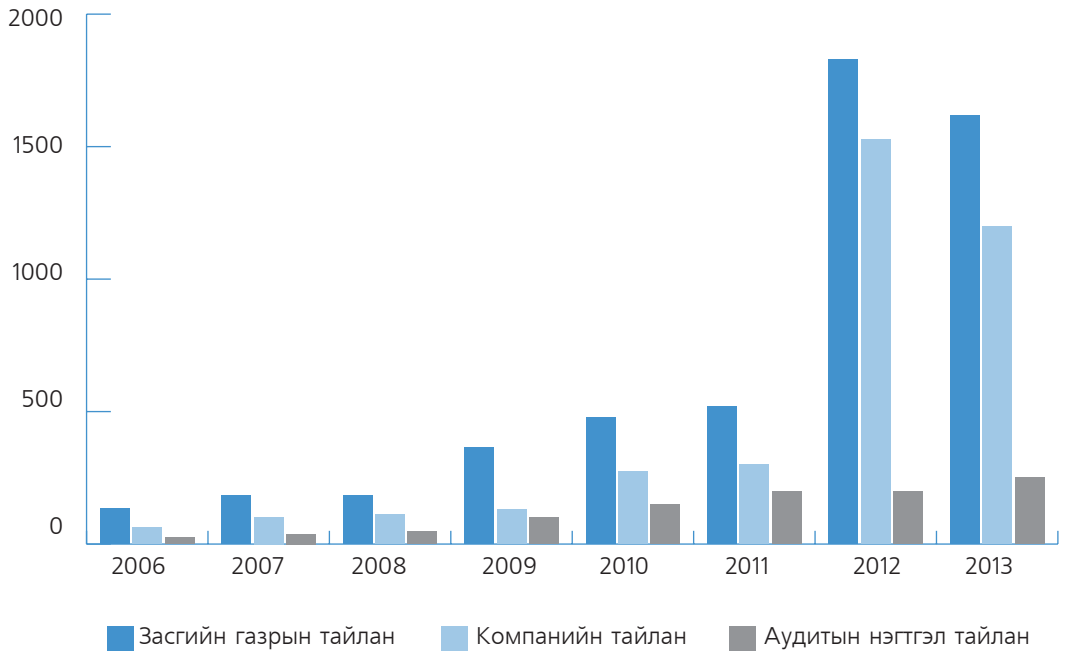
Ìèíí òàèúí ìðíèòííò Ææèúí òýñýá (ÌÒÌÀÒ) íü àèøççí óèñúí Ì-ÈÒÁÑ-úí òýðýáæèèè, çð áçí áíèíí Ææèúí ò°è°áè°á°íá òónñááñáí àæèúí ñçèòýðáýèèèá òýíáí áàòàèááæóóèàò ççðýáòýè àæèèèááá. Áàòàèáááæóóèàòúí çíðèèáí íü Ì-ÈÒÁÑ-úí òýðýáæèèèá áàðñáí àðèò áýáøèèá áèà áàáñáí çíýèáýý òèèèáýí òóòàéí çèè ýáòüá òààøèá óèàì ñàèæðóóèáí çð í°è°á íýì ýááççèýòýá ýì àð àðáá òýì æýý áà÷ òýðýáæççèýò òààðäèèááòàèè òíàòííòíá ìðèáíá.

ᠲᠡᠭᠢᠨ ᠭᠠᠵᠢᠷ ᠪᠣᠯᠤᠨ ᠴᠣᠮᠠᠨᠢᠭᠤᠳᠤᠨ ᠣᠶᠢᠲᠤᠨ ᠪᠠ ᠠᠳᠢᠲᠤᠨ ᠨᠡᠭᠲᠦᠭᠡᠯᠢᠳ ᠬᠠᠮᠷᠠᠭᠳᠠᠨ ᠪᠠᠶ᠋ᠳᠠᠯ 2᠐᠐6-2᠐13 ᠣᠨ

ᠲᠡᠭᠢᠨ ᠭᠠᠵᠢᠷ ᠪᠣᠯᠤᠨ ᠴᠣᠮᠠᠨᠢᠭᠤᠳᠤᠨ ᠣᠶᠢᠲᠤᠨ ᠪᠠ ᠠᠳᠢᠲᠤᠨ ᠨᠡᠭᠲᠦᠭᠡᠯᠢᠳ ᠬᠠᠮᠷᠠᠭᠳᠠᠨ ᠪᠠᠶ᠋ᠳᠠᠯ 2᠐᠐6-2᠐13 ᠣᠨ

Зураг 1. Засгийн газар болон компаниудын ОУИТБС-ын тайлан гаргалт ба аудитын нэгтгэлд хамрагдсан байдал 2006-2013 он

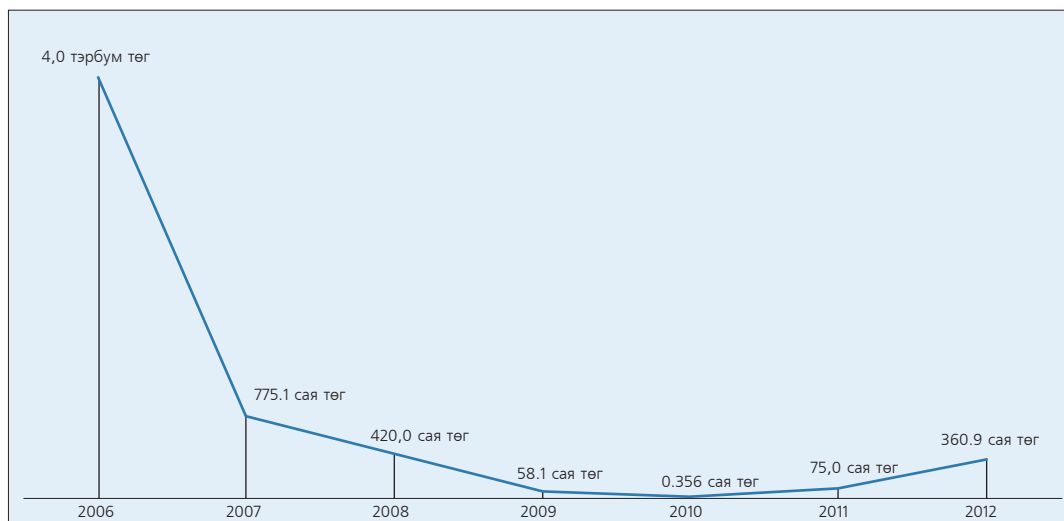
/аж ахуйн нэгжийн тоогоор/

ᠲᠡᠭᠢᠨ ᠭᠠᠵᠢᠷ ᠪᠣᠯᠤᠨ ᠴᠣᠮᠠᠨᠢᠭᠤᠳᠤᠨ ᠣᠶᠢᠲᠤᠨ ᠪᠠ ᠠᠳᠢᠲᠤᠨ ᠨᠡᠭᠲᠦᠭᠡᠯᠢᠳ ᠬᠠᠮᠷᠠᠭᠳᠠᠨ ᠪᠠᠶ᠋ᠳᠠᠯ 2᠐᠐᠗ ᠬᠠᠮᠷᠠᠭᠳᠠᠨ ᠪᠠᠶ᠋ᠳᠠᠯ 2᠐᠐᠗ ᠬᠠᠮᠷᠠᠭᠳᠠᠨ ᠪᠠᠶ᠋ᠳᠠᠯ 2᠐᠐᠗

Зураг 4. Засгийн газрын хүлээн авсан орлого, компанийн төлсөн төлбөр хооронд гарсан тайлбарлагдаагүй үлдсэн цэвэр зөрүү 2006-2012 он

/нàÿ òããð°ã/

Çаңааеéí ààçдúí 2012 ííú 222 òííò òíàòííëííð ýíýòçç Ñàíàà-èèãúà òÿдÿãæççëÿöÿä Ñàíàеéí ÿàì, Õóè òóðòàеéí ÿàì, Àаеáаеü íð-еí, ííãííí ò°аеèеéí ÿàì, Õàòàаäúí àð°íòèè ààçàð, Àааèеéí àð°íòèè ààçàð, Àøèãò ì àèòì аèúí ààçàð⁵⁸, Ààçдúí òíííú ààçàð⁵⁹, Õ°ì èеéí ÿíàðàеéí ààçàð, Ì ÿдãÿæèèеéí òÿíàèòúí àð°íòèè ààçàð, Õ°ðèеéí òì-èеéí òíðíí, аеéí àã, íеéñëÿе, ñòì, æççäаèéí Çаңаа àаäàà íàð ìðíèòò ççдÿä °аã°í àаеíà. Ýааÿÿð ìðíèòòíà-аúí °аã°í ì ÿáÿÿëÿе, òаеèаíà íÿàòáÿí Çаңааеéí ààçдúí íÿããÿí òаеèàí àаäààããã àí èæÿÿ.

Õóñ ñàíàà-èèãúà òÿдÿãæççëÿö ãæèúí òçдÿÿíà ñàеáаäúí ÿàì íàãñ “Ì èáíðèòò çèèãÿÿдëÿèèеéí èè òíà àаеáèèúí òóðàè” òóóèèеéí ò°ñèèèã 2013 ííííñ ÿèÿí àíèíàñдóóèæ ÕÈÕ-à °ðã°í ì ÿàççèñÿí. Õèì àаð òã òóóèèеéí ò°ñèèèã Ýдãÿñ àáÿèèеéí àíèèíàúí ç°аè°è°òð òÿëÿèòççèæ “Ýдãÿñ àáÿèèеéí ñàеáаäúí èè òíà àаеáèèúí òóðàè” òóóèèеéí ò°ñ°è àíèèíí, ÕÈÕ-à °ðã°í àаäüñàí àаеáаã. Ì-ÈÒÀÑ-úí 2015 ííú Àæèúí ò°è°аè°ã°íà òã òóóèèеéí ò°ñèèèèã ÿöÿñëÿí àаäèòóèèàðòàаð òóñàããàí àíèíà- íãííèеéí àаеáèèàаð òã òóóèèеéí ò°ñ°èà çàð-ì úí ç°ðççдÿé òÿà òÿáÿí ñàíàè àаä-, ÕÈÕ-úí ÝÇÀÕ- ííñ àаеáòóèèãããàí Àæèúí òÿñÿà òã òóóèèеéí ò°ñ°è àÿÿð àæèèèæ àаеí à⁶⁰.

58 Õóó-èí íÿдÿÿð

59 Õóó-èí íÿдÿÿð

60 Çаңааеéí ààçдúí òèè ææèèèãããã ì ò°ò°еá°ðèеéí àаеáëÿèöà òèèÿíí òÿíàèò-øèí æèèãÿÿ. Çíÿèãÿÿí èè òаеèàí, Õóè òóðòàеéí ÿàì, 2015/07/06

oóauúòàà ýçýì øeä+eéí ýonëéí òì +e°ä+eéí ì ýäýýëëëä òíäðóóëäð àñóóëää öýðýäëýä ýöýëñýí⁶². ˘çìëë çð äçíä ì éáí ðëíð ñàéäàðð çéë àæëëëääää ýáóóëä áóé íëéð éí ì ìáí èóáääñ òàéëáí ààä ñàðäæ òññ⁶³ éí ì ìáí èóáúí 12,7 óóáú⁶³ íü ýçäééí öýý ì ýäýýëëëä ñàðäññáí ááéí à. Öýððçç ì ýäýýëýé íü àøëä öçððýä+ æéí öýíý ýçäééíð àèø ðàðëí óóóëüä çàññáí óóáúòàà ýçýì øeä+æéí ì ýäýýëýé áàéä. Í òí Ì ìíáíë Öëñ “àøëä öçððýä+ ýçýì” äýä +óòáì öýíëëä ì ééäí ò ðàéäàð ðóóëü òí ñòí ì ì æééí íýð òí ì ü, ì í ì òí äí ðòí ééí èòüä ýááýýð äæ äóóéí ì ýäæýýñ òàéëáí ñàðäóóëäð, ì ýäýýëýé óóäëóóëäðàñ òí ì ° ñàðääääçé ááéí à.

Ì -ÈÐÄÑ-úí öçððýýíä òí äí ðòí ééí äññí ì ì ì ð⁶⁴ òí ° ñàðëéí áàéëëäàð ì éáí ðëíð ñàéäàðð çéë àæëëëääää ýáóóëä áóé óóë óóððáéí 1800 ñàðóé éí ì ìáí ééí ì ýäýýëýé òí äí ðòí é öýì æýýíä èè áí ëñíí öýäèè + öýððçç ì ýäýýëëëéí áääçàà àøëäëäð áàéëäè íü ð°ðëéí áàéäóóëëääóóáúí áóíä ð°äéëé⁶³ ñàéäðääääçé äýäýä äçáí ýèðëéä 2015 ì íä çìòëíí áàéäóóëëääññáí Ì -ÈÐÄÑ-úí ì äýñíëè +óóëääí ààð ñàðäññáí áàéëää. Í òí 2015 ì íä ð°íäë⁶³ ñàééí áàéäóóëëääññ äçéöýðäýñýí Ì ì íáíë Öëñúí Ì -ÈÐÄÑ-úí Öóððëèðúí áàðäéääæóóëäèðúí òàéëáí àññ ðàððáà Ì ì íáíë Öëñ íü Ì -ÈÐÄÑ-úä öýðýäæççëýöýä öç+éí +àðì áéèð ñàðäæ, áääääçé àì æéèð, äýäøèè ñàðäññáí öýäèè + òààøëä áíòáàð+, àä+ öýðýäæççëýö øàðäëäääàðé ì éíí àñóóääè óóëääí àäæ áàéëäää äóðññáí. Ýíý íü òààøëä ýíý +èäëýëýýð áàðëí ò ì òí ðëíí ì íä ñóððëëñáí ñóàäëää èöýýöýí +óòäè áàéëäää òàðóóëä áóé.

Öýäéëäýýð Ì -ÈÐÄÑ-ä ì ýäæýö íü ðóòáéí óëñ ì ðí ì ñàéí áóðúí öýðýä áí ëíä+ ì ýäýíð àèøççì ì ðíí áí ëñí ì óóáúä ì éíí óëñúí òí ì ° ñàðëóóëäääàðé ðáí ààð øàðäëäääàðé ðì .

Ì ì íáíë Öëñ áàéëää öýýé ðàðóóëü, ì òíä° óääàð, òàðäàðäñ çàéëñòëéö çýðýä äýì ò öýðýäðýé öýì öýö +èäëýëýýð ì ýëýýä àðäà öýì æýý àññáí. Áàéëäúí ýñðýä óóóëëéä 2006 ì íä ñí ðòíí áàðäæ, áàéëäàðé öýì öýö ì éíí ì éèðëéä ñí, ì äýäýýðççëýö, áàéëäññ óðüä+èèáí ñýðäééëýö, áàéëäúí äýì ò öýðäéëä èèðççëýö áí ëíí óóóëüä çàññáí ð°ðëéí àéääí òàä+äúí ð°ð°íä° ì ðëíí áúí ì ýäççëëéä ñàðäóóëäð, öýíäð, ì °ðä°í øàéëää çýðýä ççðýä äçðéé Áàéëääàðé öýì öýö ñàçðúä 2007 ì íä áàéäóóëëñáí. Öààøëäää 2014 ì íä ð°ðëéí áàéäóóëëääúí çéë àæëëëääää, óóàäëääí áààèð, ð°éä°ð, çàðäëúí òàéëääí àèúí èè òíä áàéëäúä ðáí ààð çìðëëñíð Öèëýí äáí ñí ì ðóòáé ðóóëü, 2012 ì íä Ì éèðëéí àéääíä ì éèðëéí áí ëíí óóàééí àøëä ñí ì éððóëüä çìðëóóëäð, àøëä ñí ì éððóëüí ç°ð+è°ñ óðüä+èèáí ñýðäééëýö ðóòáé ðóóëü, 2013 ì íä Ì òíä° óääàð áí ëíí òàððíðèçì úä ñáí òççæççëýöðýé öýì öýö ðóòáé ðóóëü áàðäëñáí íü áàéëää, öýýé ðàðóóëü, ì òíä° óääàð, òàðäàðúí çàéëëáí, éóéääð áí ëíí óóóëü áóñ áääàì áàé áàéëääè áéé áí ëñíð çýðýä äýì ò öýðýäðýé öýì öýö, ð°ðëéí àéääí òàä+äúí òàðèóóëäää, ñ ççéä ñàéäðóóëäð, ð°ðëéí óóàäëääí áààèð, ðóññáé ç°ä°ð°ð°é ì éñíð çéë àæëëëäääää ì ýýèððýé, èè òíä áí ëñíð çìðëëñíð òèéäé áóé ð°ðëéí àðäà öýì æýýí èè ì ýäýýöýí öýñýä ðì .

62 2013 ì í ì Ì -ÈÐÄÑ-úí òàéëáí äééí Öàññðàèð-22 (óóóáñ 207-220)
 63 EITI Board paper 30-4-B beneficial ownership pilot evaluation report, 2015
 64 Óóë óóððáéí ì éáí ðëíð áí ëíí òàéäóóëüí ðóññáé ç°ä°ð°ð°é ýçýì øeä+